

1921

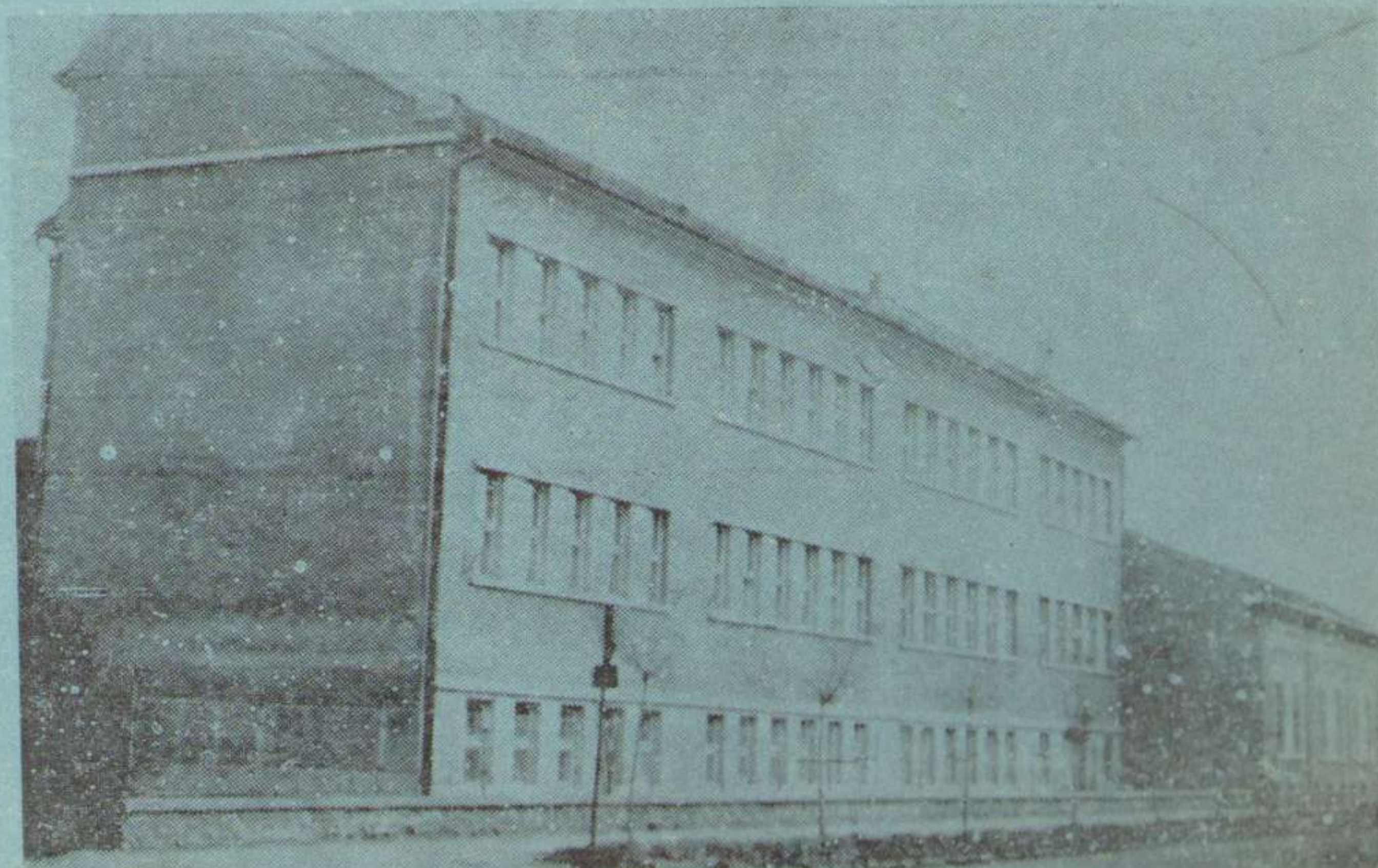

A NYÍREGYHÁZI
VASVÁRI PÁL GIMNÁZIUM

ÉVKÖNYVE

1971

A NYÍREGYHÁZI
VASVÁRI PÁL GIMNÁZIUM

JUBILEUMI

ÉVKÖNYVE

1921-1971.

NYÍREGYHÁZA
1971.

SZERKESZTETTE
KRISTÓF JÁNOS
igazgató

Megyei Levéltár
Nyíregyháza

1741.

Kiadja a Nyíregyházi Vasvári Pál Gimnázium, Jósa András u. 2.
Felelős kiadó: Kristóf János igazgató
Nyírségi Nyomda — 1971. — 1321
Felelős vezető: Holéczi István

E L Ő S Z Ó

Egy-egy megjelent évkönyv mindig bizonyos fajta summázása egy eltelt időszaknak. A mostani vállalkozásunk nem egyetlen szürke iskolai év lefolyásának emlékezetbe idézése csupán, hanem felöleli az utolsó, 1967-ben kiadott évkönyv óta eltelt időszak eseményeit, s ezen is túl, iskolánk elmúlt 50 évének kíván emléket állítani. Fél évszázaddal ezelőtt kezdte meg az oktató-nevelő munkáját a volt nyíregyházi „Kir. kat. Gimnázium”, melynek utódképpen sok változás és átszervezésen keresztül vezetett az út a Vasvári Pál Gimnázium jelenéig.

Elődünk a dicsőséges Tanácsköztársaság leverését követő Horthy-fasizmus ellenforradalmi időszakának elején született. Nevelési célkitűzéseit ugyan meghatározta az akkori kor, az akkori politikai légkör, de ennek ellenére nevelőgárdájának többsége mindig küzdött — és sikerrel küzdött — a nyírségi nép gyermekeiben rejlő szellemi értékek kibontakoztatásáért. Számos falusi kisparaszt, zsellér és kisiparos gyermeke tanult a szabolcsi dzsentrí csemeték mellett iskolánk elődjében. Az akkori tanári testület a korszellem szorító ölelésében is megtalálta módját az igaz tudományok nyújtásának.

Majd jött a világot alapjaiban megrendítő második világháború, s azt követően, annak befejezésekképpen a fasizmus felett dicsőségesen győzedelmeskedő szovjet seregek elhozták sokat szenvedett hazánk s szűkebb patriánk, a Nyírség népének az 1919-ben megkóstolt, de tőle hamarosan elrabolt szabadságot. Felszabadulásunkkal új, demokratikus élet bontakozott ki országunkban. A háború barbár pusztításai feldúlták az iskolát, de az hamarosan újjáéledt a lelkes ifjúság és szocialista érzelmű tanáraik romantikarító, újjáépítő munkája nyomán, s benne a tanítás még 1945 őszén megindult.

A romok eltakarításával, mintha a múlt avult szellemi hagyatékát is kisépérték volna, új lendülettel indult meg a munkásosztály győzelmét, politikai és gazdasági hatalmát szimbolizáló államosítások után iskolánkban az élet. A munkásosztály haladó világnézetével átítatott szellem járta át az iskola nevelési és oktatási programját. Korábban az itt tanult, feltörni, érvényesülni vágyó munkás-paraszt fiatalok előtt — mondhatni — csak egyetlen út és lehetőség állt, hogy kitörjön lenézett osztálya elesettségéből; a papi pálya. A szocializmus építését célul tűző társadalmi rend a legaktívabb kommunisták, a Kommunista Párt vezetésével felnyitotta a lezárt kulturális zsilipeket a dolgozó nép gyermekei előtt. Ők élve az alka-

lommal, az új élet nyújtotta lehetőségekkel, számosan indultak el iskolánkból, hogy tehetségükkel, tudásukkal az orvosi, a mérnöki, a technikus, a tanári pályákon át adják oda szocialista jövőnk teljes felépítéséhez minden erejüket, szívvel-lélekkel végzett építő munkájukat.

Az elmúlt 50 évben az itt megalapozott tudományokkal útnak indított volt vasváris diákokkal találkozhatunk szerte a hazában, sőt az egész világon különböző pozíciókban: Moszkvától—Sydney-ig, Rómától—Caracasig. A tanyai iskolában nevelő tanítótól az egyetemi katedrán oktató kutató tudósig, a filmen szereplő jónevű színésztől a betű erejével nevelő ismert íróig, mindenütt a szocialista társadalmi élet területein példát mutatnak a vasváris diákok, mert helytállásra nevelte őket mind a régi, mind az új iskola.

A megújhódott szellemű Vasvári Pál Gimnázium nagy fejlődésnek indult, mint újjá alakult szocialista társadalmi rendünk megannyi más területe. A gazdasági élet szocialista megerősödése előtérbe állította a kultúrforradalom megvalósítását. A szocialista ipar, a nagyüzemi mezőgazdaság újabb és újabb jól felkészült szakemberek hadseregét követeli. A szocialista embereszmény megközelítését maga elé nevelési célként kitűző oktatási rendszerünk soha nem látott fejlődésnek indult. Ez a fejlődés vont maga után, hogy a városunkban letelepedett Tanárképző Főiskola a Vasvári régi épületében kapott átmenetileg otthont, s így került iskolánk a Jósa András utcai jelenlegi épületébe. Itt az igen szűkös körülmények ellenére is fejlődése tovább folytatódott. Végül is a technikai haladást magáévá tevő, már Névadónkra is jellemző 1848-as forradalmi, vasváris szellem egy ipari jellegű szakközépiskola kialakításában talált utat az új, a korszerű felé. Ennek a fejlődésnek következményeképpen jött létre, kinőve az 5+1-es gyakorlati oktatásból a Krúdy Gyula Gimnázium és Szakközépiskola, mely kiválva az anyaiskolából, 1969. szeptember 1-vel kezdte meg önálló, nagyra hivatott életét.

Most együttes örömmel és a jövőbe vetett bizakodással ünnepeljük az elmúlt küzdelmes 50 évet. Elhatározó fogadalmat teszünk, hogy töretlen lendülettel, a kommunizmusba vetett hittel vállaljuk az újabb munkásévek sokaságát, bízva a lenini mondás igazában, hogy: „A tudomány, a proletáriátus és a technika szövetsége minden ártó körülményt elsöpör.”

Bizakodással tekintünk tehát az újabb 50 év elé, hogy a tudományok terjesztésében, a haladó világnézet kialakításában még nagyobb eredmények elérése közepette indítsuk iskolánkból útnak a munkás-paraszt fiatalok tömegeit, hogy hasznos polgárai, építői legyenek szocialista rendszerünk, s majdan tette kész megvalósítói és élvezői a kommunista társadalomnak.

KRISTÓF JÁNOS
igazgató

AZ ÖTVENÉVES ISKOLA
MÚLTJA

Visszapillantás iskolánk 50 éves fejlődésére

A 18. század utolsó harmadától igen nagy fejlődésnek indult városunk, Nyíregyháza. A Békés megyei szlovák telepesek új életet, friss energiát hoztak az 1753-as idetelepítésük során. A később itt áthaladó Budapest—Debrecen—Ungvári vasútvonal kiépítése pedig a 19. század utolsó harmadában méginkább meggyorsította ezt a fejlődést úgyannyira, hogy a vasútépítés ellen tiltakozó akkori megyeszékhely Nagykálló hamarosan elvesztette jelentőségét és Nyíregyháza vette át szerepét. Mivel a vasúttal Nyíregyháza kapcsolódott be az országos vérkeringésbe, fejlődése ettől az időtől még rohamosabbá vált.

A város polgárai első középiskolájukat a 19. század elején hozták létre. Ez az iskola közel 100 évig ki is elégítette a város uralkodó osztályainak és polgárainak kulturális igényeit. A 20. század elején a Kossuth Lajos Gimnázium túlsúfoltta vált, így 1920—21-ben nyolc osztályában 578 tanuló és az érettségi előtt álló osztályban 71 jelölt várt az érettségire. Az egész megyében ekkoriban mindössze 3 középiskola volt, s ezekből egyre jobban kiszorultak a katolikus származású tanulók. A nagybirtokosok és nagyburzsoázia gyermekei magántanulókként végezték tanulmányaikat. A vallási villongások, bár a felszínen a látszatot megőrizni igyekeztek, a mélyben erősen folytak. 1920. szeptemberében dr. Viszota Gyula a Minisztérium Középiszkolai Ügyosztályának főnöke és Ady Lajos tankerületi főigazgató személyesen érdeklődtek a város polgármesterénél aziránt, hogy a város milyen mértékben támogatná egy új főgimnázium létesítését. A polgármester szóban a legmelegebb támogatásáról biztosította a felső hatóságokat. Ilyen előzmények után a Minisztérium írásban szólította fel a város képviselőtestületét hivatalos nyilatkozatra, hogy a felállítandó gimnázium céljaira milyen anyagi támogatást tud biztosítani, ill. hajlandó-e a polgármester által szóban megígért telket és téglát önköltségi áron az iskolaépület megépítéséhez rendelkezésre bocsátani. Ezt a kérelmet a város képviselő testülete 1921. március 22-én elutasította rendkívüli közgyűlésén.

Ezen elutasítás után, mely teljes bizonyítéka a városi burzsoázia maradiságának és kultúrellelenségének, az új iskola létesítése elejtettnek látszott.

A katolikus egyház nem akart háttérbe szorulni a városban, presztizskérdésnek tekintette az ügyet, és az iskolaszék tagjait meggyőzte arról, hogy ragadják meg az alkalmat egy új, teljesen egyházi jellegű iskola megalapítására. Ezt a vonalat mind a római, mind a görögkatolikus egyház támogatta. A Minisztérium az egyházak nyomására, a már elejtett tervet megvalósításra alkalmasnak találta és 1921. április 18-án kelt 3521. sz. rendeletével felállította az új gimnáziumot a katolikus tanulmányalap terhére.

Néhány mondat így hangzik a rendeletből: „Amennyiben a rom. kath. iskolaszék ez év augusztusára legalább két családos tanár részére bérfizetés mellett megfelelő lakást és az intézet számára, annak új épülete elkészültéig, aminek időpontját a mai gazdasági viszonyok között meg nem állapíthatom, a saját költségére rendelkezésre bocsát, hajlandó vagyok a tanulmányalap terhére... főgimnáziumot létesíteni, s annak I. osztályát már f. év szeptemberében beindítani.”

Az ellenforradalmi rendszer nem tudta és nem is akarta biztosítani rövid idő alatt az iskola felépítését, mert a pénz más célra, a rendőrség, katonaság és a többi népelnyomó szerv részére volt fontosabb. Az új oktatási intézmények, bár gondosan vigyáztak arra, hogy minél kevesebb munkás vagy paraszt származású gyermek kerüljön be, mégis csak a magasabb tudás megszerzését szolgálták. A tudástól, a nép felvilágosításától pedig nagyon féltek! Bármennyire is átítatták a tankönyveket a vallásos és nacionalista szemlélettel, a legjobbaknak kinyílt a szemük és meglátták felvilágosult elmével, hogy milyen rabságban, elnyomásban tartják a dolgozó népet az úri Magyarországon.

Az iskolaépület tervét Pisszer János helybeli építész már 1924-ben elkészítette. Ennek alapján 1925-ben elkészült az első rész négy tanteremmel, majd 1926-ban újabb hét helyiség. Így az 1926—27-es tanévben már szűkösen bár, de elfért az akkori hét osztály saját otthonában. A gimnázium első osztályai, igazgatósága és tanári testülete addig, míg birtokba nem vették a saját épületet, hacsak részleteiben is, a rom. kat. iskola termeiben kapott átmeneti szállást.

Ezután hosszú ideig nem bővült az épület, és több mint 15 évig tornaterem és szertárak nélkül állt az iskola. Az épület 1938-ban egészült ki a szükséges kiszolgáló helyiségekkel, tornateremmel, öltözővel, néhány más helyiséggel és egy fizikai előadóval.

A gimnáziumban 1924-ig főleg reál irányú képzés folyt, az első osztályokban reáltantárgyak többségben voltak a humánokkal szemben. 1924-től azonban a természettudományok háttérbe szorultak, mert a hivatalnok értelmiség és a papi utánpótlás céljait szolgáló humánművelődés lett a Gimnázium perspektívája. Ezt a jellegét az iskola a felszabadulásig megtartotta.

A felszabadulás előtti két évben hadi kórházat rendeztek be az iskola épületében és a tanulóifjúság délután a Kereskedelmi Leányközépiskolában (a jelenlegi 6. sz. Általános Iskola épületében) talált új helyet. A felszabadulás idején a városban csak két tanára maradt helyben az iskolának: Lakatos István és Kovács Gyula. Az utóbbi a szovjet parancsnokság felhívására 1944. november közepén indította meg a szervezési munkát, és rövidesen új élet indult meg a felszabadult város e gimnáziumában.

A helybeli gör. kath. elemi iskola épületében 2—2 osztály összevontan kezdte el a tanulást, majd 1945. január 10-től a Katolikus Leánygimnázium növendékeivel együtt, annak épületében folyt tovább a tanítás. A nevelők: nyugdíjas tanárok, alapvizsgás tanárjelöltek és lassan-lassan hazatérő tanárok voltak.

A Szovjet Hadsereg parancsnoksága 1945 nyarán kiürítette az iskola épületét és újból átadta tanítási célokra. Megindult az újjáépítés munkája. Az épület használhatóvá tételének és a tanítás szervezésének mozgó lelke Lakatos István és Kulcsár Gábor tanárok voltak. Az ő vezetésükkel a ta-

nulóifjúság végezte el a romeltakarítás és helyreállítás nagy munkáját: a padlózás, kőműves munka, vízvezetékszerelés, kályhák beállítása mind-mind öntevékeny társadalmi munka eredményeképpen valósult meg. A gyerekek saját maguk által hozott, illetve készített padokkal, asztalokkal és székekkel rendezték be osztálytermeiket. A felszerelés, a legtöbb szemléltető eszköz megsemmisült a borzalmas háború vérzivataros napjaiban. A megmaradt roncsokból készítették tanárok, s a diákok használható fizikai, kémiai és biológiai szemléltető, illetve kísérleti eszközöket. A több ezer kötetes könyvtárból is csak néhány száz kötet maradt, de azok is alig használható állapotban.

Az iskola 1946. június 10-én ünnepelte meg, igen szerény körülmények között, fennállásának negyedszázados évfordulóját.

Részlet dr. Néveri János, az iskola első igazgatójának az iskola fennállásának 25. évfordulója alkalmával írt leveléből. A részlet hűen tükrözi az iskola megindulásakor fennálló nehézségeket.

... „A mai körülmények között a jubileumi ünnepeken legnagyobb sajnálatomra nem jelenhetek meg.

A Nyíregyházi Kat. Tanulmányalapi Gimnázium 25 évvel ezelőtt a maiakhoz nagyon hasonló gazdasági és társadalmi viszonyok között kezdte meg működését. Megalapítója a M. Kat. Tanulmányalap volt, de valóságos életrekeltője a nyíregyházi egyházközösség és annak hervadhatatlan érdemű vezére, Énekes János...

Iskolánk 4—5 évig a Róm. kat. Egyházközösség vendégszeretetét élvezte. Az első tanárok vasuti kocsiban és más ideiglenes menedékhelyen szorongtak hónapokig. Magam 12 hónapig éltem Nyíregyházán családomtól közel 500 km-nyi távolságban.

Iskolánk kezdetben a r. kat. elemi iskola felszerelési tárgyait használta, később a megszűnőben lévő Gödöllői Kir. Kat. Gimn. erősen megviselt bútoraival rendezték be tantermeinket. Tornatermünk nem volt, tanszereink alig voltak. Az első években a téli fűtőanyagokkal való ellátást a gyermekmesék kezdőszavaival jellemezhetném: (... hol volt, hol nem volt...)

Az iskola mai, még mindig csonka épülete különböző időkben, 4 részletben épült. Ilyenek voltak az iskola anyagi körülményei a múltban. És ez az iskola áll, él és működik. És ez az iskola ma fennállásának 25. évfordulóját ünnepli...”

Budapesten, 1946. jún. 5-én.

Dr. Néveri János

A felszabadulás után még néhány évig a katolikus tanulmányalap tartotta fenn az iskolát, amelyet a VK. Minisztérium kezelt. Felemás helyzet volt ez, s a nevelők nagyobb része is érezte, hogy ez a kettősség, miszerint egyrészt felekezeti, másrészt állami az iskola, sokáig már nem tartható, feltétlen jönni kell egy mélyreható változásnak. Ez a változás nem is váratott magára sokáig.

A Kommunisták Pártjával az ország haladó erői, a tanügy szocializálását sürgető pedagógusok nyomására 1948 júniusában megtörtént hazánkban az iskolák államosítása.

Ebben az időben indult meg iskolánkban — megyénkben elsőként — a dolgozók esti gimnáziuma, ezzel is pótolni akarván azt a hiányt, amelyet a felnőttek a felszabadulás előtt az oktatás terén szenvedtek. A szervezést Horváth Sándor tanár indította meg, majd dr. Bánkuti Ferenc irányította a továbbiakban a tanfolyamot. Igen jelentős kezdeményezés volt az is, hogy a nagyobb vidéki helyeken (Nagyhalász, Újfehértó) vidéki fiókokat is létesítettek, ahonnan a tanulók csak a vizsgára jöttek be Nyíregyházára.

Bognár József akkori igazgató az 1948/49-es tanévről már nyugodtan írhatta: „Az idén a tanári testület gátlásoktól mentesen, zavartalanul és nyugodtan folytathatta demokratikus nevelő és oktató munkáját.” Igen! Megtörtént hazánkban a fordulat éve, eldőlt a harci kérdés, hogy — „ki, kit győz le?” A munkásosztály lett a politikai és gazdasági hatalom teljes és jogos tulajdonosa. A kulturálódás joga és lehetősége minden hazájához hű magyar állampolgár számára biztosítottá vált.

Ebben az időben, a szabadságharc 100. évfordulóján vette fel az iskola a nagy magyar negyvennyolcas forradalmár és igaz hazafi, Vasvári Pál nevét. Ez alkalommal szép ünnepség keretében emléktáblát helyeztek el az iskola falán Vasvári Pál reliefjével.

Hazánkban megkezdődött a fordulat éve után a hároméves tervet követően a szocializmus alapjainak lerakása, ami a gazdasági életben sok jól képzett szakembert, technikust, mérnököt, orvost és pedagógust igényelt. A gazdasági fejlődés társadalmi igényként követelte az iskoláktól a korszerűbb szakemberképzést. Ezért 1950 őszén a gimnázium épületében megkezdte munkáját az Építőipari Technikum. Ez az iskolatípus fokozatosan bővült, s a Vasvári Pál Gimnázium lassanként visszafejlődött, és az 1951-ben érettségizettek után a többi megmaradt osztály is átköltözött a Kossuth Lajos gimnáziumba.

A Vasvári Pál gimnázium tehát a szocialista iskolareform útkeresésében 1951-től 1955-ig, fennállásának küzdelmes negyedszázada után, mint gimnázium megszűnt, de profilváltozással, mint Építőipari Technikum működött.

Az Építőipari Technikumot 1955-ben áttelepítették Debrecenbe, s az év őszén újból megnyitotta kapuit a gimnázium a tanulni szándékozó tanulóiifjúság előtt. Így történt, hogy 1955 szeptember elején a Kossuth Lajos gimnázium túlszűfolt osztálycsoportjaiból 4 osztály és 6 tanár visszatért a fokozatosan üresedő technikumi épületbe, a régi Vasvári gimnáziumba, ahol újból folytatódhatott a rövid időre megszakadt, vasváris diákélet.

Természetes velejárója volt az iskola profilváltozásainak, hogy a gimnáziumi osztályokhoz szükséges kísérleti és szemléltető eszközök nem szaporodtak, hanem inkább fogytak, elhasználódtak. A szertárak mind hiányosabbak lettek. Felsőbb tanügyi hatóságaink azonban mindent elkövettek a hiányok pótlása érdekében.

Az 1950-es évek végén előre vetítette reflektorfényét a kibontakozó szocialista kultúrforradalom. A felszabadulás előtti időktől örökölt iskola-rendszer már a sok reformmal átjavított állapotában sem felelt meg a szocialista építésben mind előbbre haladó társadalmi igényeknek. Szüksége

mutatkozott a gyakorlati oktatás erőteljesebb megvalósításának. Ennek következtében az I. reál osztály 1958 őszén heti 2 órában mezőgazdasági politechnikai oktatásban részesült. Gyümölcs- és szőlőtermelésre szakosodott. Egy év múlva pedig a kétórás gyakorlati oktatásból — ugyancsak társadalmi igényből fakadóan — kialakult az 5+1 néven ismert munkaoktatási forma.

Ebben az időben mind több munkás-paraszt származású tanuló jött a középiskolákba. A tantermek száma azonban nem növekedett az igényeknek megfelelően. Így az 5+1-es oktatás arra is jó szolgálatot tett, hogy a hetenként egy munkanapon az iparban, vagy mezőgazdaságban dolgozó osztályok üresen maradt termeibe vándorosztályok kerüljenek. Ezzel is lehetőség nyílt arra, hogy az iskolavezetőség egy-két tanulócsoporttal többet iskolázhasson be évről-évre.

Az 1959/60-as tanév elején már 4 osztályban vezették be az új gyakorlati oktatási rendszert, az 5+1-es formát. Egy újabb mezőgazdasági, 1 ipari és egy vegyszerelő osztály kezdte meg működését. A kertészeti munkákat a helybeli Kertészeti Technikum tangazdaságában, az ipari gyakorlatokat két csoportban saját iskolai műhelyben végezték a tanulók. A szerelőcsoportok pedig a Vas- és Fémipari Ktsz-ben dolgoztak. A szakmai oktatás bevezetése az iskolában már előszele volt az iskolareform, a kultúrforradalom egy újabb vívmányának, a később kialakított szakközépiskolai oktatási formának.

Az iskolai nevelés-oktatás életközelpbe hozása a szocializmus alapjainak lerakását befejező társadalmunkban jogos igényként lépett mindinkább előtérbe. Ekkoriban zajlott országszerte az 1960—61-es években a mezőgazdaság szocializálásának nagy ügye. Ez megbolygatta a parasztság széles rétegeit. A mezőgazdasági tsz-ekbe lépett parasztnok tömegesen küldték gyermekeiket a középiskolákba. Amíg ugyanis falun megvoltak a kisparaszti gazdaságok, addig volt hol foglalkoztatni az ált. iskola 8. osztályából kikerült falusi lányokat (a fiúk már előbb is többen tanultak). A nagyüzemi mezőgazdaság rengeteg munkaerőt szabadított fel az ipar számára azzal, hogy fokozatosan bevezette a nehéz mezőgazdasági fizikai munkák végzésére a gépesítést. A mezőgazdaságból kiszorult, ott feleslegessé vált falusi gyerekek mind többen keresték fel a középiskolákat, hiszen a háztáji gazdaságok sem tudták egész éven át foglalkoztatni őket. A termelőszövetkezeti parasztság kialakulásával szemléletváltozás, tudatformálódás következett be, és játszódott le a falusi emberek fejében és megnőtt a tanulás iránti igény, az ifjúság taníttatása utáni vágy. Városunk középiskoláit is előzönlötték a helybeli és vidéki tanulók, akik még azzal az elvárással is felléptek, hogy olyan iskolatípus vegye fel őket, amely valamiféle szakmára is képesít a középszintű általános műveltségi ismeretanyag nyújtása mellett.

Ilyen társadalmi szükséglet kapcsán született a határozat, hogy a Vasvári Pál gimnázium falai között 1962 szeptemberétől kezdődjék el egy vízűgyi és egy mezőgazdasági elektromos gépszerelő gyakorlati oktatást nyújtó, — már a szakközépiskolai igényeket kielégítő — osztály. Ez meg is történt, bár az iskola nem rendelkezett ehhez az iskolatípushoz megfelelő tárgyi feltételekkel. Egy év múlva az erősen gyakorlati oktatás talajára álló Kossuth Lajos gimnázium, ahol a tárgyi feltételek jóval jobbak voltak, ezt a két osztályt két kossuthos gimnáziumi osztállyal cserélte ki.

Iskolánk tiszta fiúiskola volt sokáig, de ekkorra már oly nagy tömegekben jelentkeztek középiskolába a lányok, hogy 1966. szeptember 1-től itt is megkezdődött a koedukáció. Ez időtől fokozatosan ellányosodott, s ma már a hajdan fiúiskolának 70—75 százaléka a lány, a fiúk száma erősen csökkent.

A szocializmus alapjainak lerakásával, és a szocializmus teljes felépítésének megkezdésével még inkább nőtt az igény a kultúrforradalom erőteljesebb folytatására, a korszerű ismeretanyag kiválasztására és annak új, hatásosabb módszerekkel való oktatására. Az iskolánkban bevezetett 5+1-es gyakorlati oktatásból fokozatosan fejlődött ki az új iskolatípus, a szak-középiskola. Az általános szerelő gyakorlatokból alakult ki előbb az elektrotechnikai gyakorlat, amely az MHSz és a TITÁSZ segítségével fokozatosan rádió és tévéműszerész gyakorlatokba ment át. A TITÁSZ társadalmi munkában szerelte fel az iskolai tanműhelyt ehhez a gyakorlathoz.

Az 1962-es év nyarán iskolánkknak épületet is kellett cserélni. Nyíregyházán megtelepedett a Tanárképző Főiskola, de épület nem volt számára. Akkoriban épült fel az új Zrínyi gimnáziumi épület, s így megüresedett a Jósa András utcai régi épület. A Tanárképző Főiskola ideiglenes szállásául, felsőbb tanügyi hatóságaink, a mi iskolánk Vasvári Pál utcai épületét jelölték ki. Így mi 1962 nyarán átköltözködtünk az üresen hagyott Jósa András utcai épületbe. Ez az épület eléggé szűknek bizonyult számunkra, de a fejlődés ellenére folytatódott.

Az 1966/67-es tanévben még az a szerencsétlenség is érte az iskolát, hogy a KÖJÁL tanításra alkalmatlannak találta négy alagsori termünket, azokban betiltotta a tanítást. Az egyébként is meglévő zsúfoltságot ez a határozat még csak fokozta. A bajon csak úgy tudtunk valamelyest is segíteni, hogy délelőtt, délután folyt a tanítás. Ez igen nagy erőpróba elé állította mind a tanulókat, mind a tanárokat. Mégis, igen súlyos követelmények közepette sem állhatott meg a fejlődés. Ebben a tanévben indultak a tagozatos osztályok, a matematika—fizika és a biológia—kémia tagozatunk. A rádió és tévészerelő gyakorlati oktatásból pedig 1967. szeptember 1-vel kialakult a „Rádió és tévészerelő szakközépiskola.” Iskolánk címe is megváltozott: „Vasvári Pál Gimnázium és Szakközépiskola” lettünk.

Az 1967/68-as tanévben sem szűnt, sőt még csak nem is enyhült a zsúfoltság, úgyannyira, hogy ebben a tanévben 4 osztályunkat a Vasvári Pál utcai régi iskolaépületben kellett elhelyezni, ahol a Tanárképző Főiskola szabaddá tett számunkra ott 4 tantermet. Az ingázás nagy erőpróbát követelt a tantestülettől, mert a mintegy másfél kilométerre lévő távolságból, — ami a két iskolaépület között van —, igen nehezen volt megoldható az óráközi váltás. Ekkor már épült egy új iskolaépület a Krúdy Gyula utcában, a mind jobban kialakuló és önállóságot igénylő szakközépiskolai rész számára.

A túlnépesedés még fokozódott az 1968/69-es tanévre, mert az ált. gimn. rész mellett működő szakközépiskola, a matematika—fizika és biológia—kémia tagozatos osztályok mellé 1968 szeptember 1-vel a Megyei Tanács VB. Művelődésügyi Osztályának határozatára még egy ének-zenei tagozat is indult. Ekkor már világosan látszott, hogy ennyiféle tagozatot, szakközépiskolát, általános gimnáziumot egy ilyen szűkös épületben együtt tartani tovább nem lehet. Mindinkább érlelődött az iskola kettéosztásának

gondolata, amit az is elősegített, hogy felépült a Krúdy utcai új szakközépiskolai épület. A kettéválás 1969. szeptember 1-vel be is következett. Banner László igazgató vezetésével a tantestület nagyobbik fele a szakközépiskolai, egy általános tagozatú, valamint a matematika—fizika és biológia—kémia tagozatos osztályokkal átrajzolt a nyár folyamán a Krúdy utcai új iskolába. Itt maradt a régi épületben a tantestület 11 tagja, az ált. gimnázium tagozatú osztályokból egy IV. egy III., két II. és négy újonnan beiskolázott első osztály. Átadott még a Kölcsey gimnázium egy második és egy harmadik ált. gimnáziumi osztályt. Itt maradt még az ének-zene tagozat, melynek egy második osztálya és az új tanévre felvett egy első osztálya volt, együttesen így 12 tanulócsoport. A 11 főből álló tanári testület 21 főre egészült ki, más iskolákból idehelyezett vagy első ízben kinevezett kezdő tanárokkal. Az igazgató is új ember volt az iskola életének kezdetén.

A sok változás, fejlődés, átszervezés temérdek gonddal, bajjal járt, de a nemes küzdeniakarás tovább vitte iskolánk fejlődését a nehezen járható, de reményteljes szocialista jövő felé. Ma az iskolánknak 28 tagú tantestülete, 488 tanulója van, a tanulócsoportok száma 15, melyek közül 3 ének-zene tagozatú osztály. Ez a tagozat ebben az évben egészül ki teljessé.

Az elmúlt 50 év nem volt zökkenőmentes, a fejlődés sem töretlen. Iskolánk ringatta bölcsőjét a „Krúdy Gyula Gimnázium és Szakközépiskolának”, a Vasvári Pál utcai „Építőipari és Vízügyi Szakközépiskola” is rokon kapcsolatban van velünk. Nemcsak azért, mert a régi épületünket ők örökölték helyettünk, hanem azért is, mert hagyományai vannak iskolánkban az 50-es évek elejéről az építőipari szakmának, s a vízügyi első osztály is nálunk született. Az újak születése miatt iskolánk kétszer állt már az utóbbi 25 év alatt a sír szélén; az 50-es évek elején és az 1969/70-es tanévben, amikor nevünket is elvesztettük. Az 1970/71-es tanévtől kezdve azonban ismét a „Vasvári” név alatt élünk tovább, s végezzük a szocialista embereszmény eléréséért nevelő oktató munkánkat.

Most együtt ünnepelünk, s visszaemlékezünk a küzdelmes évekre, erőt merítünk a múlt tusáiból a szebb, szocialista jövő építéséhez. Azt írta Madách: „A cél megszünzte a dicső csatának: a cél halál, az élet küzdelem, s az ember célja a küzdelem maga.” Ez idézetből az optimizmus cseng felénk, hiszen szocializmust építünk, terveink nagyok. A jelent elnyeli mindig a múlt, a jövőből jelen lesz, de mi a jelenből a múltra tekintve mindig a dicsőbb jövőbe nézünk. Iskolánk neveld, tanítsd a jövő nemzedékét, hű hazafiakat adva szeretett hazánknak. Virulj iskolánk, sugározd a tudás fényét újabb évtizedeken át.

KRISTÓF JÁNOS
igazgató

Visszapillantás

Évfordulókon az ember rendszerint elfogódottan jelenik meg. Az érettségi találkozók is a bánat és öröm könnyeivel töltik meg a szívet. Magam is úgy vagyok, mikor az ünneplő iskola, a Vasvári Pál Gimnázium nevelőiről, tanáraitól emlékezem. Öröm és bánat váltakozik benne. Szomorkodom azért, hogy iskolánk 50 éves jubileumi ünnepélyén egy kis fa árnyékában megférünk, akik a legelején kezdtük el ennek az iskolának elődjében: a Nyíregyházi Kir. Kat. Gimnáziumban a ránkbízottak oktatását és nevelését. Viszont örülök annak, hogy az elszórt magvak termékeny talajba kerültek. Ezt mutatja a nagy érdeklődés, sőt a szép számban megjelent, immár deresedő diákjaink csapata is. Eljöttek messze távolból, hogy köszöntésük félévészázados Alma Materünket és melegétől felfrissülve fokozott erővel építsék tovább a jövőt ki-ki a maga frontján.

Ha iskolánk elindulására pillantunk vissza, nagy szegénységet látunk. Nemcsak országunk volt szegény az I. világháború után, mi magunk tanárok is lakásproblémákkal és nehéz megélhetési viszonyokkal küszködtünk. Volt olyan kartárs, aki vagonban lakott, mint sokan mások az első veszített háború után. Igazgatónk is 2 évig családjától távol vezette iskolánkat: ő itt, családja Kaposvárott lakott. Megélhetési viszonyainkra jellemző, hogy volt olyan elseje: egy jobb zsebkést vehettünk a havi fizetésből, de 5-én már csak egy doboz gyufát.

Külön épületünk nem volt. Felszerelésünk a nullával határos. Csak lassan bontakozott ki minden a nagy megpróbáltatásokat hozott háború és az ország szegénysége miatt. A Gödöllői Kir. Kat. Gimnázium megszűnésével kapcsolatosan kaptuk részletekben annak felszerelését elég gyenge állapotban és részletekben épült az iskola saját épülete is.

Tanulóink úgyszólván mind alulról jöttek. A legszegényebbek segélyezésre, támogatásra szorultak. És az iskola segített. Megalakult az első években az Ifjúságot Segítő Egyesület. Ez fillérekkért vagy egészen ingyenesen tankönyvekkel segítette a rászorulókat. A könyveket a Tankönyvkiadóktól és a beiratásnál szedett önkéntes adományokból szerezte be az Egyesület. Néhány esetben pénzbeli segélyt is juttatott (az Egyesület) iskolánk legszegényebb diákjainak, sőt egyetemre került volt tanulóinknak is. Nem egy vidéki bejárónk sorkosztra járt osztálytársa szüleihez vagy más jószívű családozhoz.

A Tanári Testület sok nehézséggel került szembe munkájában. Az említett okok: az iskola elhelyezése, a külön épület hiánya, a felszerelés fogyatékosága sok akadályt gördített az oktatásban. A nevelő munkában könnyebb volt valamivel a helyzet. A kis létszámú iskola tanulóit jól megismertük. Megismerhettük azok jó és fogyatékos tulajdonságait. A létszám

lehetővé tette, hogy képességeiket fejlesszük, jellemüket csiszoljuk. És az eredmény nem maradt el. Ennek a munkának gyümölcse a mai évfordulóra összesereglett öreg diákjaink nagy csapata is.

A kötelező iskolai tananyagon kívül ének, zene, színházi gárda is gyarapította tanulóink ismeretét és csiszolta kulturális magatartását. Ünnepeink, előadásaink sokszor gyönyörködtették a város közönségét, tanulóink szüleit, hozzátartozóit. Sportünnepeink nemcsak látványosak voltak, hanem az iskola jó szellemét és tanulóink fegyelmezettségét is megmutatták.

A békés, de elmélyült munkát, az oktatást-nevelést megzavarta a második világháború előzménye és a háború lefolyásának időszaka. A Kir. Kat. Gimnázium épülete kórház lett, a háború végén pedig újjá kellett építeni a romokból. Az iskola többszöri épület- majd névcsere és jellegének változása után a ma is virágzó Vasvári Pál Gimnázium lett. De mennyire más ez, mint elődje volt, különösen az elején. Épülete tágasabb, felszerelése korszerű. A népi állam nem spórol, bőkezűen biztosítja, hogy az iskola oktató és nevelő testülete jól felkészült fiatalokat bocsásson a termelő munkába, az egyetemekre és főiskolákra. A sok kollégium, a menza, a tanulószoba, a korrepetálás, az ingyenes oktatás mind-mind a magyar jövőt, sőt az emberiség jövőjét szolgálja. Becsüljétek, háláljátok ezt meg, mai fiatalok!

Ebben az iskolában ma is tanít, nevel egy fiatalos lendülettel bíró tanári testület: az utódaink. Tanítja, neveli falai között a dolgozó nép fiait, leányait. A tanári pálya mindig nehéz volt. Most is az. Felesleges lenne részletezni nehézségeit. De tanítani, nevelni szép! Mikor egymásra nézve megcsillannak a szemek, nyiladozik az értelem, van-e ennél szebb? Nekem legjobban az hiányzott nyugdíjba jutásom után, hogy nem tudtam elmondani senkinek, ami feszített. Nem volt egy osztálynyi (csoport) csapat, melynek szemébe nézhettem volna. Nem volt olyan tanulócsoporthoz, amelynek elmondhattam volna, ami még bennem aradt 47 évi tanítás után is.

Vallom, nem igaz: Quem di oderunt, pedagogum fecerunt: Akit az istenek gyűlöltek, pedagógussá tették.

Úgy érzem fiatal kartársaim, egyetértetek velem. Ha igen, kívánom: érvétek el a csillagokat!

Még egy dolog van hátra: a köszönet. Hálás köszönetet mondok, hogy összesereglettetek, főleg Ti, Szerető Fiatalok. De Titeket is köszönet illet mindannyiőtokat, akik az öreg iskola falai közül kikerültetek. A rohanó élet mindenkit elhalmoz munkával. Valósággal nincs időnk a körülmények nyomása miatt. Legfeljebb hulladék perceinkben tudunk pillanatnyi időt szakítani, hogy önmagunkba nézhessünk. Iskolánk 50 éves jubileuma mégis megmozgatott benneteket. Hajtott, hogy felkeressétek az ünneplő Alma Matert. Nemcsak köszöntésére, hanem erőgyűjtésre is. Frissítsétek fel, amit ennek az iskolának falai között magatokba szívtatok: Nem szabad elkeseredni, ha sikertelenség ér. Bízni kell a holnapban, hinni kell, hogy a borúra derű következik!

A találkozó és az évfordulós megbeszélések után hazamentek. Vezéreljen továbbra is a jövőbe vetett hit mindnyájunkat: fiatalot, öreget, tanárt és tanítványt egyaránt.

KASZÁS JÓZSEF

Iskolánk épületei

Egy intézmény életében ötven év talán nem nagy idő, lehet sok is, kevés is. Ha azonban a mi iskolánk fél évszázadát az épületek tükrében nézzük, meg kell állapítanunk, hogy közben jelentős változások voltak.

Ezelőtt ötven évvel látták először az akkori róm. kat. elemi iskola (a mostani II. sz. iskola) tanulói az udvar utolsó termében ülni hosszú padjaink mögött a gimnázistákat. Néhány év után 1926-ban elkészült a Kótaji utcán lévő gimnázium. Az épület, melyet Pisszer János tervezett, a lehető legegyszerűbb volt, és már akkor úgy készült, hogy idővel tornaterem, és az utcai frontra homlokzati rész is épül. A tornaterem 1938-ban meg is épült, de új, utcai frontot már csak mint Pedagógiai Főiskola kapott. Emiatt az eredeti első épület nagyon sokáig disztelenül, tűzfalával nézett az utcai bejárat felé. Itt volt a főbejárat lépcsője is. Egy másik lépcső az épülettömb vége felé, jobboldalon az emeleti osztályok részére készült.

Az épület berendezése a következő volt: az alagsorban elől a hivatalsegédi lakás, a földszinten csak bal oldalon voltak helyiségek, köztük első volt mindjárt a bejáratnál az igazgatói iroda. Ezt követte a tanári fogadószoba, majd a tanári, s utána négy osztály. Az emeleten szintén négy osztály volt, a folyosó végén pedig az utca felé volt a rajzterem.

A Vasvári gimnázium 1962-ben költözött a jelenlegi Jósa András utcai épületébe, melynek külön története van.

1917-ben határozta el az evangélikus egyház, hogy leánygimnáziumot alapít. Jellemző az akkori művelődési viszonyokra, hogy a mainál viszonylag nem arányosan kisebb lakosú Nyíregyházának ez lett a második gimnáziuma. Mint ahogy a régi kir. kat. gimnázium, ugyanúgy az ev. leánygimnázium is először elemi iskolában, majd 1935-ig a mai I. sz. ált. iskola helyén lévő bérelt házban vonta meg magát. Közben az ev. egyház megvásárolta a Benczúr tér és Jósa András utca sarkán lévő üres telket, s mellette a Jósa András utca 4—6 számú házait. És e pontnál nem lehet említés nélkül elmennünk, mert fel kell ebben a megnyilvánulásban ismernünk a régi nyíregyházi telepéseknek azt a céltudatosságát és áldozatvállalását, mellyel a múltban is annyiszor álltak valami nagy dolog mellé, amelynek végeredményben Nyíregyháza is köszönheti várossá válását.

1933-ban jutott az ev. egyház abba a helyzetbe, hogy megkezdhette az építkezést. Annyi anyagi ereje azonban sohasem volt, hogy a tervet teljes egészében kivitelezhesse, nem is készült el 1935 szeptember elejére a Jósa András utcai házak mellé csak a nyugati szárny. A tornaterem csak később, 1939-ben épült.

Ez a befejezetlenség első pillantásra is szembeötlik. A tér és az utca sarkán kimaradt L-alakú terület, az ott meredő tagozatlan tűzfal éppen az épület kritikus részén, ezt a tényt világosan elárulja. A tornaterem tömbjének indokolatlan különállása pedig arra mutat, hogy eredetileg, s a későbbi tervek szerint is egyazon elvek engedelmeskedtek, melynek később kellett volna megvalósulnia. Az eredeti tervre mutat több egyébként érthetetlen részlet is. Ilyen az öltöző melletti bejáróban, a nyugati falban végződő lépcsőfok. Ha ezt a megfelelő fal külső részével vetjük össze, ott egy tükröt találunk; ez a mélyedés nem dísz, hanem az északi szárny folyosójának a keresztmetszete. Maga a folyosó megvan, ez a tornateremnek az oszlopokkal elválasztott része. Ami a szomszédos toldalékházakat illeti, azok inkább belülről zavarók, és bizonyos szempontból kényelmetlenek, de azért kívülről az utcaképbe zavartalanul átmennek. Befejezettnek az épület csak egy helyen mondható: a Jósa András utcai homlokzaton.

Dísztelensége miatt ez a homlokzat egyesek számára talán sivárulhat, viszont az is igaz és biztos, hogy az építész más esztétikai normákat állított maga elé. Az építészetileg tagolatlan, mutatós párkányok és lizénák, falragaszok, rizalitok nélküli síkot egyedül az ablakrendek ritmizálják. Az ablakokat még szorosabbra alul és felül a párkányrészek fogják össze, melyek még jobban kiemelik az ablakcsoporthoz szánt dekoratív jelleget. Figyelemre méltó az a mód, ahogy mindez a funkcionalizmus keretén belül történik, minthogy egy-egy ablakegyüttes egy-egy osztálynak felel meg. Az építész esztétikai felfogása azonban nem érvényesülhetett egészen az alagsori helyiségek miatt. Minthogy a helykihasználás végett a földszint majdnem alagsorra változott, Münnich Aladár, hogy elkerülje a nyomottság érzetét, az alacsony földszint homlokzati részét felnagyított lábazatként kezelte: egyrészt a homlokzat teljes szélében végigvonuló párkánnyal zárta le, másrészt vízszintes kváderszalagokkal tagolta.

A színezés is újszerű volt, a világosszürke—zöld szín váltakozása — az ev. egyházi épületek jellemző helyi színe — mértéktartóan emelte ki az épület hűvös eleganciáját.

Öszinteség, szerkezeti igazság, a falfelületek felnagyítása, fejlett ritmusérzék jellemzik az épület belsejét is. A folyosókon az ugyanolyan új formájú ablakok sora, a födémgerendák fényjátéka nagyon jó példa modern építészetünk kezdetének jól sikerült részletmegoldásaira.

Az építész, Münnich Aladár a két világháború közti időknek jónevű budapesti építésze volt. A keszthelyi Balatoni Múzeum és a debreceni Déri Múzeum épületeit Györgyi Dénessel közösen tervezték. Az apósa révén jutott kapcsolatba Nyíregyházával, aki a város országgyűlési képviselője volt. A gimnázium tervezését, a tervek átdolgozásait, s a munkák felügyeletét szívességből végezte. Ez a nyíregyházi munkája, szemben az említettek eklektikájával, már a Bauhaus irányához való csatlakozás jegyében fogant. Az új építészeti formanyelv kialakulásában a külföldre ment magyar mérnököknek jelentős szerepük volt (Moholy-Nagy, Brauer Marcel stb.), s személyes kapcsolatok révén is ez időben a magyar mérnökök közvetlenül benne éltek az európai építészet vérkeringésében, s Münnich is, szinte egyidőben tervezte ezt a munkáját az új építészet legjelentősebb magyarországi emlékeivel. S hogy mennyire előre mutatott ezzel a művével, mi sem mutatja jobban, hogy helyi viszonylatban csak 1956 után folytatták építészeink a Münnich által megkezdett irányt.

17. j. l.

Megyei Levéltár
Nyíregyháza

Az épület már kezdetben nagyobbításra szorult, s mennyivel inkább szűkös lett, mikor az iskola tágabbra nyitotta kapuit. Első bővítési terveit Dienes István készítette. Tervében igen figyelemreméltó pozitívumokat találhatunk. Dienes ki akarta terjeszteni a nyugati szárnyat a 4—6-os számú házak helyére is.

Meg kell azonban jegyeznünk, hogy anélkül, hogy Münnich finom ritmikáját érezte volna. A főbejáratot a térre vitte, s erkélyt kapott volna mindkét homlokzaton a bejárat fölötti egy-egy terem. Szép lett volna a karcsú oszlopoktól tartott üvegfalás, virágházás földszinti előcsarnok, és igen ügyes ötlet volt az is, hogy a tornaterem tetejét terasznak képezte volna ki.

Úgy látszik, a hárommilliós beruházás, melyet Dienes terve igényelt, soknak bizonyult, mert már a következő évben, 1953-ban új terv készült, már csak mintegy másfél milliós költségvetéssel. Az új tervező, a budapesti Kismarty Lechner Lóránd más felfogásban akart megoldást találni. Tervét a tér felé eső szárny dominálja. A tornaterem észak és kelet felé beépült volna egy, illetőleg két teremsorral három szinten, tehát az épület új szárnya kétemeletes volna, s magasabb a régi szárnynál. Külsőjében a Münnich által képviselt irányzat ellentéte uralkodott: az akkori évek megmerevedett eklektikájának az alpátosza. A két végén oldalrizalitok jelentőség nélkül, mögöttük osztott, s hangsúlytalan termek, mint szertár, a rizalitokon hatalmas hármás nyílás teljesen célszerűtlenül, a homlokzaton egyes, illetve páros pilaszterek műkö fejezettel, s lezárásként műkö baluszterek, mindez talán elégséges példa, hogy meggyőzzön bennünket a tervezett épület megfogalmazásának korszerűtlenségéről és hamis csengéséről.

Hogy ez az építkezés miért maradt el, pontosan nem tudjuk, valószínűleg már felmerült az új Zrínyi építésének a gondolata — ugyanis ekkor a Zrínyi Ilona leánygimnázium kezelésében volt az iskolánk épülete.

Kisebb átalakításokat azóta is szinte állandóan végeztek az épületen, hogy kis költséggel, ha nem is kielégíteni, de valahogy enyhíteni lehessen a teremszükségletet.

Vasvári Pál arcképe, a nem egész egy méter magasságú műkőből készült dombormű, Berky Nándor szép alkotása. Az akkor még Nyíregyházán élő szobrászművész először a debreceni gimnáziumoknak és technikumoknak készített nagyjaiokról hasonló portrékat, ezek sikerét városunkban a stúdió épületében a Krúdy plakett, a Kossuth szakközépiskola Kossuth táblája, s a Vasvári portré folytatta. Mindegyiküket jellemzi a történeti hűség, enyhe pátosz és kellemes plasztikai felületkezelés. A dombormű mostani elhelyezése azonban nem mondható szerencsésnek, a nagy homlokzat közepén elvész, és a viszonylagos magasságban nem érvényesülhetnek szobrászati szépségei.

KOROKNAY GYULA

Vasvári Pál

1827—1849.

„Világnézeteket kell szereznünk. Emberre nézve a helyes vezéreszme az, ami madaraknál a repülő szárny. A világnézet szárnyakat ad az embernek, melyek vitorláival a lég magas hullámain sajkázhat. E szárnyak segítségével a világ fölé emelkedhetünk. Egy pillanattal beláthatjuk a Föld nagy részét... Világnézeteket kell szereznünk, melyek iránytűül szolgáljanak az események hullámai között!”

Vasvári Pál

Mennyire időtálló sorok ezek!

Vasvári bevezetőül szánta történelmi tanulmányaihoz.

Iskolánk félévszázados fennállását ünnepeljük. Jubileumunk alkalmából méltóképpen szeretnénk megemlékezni névadónkról, Vasvári Pálról. Intézetünk a szabadságharc és forradalom századik évfordulójának évében 1948-ban vette fel a Vasvári Pál nevet, azóta szeretettel ápoljuk névadónk emlékét, példaként állítjuk ifjúságunk elé úgy mint nagy forradalmárt, de mint történészt, történelem tanárt és filozófiai bölcsélettel is szívesen foglalkozó hazafit.

Családi nevén Fejér Pál 1827-ben született megyénkben a mai Tiszavasváriban. Apja falusi görög katolikus pap, egyszerű, szerény keretek között képes csak eltartani családját, hiszen az úri Magyarország alsó papságának élete hasonló a kisparasztok életmódjához. Az ifjú Vasvári már az otthon falai között rájön arra, hogy a javak elosztása a földön nem igazságos és nem egyenlő. A felsőpapság dőzsöl, ugyanakkor a javakból kevés jut egy falusi papnak. Az otthoni környezetben apjától hallja először, hogy a magyar nép évszázados harcok során milyen nagy hazafiakat adott; Bocskai, Thököly, Rákóczi zászlói alatt mennyi szegény, elnyomott magyar ontotta véré a szabadságért, a hazáért. Hajdan nem volt a magyar rab, hanem szabad és erős! Az igaz hazafiságot otthon tanulta meg. Falujának lakossága sok nemzetiségű. Már a gyermek Vasvárit elszomorítja, hogy a nemzetiségeket elnyomják és azok nem egyenlő részesei a társadalomnak. Korán észreveszi azt, hogy a magyarokat, szerbeket, románokat, zsidókat a

hivatalos államvezetés egymás ellen uszítja. Vasváriban nyitott kérdésként vetődött fel a népek egyenlősége, barátsága. Miért nem lehetnek a nemzetiségek egyenrangúak a magyarokkal? Miért beszélnek a hivatalokban latinul s németül? Miért robotol a paraszt látsától-vakulásig? Ha nem marad családjának betevő falatja, akkor is behajtja rajta az urasági hajdu a dézsmát. E kérdésekre még választ nem tud adni, de a szülői ház első leckéi és környezetének társadalmi, anyagi igazságtalanságai mély nyomokat hagynak az öntudatra ébredő, a gondolkodó ifjú szívében.

Tizenegy éves korában a nagykárolyi piarista gimnázium tanulója lett, ez sorsfordulót jelent életében. Ettől kezdve három nagy próbát kellett kiállnia. A kegyesrendi atyáktól kapja a szülői ház után a második nagy leckét. Paptanárai hamis kétszínű világában a kuruc eszmékhez, a jobbágyokhoz húzó gyermek istenes, imádkozó, engedelmesen kezetsókoló báb lett volna, ha lépten-nyomon nem éreztetik vele, hogy nagy hálával tartozik istennek és a papoknak azért, hogy szegény létére tanulhat. Derekasán kiállta ezt az első próbát. A gimnáziumban eltöltött hat év nem volt hiábavaló, hiszen itt vértézi fel magát a tudományok fegyverével, itt jön rá arra, hogy van a szegény emberek, a jobbágyok nyomorán túl egy másik világ is. Vannak olyan vele egykorúak, kiknek előrehaladása gazdagságuk és származásuk révén eleve biztosított. Kiváló képességének, valamint a Károlyi grófok liberális érzelmű uradalmi igazgatójának köszönhetően, hogy elhagyhatta a papok hazug világát.

Tizenhét éves amikor 1843. szeptember 1-én Pestre érkezik. Mennyire más világ ez! Pest ebben az időben kezd a szellemi és kulturális élet központjává válni, igaz a politikai élet színtere még mindig Pozsony. A reformkori Pest lélekszámban meghaladta a százezer főt, és itt kezd kialakulni az új polgárosodó Magyarország, de az iparral, kereskedelemmel és pénzügyletekkel foglalkozó polgárság nyelvében idegen, gondolkodásában haladásellenes. A munkásság kevés, sok a munkanélküli akik sorsukkal elégedetlenek és nem látják a kivezető utat, politikai, ideológiai, sötétségben élnek. A nemzeti haladást a zömében német nyelvű városban és a maradi szellemű egyetemen a forradalmi szellemű ifjúság képviseli, ők a reformok szószólói és a szabad, haladó Magyarország eszméinek hordozói. Ebbe a világba csöppen bele az ifjú Vasvári és ez jelenti életében a második sorsfordulót. Az egyetemen rövidesen élvonalbeli diák lesz és forradalmi demokratává válik. Kiváló történelem professzora Horváth István hazafiságtól túlfűtött előadásai az egyenlőségről, a francia forradalomról segítik Vasvárit abban, hogy rövid időn belül teljesen a történelem felé fordul. Latinul, németül, franciául tanul, de a történelem segédtudományaival is foglalkozik, érdekli a címertan, oklevél és pecséttan. Eredetiben olvassa a francia jakubinusok műveit. Az önművelésen túl lázasán szervezi az egyetemi tanulóköröket, célja az, hogy a tagok történelem szemléletét, politikai fejlődését elősegítse. A reformkori Magyarországon az ilyen törekvések és tettek még nem számítottak dicsőségnek, mivel a rendőrség fizetett kémei minden megmozdulást számon tartottak, hiszen Lovassy László az ifjúság első nagy ébresztője még Kufstein börtönében raboskodik. Vasvárit azonban nem tántorította el a haladástól sem az ismétlődő zaklatás, sem a börtöntől való félelem. Vasvári fejlődésének harmadik, kritikus állomásához ér. Az okos, művelt, tehetséges fiatalember előtt nyitva áll a tudományos

pálya, várják az úri szalonok, jó házasság is kecsegteti. A fényes karrier lehetősége nem vakítja el, pedig az egyszerű pap fia hónapos szobában, szegény diák módjára tengődik, mert örökre eljegyezte magát a haladás eszméivel. Vállalta a hasonló származású társai sorsát. A tizennyolc éves egyetemista nemcsak most kezdi egyetemi tanulmányait és tudatosan készül történetírói pályájára, hanem maga is tanít. Házitanítóskodni kényszerül, hogy önmagát fenntartsa, ugyanakkor szervezi az ifjúsági mozgalmat, tanul és vizsgázik — színjelesen.

Húszéves korában 1846-ban jelent meg első tanulmánya. Ettől kezdve az „Életképek”-nek és a „Pesti Divatlap”-nak lett állandó cikkírója. 1848 januárjában mutatja be nagyobb lélegzetű életrajzi sorozatának a „Történeti Névtár”-nak bevezetőjét. Februárban a Kisfaludy Társaság 15 arannyal jutalmazott Zrínyi pályázatát nyeri meg. Ezekben az írásaiban már felvillan, a sok naív elképzelés mellett, egy-egy zseniális gondolat. Horváth István professzora hatására jutott el a francia utópistákhoz, így lett Cabet méginkább Michelet tanítványa. A liberális gondolkodású, polgári szemléletű a francia forradalommal foglalkozó történész Michelet sokban hozzájárult forradalmi egyéniségének fejlődéséhez. Vasvári forradalmi világnézete azonban sokkal következetesebb mint Michelet-é. Nyoma sincs benne az olyan kispolgár korlátozottságának, aki csak a magántulajdonra épített burzsoá demokratikus rendben látja megvalósulni az eszményi társadalmat.

Névadónk történelmi érdeme széles skálán mozog. Értékelnünk kell mint történészt, tanárt, forradalmárt és mint a haladó demokratikus világnézet terjesztőjét, következetes harcosát. Petőfi és Tánácsics mellett a forradalmi demokratikus ideológia legnagyobb előharcosa hazánkban. Nagysága abban áll, hogy a forradalmi demokratikus eszmék fényénél elsőnek próbálta kidolgozni a magyar történelmet haladó felfogásban. A Marx előtti történelemszemlélet leghaladóbb harcosává vált hazánkban. E történelemszemlélet kialakításához csak hozzákezdett, de befejezni már nem tudta, mivel 23 éves korában életét áldozta hazájáért. Huszonhárom év! Mily kevés idő ez, hogy egy ember alkosson, nagy tetteket vigyen véghez, mégis biztosította számára a halhatatlanságot. A történelem és társadalomtudományok kutatása területén e rövid élet csak perceket jelent.

Vasvári Pált a polgári történetírás nem érdekelte megfelelően, a felszabadulás utáni kutatás eredményeként került az őt megillető helyre. Történészeink, ideológusaink marxista szemléletének következtében rajzolódt ki helyesen történelmünk egy-egy fejezete, így kapott külön értéket és méltó helyet Vasvári Pál is. Megnőtt harcainak politikai jelentősége és bizonyítást nyert, hogy ott van a helye az 1848-as forradalom és szabadságharc nagyjai között. Az első nyomtatásban megjelent írása után száz évvel később népi demokratikus államunk először adta ki műveiből készült „Vasvári Pál Válogatott politikai írásai” című könyvet.

Vasvári Pált a polgári történetírás nem értékelte megfelelően, a felalakító tényezője, „a vezérfény” mely megvilágítja a jövőhöz vezető utat. A történelem „látcső”, melyen át vissza lehet tekinteni a múltba, és előre lehet pillantani a jövőbe. A történelem „iránytű”, mely segít eligazodni az események sodrában. Ezek a megállapítások a történetírásról ma is megállják helyüket. Vasvári történelem felfogásának nagy érdeme: publicisz-

tikai harcossággal közeledett a históriához. Közismert vélemény az, hogy a történelem magister vitae — az élet tanítómestere. Megveti a száraz adathalmazt összehordó történetbuvárkodást és állásfoglalásra buzdítja kortársait. Ma is helytálló az, hogy nem elegendő a tények felsorolása, összefoglalása, a tényanyagot rendszerezni is kell. A múltból következtetéseket kell levonni a jelenre és a jövőre vonatkozóan, azaz a történelmet aktuálissá, érthetővé kell tenni minden kor embere számára. Sok esetben ez a pozitív törekvés helytelen értékelésre vezette Vasvárit. Egyes történelmi személyeket, eseményeket hibásan ítelt meg, mivel kora eszméit visszavetítette a múltba. Így például Csák Mátét a nemzetközi függetlenségi mozgalom egyik előharcosának tekintette. Ez a tévedés azonban történelmi idealizmusából táplálkozik. A 21 éves történész otthonosan mozog a latin szerzők műveiben, forrásanyagát ezekből meríti. Helyesen értékeli Zrínyi Miklós politikai, katonai, költői jelentőségét, érdeme, hogy Zrínyiről ma is haladó szemléletű sokoldalú teljes képet rajzol. Vasvári szerint a nevelésben páratlan nagy jelentőségű a hősök példájának felidézése, ami ma így érvényesül: állítsunk eszményképeket a fiatalok elé, érzelmi ráhatásokkal, szemléletesen tanítsuk a történelmet. Ő így írt: „...vezesse fel az atya gyermekét Drégely várának mőhlepte falai közé, s beszélje el a feladásról még csak hallani sem akaró Szondi hősies halálát; vezesse el Szigetvár romjaira s mondja el fogékony keblű gyermekének Zrínyi dicső elestét, vezesse el a temesvári kapuhoz, hol az ősi falakat védő Losonczy férfias elszántsággal áldozta fel életét és mondja el gyermekének, hogy a hősök vérrokonaink voltak, hogy ezek ezért küzdöttek, ezért áldozták fel életüket, hogy nekünk, unokáinknak megtartsák az ősi hazát...” Vasvári különösen a Zrínyi tanulmányában iskolapéldáját adta annak, hogyan kell értékelni dicső múltunk nagy alakjait, hogyan kell gyűlölni az elnyomó Habsburgokat. Vasvári történelmi értéke abban áll, hogy az elmaradott feudális Magyarországon európai látókörre tett szert, és az egymással szemben küzdő ideológiák harcában a marxizmust megelőző leghaladóbb, legelőremutatóbb eszmék mellé állt, ezeket hirdette. Veszedelmes törekvés, óriási áldozattal és lemondással járó munka volt ez. Az Elbától keletre hazaárulásnak számított a feudalizmus bírálata. A polgári forradalmárnak a filozófiája szóval meg Vasvárban, aki a haladást az egész nép javára akarja gyümölcsösíteni. Képes szembefordulni a polgársággal is, ha az a forradalmat le akarja fékezni. A márciusi forradalom utolsó napjaiban így szól a pesti polgárságról: „Míg közös jogokért vívtunk, addig összeforrtak velünk. Midőn eszmékért kellett volna lelkesedni és áldozni, akkor ők visszavonultak, sőt ellenünk akarának szövetkezni... ők semmit kockáztatni nem akartak. Akinek sok veszítenivalója van, az a biztos jelent nemigen veszélyezteti egy bizonytalan jövő ábrándképeiért... Ők ideál után indulni, eszményekért barrikádokat építeni nem fognak soha!” Íme csak egy lépés hiányzik ahhoz, hogy a proletárok mellé álljon. Ezt a lépést Vasvári az elmaradott Magyarországon nem tehette meg, de a fejletlen pesti munkásság első megmozdulásait mély együttérzéssel kísérte. Mint a márciusi ifjúság egyik vezetője bátran támaszkodott a pesti plebejus erőkre, akárcsak Marat a francia forradalomban élesen szembeszállt a proletáriátus felfegyverzésétől rettegő polgársággal. Mint Cabet tanítványa olyan államról álmodik, ahol nincs uralkodó osztály, az emberiség végcélja a „tökéletes köztársaság”, amelyben nincs pénzarisztokrácia.

Az egyenlőtlenség keletkezését Rousseau felfogásában magyarázza, melynek alapja társadalmi ok, ez helyes, de a megoldás idealista. „Nem a természet, nem a föld, nem az ég...” ez eddig helyes, „...hanem az egyesek rossz akarata, mely a világszellemet tisztán kifejlődni nem engedné.” Ez már tévedés, ha egyes „rosszak” akadályozzák a fejlődést, akkor a „jók”, újra alkotják a világot. Utópisztikus elképzelését mutatja az osztályharcról való nézete. Jól látja a társadalom egymással szembenálló csoportokra való tagozódását, de ő ezt a jók és rosszak ellentétére vezeti vissza. A forradalmat azonban a dialektika szemüvegén keresztül vizsgálta. Dialektikus szemléletének legzseniálisabb vonása, hogy a forradalmat az ellentétek végső kiéleződéseként fogja fel, hiszen az ellentétek harca viszi előre a fejlődést. Lépéseket tett Vasvári a történelem anyagi folyamatának megértése felé. Utolsó művében pl. ezt írja: „Hogy a nemzet előre haladhasson, ahhoz két tényező elem szükséges: anyagi erő és szellemi hatalom.” Még érthetőbben írja egy másik helyen: „Mert a nemzet előrehaladása olyan, mint egyes emberé. A nemzetnek is két lábra van szüksége: ez az anyagi és szellemi erő. E két lábnak együtt kell menni, ha biztos előrehaladást akarunk.”

Magyarországon kifejlett proletáriátusnak kellett volna lennie, csak így szolgálhatott volna a történelem anyagi folyamatának megértéséhez kiindulópontul a fenti megjegyzések bármelyike. Ezek híján a gondolatok fel-felvillanó, tüzet nem fogó szikrák maradtak. Gyönyörű szavakkal fogalmazta meg, hogy az egyén önmagában, ha kiváló tehetség is, tehetetlen, egyesült testvéri egyetértésben lendítheti előre a történelem kerekét. E gondolatokról a következőket írja: „Magunk között pedig teremtsünk egyetértést, összeforrást, testvériséget; mert az ember csak addig kicsiny, míg egyedül van. Ha másokkal egyesül, akkor az ember nagy, hatalmas és az egeket is képes ostromolni, miként az őskor gigászai.” Szinte Kossuth szavaival szól a néphez és az egybeforrás szükségességének felismerése reális alapot ad szocialista utópiájának.

Vasvári nevelői tevékenysége is említést érdemel. A 21 éves, diploma nélküli, rebellis hírben álló ifjú Teleki Blanka grófnő felkérésére vállalta el intézetében a történelem tanítását. Célja a hazafias nevelés. Felvilágosítja tanítványait, példát mutat, eszményképeket állít eléjük. Diáklányainak köszönhetjük, hogy arcképe az utókor számára fennmaradt. Ezek a lányok fogalmazták meg először a nők egyenjogusításának kérelmét Magyarországon. A márciusi forradalom hatására fellelkesült leányok egy kiáltvánnyal lépték meg Vasvárit.

...„Hogy az egyetemen nők is tanulhassanak.

Hogy ne legyenek olyan mondatok: Mindenki bír szavazattal, kivéven a nőket.

Hogy egész Magyarhonban, a legkisebb falukat sem kivéve, legyenek tanodák és a szülők gyermekeiket itt taníttassák...”

A fenti kiáltvány nem kis jelentőségű, hiszen a nők emancipációja hazánkban először 1848-ban vetődött fel, és ebben Vasvári is közreműködött. Az, hogy nem valósulhatott meg csak 100 év múlva, a forradalom és szabadságharc leverésének és a társadalmi haladás megrekedésének tulajdonítható.

Vasvári Pál forradalmisága már az egyetem falai között kibontakozott. Nyitott szemmel bolyong Pest munkásnegyedeiben, sőt előadásokat is tart

a munkásoknak. A francia forradalom tanulmányozása közben arra az elhatározásra jut, hogy csak a népre támaszkodva lehet az egyenlőséget megvalósítani Magyarországon. Már ekkor lelkes tagja a Pilvax írói körének: az Ifjú Magyarországnak és vezetője a pesti ifjúságnak, „mely nem akarja haza kopott bocskorát örökké foltozni...”, hanem tetőtől talpig új ruhába akarja öltöztetni. „Vasvári 1848 tavaszán már kész forradalmár. 1848 tavasza Európa népeinek csodálatos tavasza, a forradalmi szikra a szicíliai Palermóból pattan ki, és pár napon belül lángba borul szinte egész Európa... Európa tengere forr... Franciaország, Németország után a forradalom fáklyája március 13-án Bécsben is fellobban, s eközben tehetetlenül tanácskozik a pozsonyi országgyűlés. Vasvári így számol be a sorsfordító napokról: „A pesti nép márciusban tactust veré s intésére az egész hon felfigyelt...” Így lobbantja lángra a lelkeket Vasvári a március 15-i népgyűlésen: „Most vagy soha! Amely nemzet önmagát elhagyja, nem méltó a szabadságra!” Kiadja a jelszót: „...vagy vérnélkül felelős minisztérium a király mellé, vagy ha vért kell ontani, az folyjon a respublicaért... „Pozsonyban, hogy a rendek félúton meg ne álljanak, gondoskodik róla a pesti nép, valamint Petőfi, Vasvári vezetésével a radikális értelmiség, akik ezek után az események irányítói lesznek. Vasvári esketi fel a szabadságra a Pilvax ifjúságát, magával ragadja a forradalomba nemcsak a pesti tömegeket, hanem az egyetem „ifjú honpolgárait” is. Vasvári ott van a nép nevében felszabadított sajtó előtt, a szónoki emelvényeken, a forradalom vezérkarában, a Közcsendi Bizottmány ülésein és hirdeti a függetlenséget, a világszabadságot. A népek, nemzetiségek összefogását szíve mélyéből óhajtotta — „Éljen a nemzetek közötti testvériség! Nyújtsuk oda őszintén jobbunkat a szomszéd népeknek, s közösen törekedjünk a szent cél felé...” Lángszavú népgyűlési beszédei csak a kezdetet jelentik. Vasvári a szavak mellett a tettek embere is; nemcsak tollal és neveléssel szolgálta a haladás ügyét, hanem karddal is.

A forradalmi gyakorlatot mint Kossuth futártisztje kezdte, a Dunántúlon toborzó utakon járt, s közben lázasan tanulmányozta hadtörténeti írásokban a harcászat alapjait, mivel ezen a területen még képzetlen volt. 1849 nyara válságos időszak a magyar forradalomban. Vasvári ekkor már a Rákóczi szabadcsapat őrnagya, karddal a kezében indul Erdélybe Bem serege után. Rövidesen beteljesül életútja, mely üstökösként robbant bele népünk történelmébe. Vasvárit a harcmezőn sem hagyta nyugodni az alkotniakarás, a harcok szünetében, este sátrában gyertyafénynél Cabet „Ikáriai utazás”-át fordítgatja. Júliusban Vasvári súlyos betegen érkezett csapatával Bánffyhunyadra. Tisztjei felszólítására sem maradt a városban, pár napos kényszerpihenő után harcba indult Bem főszeregének záróegységként. A sokszoros túlerővel szemben — csapata kb. kétezer emberből állott, — katonái már hátrálnak, amikor Vasvári e szavakkal állítja meg őket:

„Inkább kész vagyok áldozatul hozni életemet a kétes kimenetelű, de dicsőséges harcban... később vagyok az ellenség golyózaporát egymagam felfogni, mintsem beszennyezzük azt a zászlót, melynek dicsőséges lobogtatására esküm kötelez.”

A honvédek megálltak, következett a közelharc. Ott a mariseli fennsíkon az ellenség közé rohant, magasra emelve a magyar forradalom szent lobogóját, amíg a golyózapor őt is leterítette.

A bátor, tehetséges, eszményi jellegű forradalmár 23 évesen áldozta fel életét népéért a haza oltárán. Ritka az ilyen ember, akiben ennyi szép és nemes jellemvonás halmozódott fel. Mennyi jóval és hasznossal szolgálhatta volna a nemzetét, ha legalább még 23 évet élhetett volna. Meghajtjuk fejünket, és némán csendesen emlékezünk 122 év távlatából arra az igaz magyarra, aki ilyen rövid életút alatt is feledhetetlen tetteket vitt véghez. Van mit tanulnunk Vasváritól, — azt hiszem — egy ifjú sem választhatna jobb eszményképet magának akkor, amikor a szenvedélyes forradalmár, történész, nagy magyar hazafi, iskolánk névadója aranybetűkkel írta be nevét történelmünk dicső könyvébe.

Vasvári Pál méltatásának befejezéseként idézem szavait:

„Az ember letűnik az élet színpadáról, de tettei fennmaradnak... Az ember ezt tudja, ismét több van egy erkölcsi rugóval, mi őt erényre buzdítja. Tudja, hogy ...a jók az utókor hálás emlékében fognak élni.”

REMÉNYI BÉLÁNÉ

Bölcső és katedra

(Visszaemlékezés)

Elérkezett a nagy nap, amikor a kisiskolás holmiját (ágynemű, ruha-féle, útikosár stb.) felrakták a kasfarba. Őt magát is odaültették, pokróccal betakarták, hogy meg ne fázzon, mert hűvösek a hajnalok.

Elöl az apja meg a bátyja ült. A karosülésen. Beszélgettek, tempós szüneteket tartva, nagyokat ásítva. Néha hátrakukkantottak, mi van a gyerekekkel.

— Nem alszol?

— Nem vagyok álmos.

— Húzd magadra azt a takarót, meg ne fázz!

— Nem fázok én — legénykedett a kisfiú.

Tetette magát, mintha szunyókálna. Pedig dehogyis aludt. Szegény feje azt se tudta, mit kezdjen a sokféle cikázó, bolondos gondolattal, amely most mind az agyában nyüzsgött...

Miféle város lehet az a Nyíregyháza? Az otthoniak „Nyiritház”-nak mondják.

Miféle népek lakják?

Hogyan lesz az ott rokonok, ismerősök, barátok nélkül?

Még soha nem volt távol a szülői háztól. Most meg elkanyarodik onnan az útja.

Igaz, vágyott a városba, de most mégis úgy érzi: elszakítja azokat a szálakat, amelyek eddigi életéhez tartoztak; eltávolodik attól a világtól, amely a szülői ház melegét, biztonságát; a rokonokat, a barátokat, ismerősöket, a falut, a gondtalan gyermekkor vizesárkaival körülbástyázott tündérszigetét adta neki.

Fel-felnézett a hűvös fényű, vibrálóan szikrázó csillagos égboltra, mintha onnan várna biztatást, útravaló tanácsot. Fejét minduntalan visszafordította, mintha az út minden fáját, minden házát; a határ minden dülőjét emlékezetébe akarná zárni, ha már nem jöhet vele a falu mindentől: úgy, ahogyan van... Behunyta a szemét, hogy próbára tegye a belső tekintet világosságát, megidézze képességét. Hagyja, hogy elvonuljon előtte mindaz, ami eddigi életéből most kiválik, s ideszalad melléje, mint hálás gyermek a símogató kezű felnőttöz...

...Játék az utca porában, kisinges társakkal. Birkózások, összekoccanások, hamari megbékélések. Ismét kakaskodó viadalok az utcabeliekkel. Az iskola küszöbe, melyet nehéz volt átlépni az anyai kézbe kapaszkodva is...

Kérezkedés... szökés, sírás: más iskolába való átiratkozás... M. tanító úr haragja, Blanka kisasszony mosolya;... szüreti mulatságok a felvonulással, bállal;... búcsúk,... lakodalmak,... ünnepek... meghitt téli esték, mesék... dörzsölők... dohánysímitók; az aratás, cséplés hangulata...

Téglásnak menet, a Gödröknél már elmaradnak a házak... Balra a Borsos tó... Nagy szürke, pocsolyaszerű vize... A széleket kacsák, libák birtokolják; beljebb a füzesek alatt kisiskolások fürdőznek, lubickolnak... Meztelenségük senkit sem botránkoztat meg... Jobbra a fészület... Az olajütő malom, majd a kanális... A családi földek, melyek balról lenyúlnak a legelőig, jobbról a papi és kántorföldekkel határosak.

Jobbra-balra vívó kis út a kanális parton... Az egyik a szőlőskertekhez, a másik a zombékosokhoz, lucernásokhoz visz... A megszáradt szénát gyerekek forgatják a másik oldalára, hogy az is száradjon. Gyűjtés... villákkal, gereblyékkal...

Részegítő illatok...

A megzavarodott gyík felszalad a gyerek lábaszárára...

Ételhordó szilkével iparkodik egy kisfiú, ...mert a delet elhúzták... Kint a földeken várják az ebédet...

Aratáskor az aratók nótaszóval jönnek, a falu alatt már zeneszó kíséri őket, mert több száz kereszt búzát, gabonát arattak le... A felpántlikázott búzacoszorút ünnepélyesen helyezik a tornác fájára... amint a rakoncátlan kiscsikó megdézsmálja a búzakaralászokat...

Háromlábú fazéktartók fölött nagy kondérokban rotyog a gulyásleves... másik nagy tálban a finom tepertős, tejfeles túrós tészta...

Sütemény, bor az asztalon...

Jókedv, tréfa, vidámság...

Mert immáron megvan a jövő évi kenyér... a mindennapi kenyér...

A nagy legelő fulladozik a tikkasztó nyárban. Szöcskék milliói ugrándoznak versenyt.

A homok perzsel... A tehenek delelnek... A gyerekek a fa alatt hűsölnek. Katicabogarat fognak..., úrgére lesnek... Azok ki-kibújnak gödreikből, kétlábra állnak, csúfondárosan fittyet hánynak a kispásztorok vadászkedvének... „Adj, király katonát!” — játszadozások...

Poroszkálások, cserkésző barangolások az erdő fái között...

Vadászat fogolyra, fürjre, nyúlra...

Madártojások a levágott sarjurendek alatt és a fák fészkeiben...

Rigófütty, erdei hangverseny...

Téglás, Újfehértó. Ismerős falvak. Nyíregyháza már városiasabb, de messze elmarad Debrecentől. Igaz, Debrecennek is csak egy-két utcája igazán városias; a belvárosi rész. Kintebb, a városszélek mezővárosias, majdnem falusias benyomást keltenek. A Virág utca környékén nádfedeleles, zindelyes, cserepes tetejű, hosszúkás, parasztos formájú házak fogadják. Még akkor kövesútja nincs ennek az utcának.

Üdvözlések, ismerkedés.

A két S. fiún látszik, szívük szerint bírkózással kezdenék az ismerkedést, hogy megtudják: milyenek a falusi suttyó izmai.

A „kis csizmás” viselettel baj lesz. Alighanem csúfolódásra, felesleges viháncolásokra adna alkalmat. El is indul a két csizmás ember — elől az apja, nyomában a fiú — szapora, ügető léptekkel, nyakukba véve a várost, hogy valamiféle úribb ruházatba bújtassák a kisdíákot, ha már ez a tírják város ennyire finnyás.

Juliska néni is velük megy, hogy eligazodjanak a boltok között, meg-hát széjjelnézzenek: hol kapni jó árut, kis pénzért, mert ezek a boltosok drágán adják a holmijukat. Alkudni kell velük... A kosztos díák a konyhá-ban kapott éjszakai szállást. Kihoztak a szobából egy öreg diványt, arra ágyaztak neki éjszakára.

Szokatlan ételek, szokatlan ízekkel...

Másfajta napirend, életrend... A sokféle szabály, mely mind arra való, hogy azokat a kisdíák megtanulja, betartsa.

S. bácsi szerette a „katonás” rendet. Az az igazi életrenevelő iskola. Az csinál embert a legényből.

Ehhez szoktatta fiait, az új gyerekekhez sem lehet más, ha már a felesé-ge idevette ezt a gyereket, és a fiú apjának megígérte: „Ne féljen kend, embert faragok én a maga fiából is!”

A leckét minden este kikérdezte. Addig nem volt lefekvés, amíg a fiú nem tudta úgy, ahogyan azt tudnia kell egy becsületes, kötelességtudó dí-áknak. Ha leckefelmondásnál kiderült, hogy a nebuló egész szakaszokat kihagyott, akkor visszaadta a könyvet neki, hogy olvassa még el néhány-szor, aztán próbálja magában felmondani, és ha már megy, akkor szóljon...

A kisdíák a felit se értette azoknak a szavaknak, amik a sokféle könyv-ben voltak. Némelyik szó jelentését még S. bácsi sem tudta megmagya-rázni, pedig szó ami szó: S. bácsi okos ember volt.

Be kellett magolni a leckét. Néha — mint a verkli — úgy fújta a föld-rajzot, alig hagyott ki szavakat.

Az olyan díáknak — mondotta S. bácsi — aki nem figyel a tanár ma-gyarázatára, vagy figyel, de nem érti, mert bumfordi, az tanulja meg a lec-két szóról szóra. És máskor jobban figyeljen a tanár magyarázatára.

Nem kellene szó szerint bemagolni a leckét, ha lenne szókincese, ha a könyvbéli szöveget saját szavaira tudná áttenni, de úgy, hogy az értelmes és helyes legyen. Dehát miből lenne szókincese! Ahhoz olvasni kellene. Na-gyon sokat olvasni, és kevesebbet labdázni, tarzánosdit játszani.

Az írásnak is rendesnek kell lennie. Amin az értendő, hogy a magyar ember kicsit megdült, — de nem össze-vissza dülöngélő, mint a falusi ré-szeg ember, hanem katonás rendben! — szálkás, hegyes betűket ír. Ehhez persze megfelelő pennahegyet kell a tollszárba tenni. És gyakran cserélni.

S. bácsi olyan szépen írt, hogy a kisdíák nem győzött eleget csodálkoz-ni: hol és hogyan tanult meg ilyen szépen írni? És elhatározta; ha törík, szakad, elsajátítja ezt az írásmódot.

A javulás annyira szembeötlő volt, hogy K. József tanár úr, a kisdíák osztályfőnöke, meg is dicsérte szemmel látható igyekezetéért.

Am a tudományokkal nehezebb dolga volt a gimnazistának. Negyed-évkor intő-rovóosztás. Neki is adtak. Egyenesen hazaküldték. Jön a pana-szos, megrovó levél, hogy bizony nem ezt várták tőle. „Neked csak az a dó-god, hogy tanujjal, ne a játékon járjon az eszed!”

El is törött a mécses. A hazulról érkezett levél nyomán megvilágosodott a felismerés: bizonyára nagyon tudatlan, esztelen kisbirka, aki még ezt a „semmiséget”, a tanulást sem tudja becsülettel elvégezni. Pedig ezt meleg szobában, meg ülve kell végezni. Nem úgy, mint a mezei munkát: esőben, sárban, hidegben, kánikulában... Csak azt az egyet érezte igazságtalannak, hogy ő lusta, nem iparkodik, nem tanuláson jár az esze, pedig S. bácsi a megmondhatója, hogy sokszor este kilencig—tízíg is fent van. Juliska néni-nek vagy S. bácsinak kell ágyba kergetnie, mert nem lesz ember reggel, és elalszik az iskolában...

Erősen fogadkozott, hogy nem adja meg magát, nem fog szégyenszemre iskolából kibukott diákként visszamenni az ekeszarvához, a kapanyélhez.

Szép, szép a fogadkozás, dehát mindez nem olyan egyszerű dolog, mint azt otthon elképzelik.

Mindenekelőtt félénkségét, bátortalanságát kellene legyőznie. Kisebbségi érzése abból származott, hogy ő nem rendelkezett olyan műveltséggel, mint a városi úri gyerekek. Ezért órán sem mert jelentkezni, még ha tudta is a tudnivalókat. Az a képalakult ki róla, hogy az órákon nem nagyon „mozog”. Következésképpen nem is tud semmit. Ha felelni hívják, küszködik a kifejezésekkel. Úgy nem beszélhet, mint otthon, hiszen azt mondják, hogy: „idesanyám”, a lóra azt mondják, hogy „lú”; az autóra: „ótó”; a gyerek szó helyett azt mondják, hogy „pulya”.

Hát inkább egy szót sem szól, nehogy kinevessék, valami falusias elszólása miatt. Idő kell ahhoz, amíg megtanul beszélni ezen a városi nyelven.

Egy szép napon jött hazafelé S. Lajossal, S. Karcsival, M. Lacival. Jókedvűen, mert nem feleltek, de nem is kérdezték őket. Dolgozatot se írtak. Békés nap volt.

S. Karcsi azzal szórakozott, hogy fogadjanak valamiben: ő be mer csengetni. Fogadtak. Karcsi becsengetett. Már jöttek is kifelé. Szégyen a futás, de hasznos. Nekiiramodtak. Még halották a megrovó, rosszálló, fenyegető kiáltásokat, amiket a „neveletlen kölykök” után küldözgetett egy idősebb bácsi. Karcsi vérszemet kapott, és újra és újra becsengetett.

Zihálva, kifulladásra ért haza.

Amint belép a kapun, látja az udvaron a szekeret. Az övékét. Sejtette, hogy most bajok lesznek. Lehervadt arcáról a ficánkoló jókedv.

Köszöntötte az otthoniakat, az apját megcsókolta, lerakta a táskát. Láta, hogy ebédhez van terítve, íghát ő is asztalhoz ülhet, előbb azonban kezét mosott.

Várta a fiú a vihart, de apja a rossz terményárakról, a bolettáról beszélt. A kedvezőtlen jószágpiacról. Juliska néni a b-i rokonok felől érdeklődött.

Igy telt el az ebéd.

Ebéd után előveszi apja a pipáját, ráfüstöl, és nagy nyugodtan azt mondja a fiának:

— Na, fiam, pakolj össze. Hazaviszlek.

— Dehát — dadog a diák és elvörösödik, falfehér lesz. Szeme — mint az ijedt madár — ide-oda rebben. Egyik arcra a másikra. Azok megkövülten hallgatnak.

— Na, igyekezz, mert este lesz, mire hazairünk! Otthon meg sok a dolog.

— Dehát miért tetszik engem hazavinni? És már hullanak a könnyei. Számlálhatatlanul. A két S. fiú a bajuszos, szigorú paraszt bácsira pillog. Rosszalóan.

— Nem ir az semmit, ne bőgj! Tanultál vóna inkább!

— Tessék elhinni, én igazán tanultam, de nem tudom, mi van velem. Itthon elmondom, ott meg mindig elfelejtem, ha kiszólítanak felelni.

— Mi lesz belőled? Dologra sem vagy való. A tanulás se megy. Pakolj csak össze. Nincs nekem kidobni való pizem!

— Meg tetszik látni, hogy kijavítom, csak még most ne tessék engem hazavinni! Megígérem, hogy kijavítom, ha addig élek is!

— Na jól van. Ne bántsa már. Elég volt. Hallotta, megígérte, hogy igyekezni fog — avatkozott a beszédbe Juliska néni.

— Tényleg igyekszik a gyerek. Maradjon még, hiszen meg kell szokni előbb az új környezetet. Higgye el, nem könnyű, — veszi át a szót most S. bácsi a gyerek védelmében. Még a karácsonyi szünetet is tanulással töltötte. A latin nyelvtanban Sz. Feri, K. Pista; a mennyiségtanban B. Márta segített neki. Nem is volt később különösebb baj. Színjeles nem lett, de fokozatosan javult. Negyedikre jórendűre tornázta fel magát. Kitartó szívósságát, vasszorgalmát gyakran hozta fel osztályfőnöke példaként.

Maradt azért idő a várossal való ismerkedésre is. Kivált vasárnaponként. Ilyenkor bebarangolták a város minden zegét-zugát. Tavasszal a két kert a legnépesebb. Kivált a Vénusz szobor környéke a szökőkúttal.

A prepák a szélesre tárt internátusi ablakok mögül hegedű és zongorkoncertekkel szórakoztatták a kert látogatóit.

A lutheránus templom harangjátékát sokszor megcsodálták a kisdíkok. Nem kesvébé a templomból kiözönlő, szlovákul beszélő, vastag bibliát szorongató idős tirpákokat, bőszenyás asszonyokat.

A hetipiacokra, vasárnapi istentiszteletekre olyan parádés lovasszeke-ekkel hajtottak be, hogy a megyei urak hintóiban sem ficáncoltak különbsikók. Legeltette is szemét rajtuk minden lovasgazda, minden jószágkedvelő istenteremtény.

Ismeretes volt az iskolaváros minden nagyobb iskolája is. Így a nagy-hírű, nagy múltú Kossuth Lajos Gimnázium, a tanítóképző, a felsőfokú kereskedelmi iskola. És a többiek. Mind.

Minden diákkörömök között a legkedvesebbek az erdőbeni csatangolások és a Bujtos környéki játszódások voltak. Akkor még a Bujtos izgalmas, érdekes telep volt. A környék diákjai, suhancai oda jártak strandolni. Fillérékért lehetett váltani belépőt. Öltözöt, kabint nemigen kellett bérelni — legfeljebb közös férfiöltözöt — mert a kisdíkok otthon magukra vették a fekete klottnadrágot, a strandon a levetett holmikat egy félreeső bokorban elrejtették, és kezdődhetett a lubickolás.

A nagyobbak, a bátrabb úszók a strandon kívül is találtak kedvükre való helyet fürdőzésre.

A bányában.

Valamikor téglagyár volt ezen a részen, és a kiásott földek helyén keletkezett gödrökben fejlődött a víz. Több kisebb-nagyobb tó keletkezett így, amelyet nád, sássziget választott el egymástól.

A Bujtoshoz közel volt a futballpálya is. A nagy Nyetve—Nyekise mérkőzések színhelye. A kisváros apraja nagyja itt szorongott vasárnap délutánokon a lelátókon és a földszinti ülő és állóhelyeken.

A Vasutas pályán is jó mérkőzések, versenyek zajlottak le, de a bujtosi nagyobb, látogatottabb, kedveltebb volt.

Az év végi tornavizsgák is többnyire itt zajlottak le. Katonazenekar ment elől, utánuk szakaszokban, katonás léptekkel a hosszú fehér nadrágos, fehér trikós, fehér tornacipős diákok. A trikókra a Kir. Kat. Gimnázium papírból készített címere. A csoportos gimnasztikát atlétikai versenyek követték; szertornászbemutatók és a honvédség tréfás gyakorlatai. Óriási közönség jött ki ezekre az ünnepségekre. Az egész város kint volt.

Esemény volt, ünnepi esemény!

Hatalmas tisztások voltak a Bujtoson, amelyeken a focizásnak, atlétizálásnak kedve szerint élhetett a diák. Nem is lehetett erről a környékről késői sötétedésnél hamarabb hazakiáltozni a kamaszokat.

Az erdőszélek tavaszi, nyári vasárnapokon teli diákokkal, felnőttekkel.

A beljebb húzódó sétányok mentén szerénykedő kispadokon fiatal házaspárok, szerelmesek bújtak össze.

Gyöngyvirágot, ibolyát szedő diákfiúk, diáklányok szemezgettek itt nagy viháncolással. Máskor félénk találkákat szerveztek, nagy óvatossággal, nehogy leleplezze őket valami avatatlan szem, mert ha X. Y. tanár úr meglesi őket, abból másnap biztosan szekunda lesz, ha ugyan nem kicsapás és elrettentő példa a szószékről lezuhogó vasárnapi intelemenben...

Jó időben itt, az erdőszéli játszótéren tartotta meg P. László tanár úr a tornaórákat.

A tudós külsejű M. Mihály tanár úr itt ébresztett kedvet a diákokban a természet szeretetére és csodálatára. G. Leon tanár úrnak is itt sikerült legjobban megérteni a „kézzel” és a „távol” fogalmát, néhány könnyű vonással a valóság illúzióját felkeltve elővarázsoltatni a rajzlapra a tárgyakat, dolgokat.

A pályára mentek — oda-vissza — mindig nótaszóval. Olyanokkal, hogy: Söpri a pápai utcát; Jó estét kívánok, itt vannak a nyíregyházi diákok... Még Nóbél Alfréd svéd kémikusról is tudtak nótát az akkori diákok.

Az erdőben fürge, játszadozó mókusok, nyuszik.

Beljebb kecses mozgású őzikék.

A nyitott kocsikról fűrtökben lógnak az emberek a kitérőnél, a visszafelé jövő villamosra várva.

A kitérőtől beljebb kis csárda a Tölgyes. Romantikus környezet. Jó levegő, édesbús melódiák. Nótázgató emberek. A májusi éjszakák sok szerenádja jajdul fel a kis mulatóból.

A Sóstó alig öt kilométer. A kamaszok gyalog — növényre, bogárra, madártojásra cserkészve — teszik meg az utat.

A szállodában és a hozzátartozó vendéglőben állandóan húzza a cigány. Jókedvűek az urak. Mivel üthetnék el a hosszú élet egyhangú unalommal és eseménytelenséggel nehéz napjait.

Mulatnak.

Százásokat húznak a cigány vonójába, és pertut isznak a primással; kivált ha az olyan mint az arany kezű Benczi Gyula. Mulatozás közben kártyázni is lehet. És adomákkal traktálni az asztaltársaságot.

Romantikus szerelmek kötődnek, siratódnak, borba, öngyilkosságba, párbajba temetkezve... A Morgó mindenkit elfogad, minden szenvedélyt elpihentet...

A strandon, csónakázón, a kádfürdőben kisemberek, diákok, tisztviselők százai.

Sehol sem teremnek olyan felséges illatok, mint a gyöngyvirágos, ibolyás, tulipános, a frissen kaszált fű édes illatával fűszerezett Sóstón.

A Sóstó a majálisok paradicsoma, a Nyírség „Nagyerdeje”, „Margitszigete.” A szunnyadó kisváros éke, koronája.

Az egykori kisdíákok ma ötvenes, deresedő halántékú férfiak. Alig emberöltőnyi idő. Mégis, mintha századok viharzó nyugtalansága zúgott volna el fejük felett.

Még a legmerészebb álmú képzelet sem sejthette hogyan fog ez a kisváros egy szörnyű háború vérző sebeivel a testén megéledni. újjáteremtődni; és karcsú víztornyával, többemeletes lakónegyedével, toronyházaival, főiskolájával, sok ezer embert foglalkoztató nagyüzemeivel, a szüntelenül megújulni kész nyírségi dolgozók teremteniakarásával Kelet-Magyarország metropoliszává: történelmi jelképpé magasodni...

BAROTA MIHÁLY

50 év

50 év távlatából az öreg diák vissza néz. Emlékezik. Ezelőtt 50 év az emberiség életében nem volt nagy idő. Napjainkban azonban meggyorsult az idő futása. Egy ember életében ez nagy idő: ezalatt sok minden történt, változott, fejlődött.

Mi is történt azóta, hogy a rövidnadrágos kisfiú 10 éves korában belépett az akkor alakult gimnázium I. osztályába, s 8 évi megfeszített munka, tanulás után meglelt, hosszúnadrágos ifjúként kilépett az életbe, továbbfejlesztette képességét, növelte tudását, majd beilleszkedett az élet nagy munkájába, esetleg szembenézett az állástalansággal, s ma csillogó hajjal, esetleg deres fővel gondol vissza élete kezdetére, lefolyására, a világban történt eseményekre.

Gimnáziumunk őskorában a mi diákkorunk olyan időben telt el, amikor kerékpárt csak a kölcsönzőből bérelhettünk 1—2 órára, autókat is csak a városunkon áthaladó országos autóversenyeken láttunk, a nyíregyházi mezőn leszálló repülőgép csodaszámba ment.

A gimnáziumi tanulás különböző elemi iskolai és egyéb szűk helyiségekben folyt. A 10 perces szüneteket szűk udvaron töltöttük. Sok volt a szegény, sorkosztos diák. Könyveinket hónunk alatt szíjjal összekötve, vagy tarisznyában hordtuk. Villamos járt ugyan, autóbusz nem volt, gyalog jártunk iskolába, sokan a város egyik végéről a másikra. Vakációban sok diáképítkezéseken, bolgárkertészetben és egyéb munkákon kereste meg a szeptemberi tankönyvre, tanszerekre és tandíjra pénze egy részét. Mert tandíj is volt!

A bejáró tanulók helyzete akkor sem volt irigyelnivaló. A kis kávédarálónak csúfolt mozdony hozta őket a kisvasúton vagy a vicinálison a megye községeiből az iskolába. Ha a nagy hófúvásokban a vonatok elakadtak, bizony sokat szenvedtek. De tanulni kellett, pl. nyelvekből memoritert, magyarból sok verset. Egy-egy osztályfőnöki megrovás nagy büntetés volt! — Tanulószoza nem volt, a társak egymást segítették a tanulásban. Tornaterem később épült. Addig szabadtéri sport volt: futás, ugrás, nyújtó, korlát. Ment a mezei futás, futball, füleslabda! A Nyetve sportpályán a város összes középiskoláinak részvételével látványos tornaünnepélyek voltak szép felvonulással. Iskolai táncmulatság az első évtizedben aligha volt, később is évente egy. Vakációban esetleg tánciskolába járhattunk. Klubdélután helyett volt önképzőkör, voltak iskolai kirándulások, Madarak és fák napja, boldog majálisok a Sóstón.

Boldogan és büszkén hordtuk a Bocskay-sapkát, később mint „spenót-huszárok” a „tökre zöldet” tányérsapkát az iskola jelvényével. Így büszkék voltunk iskolánkra is, mely lassan fokozatosan népesedett be.

Az iskola szelleme jó volt, diákjai tanulásban, sportban mindenkor becsülettel megállták helyüket, nevüket, iskolájukat megismerték az egyetemeken, főiskolákon is.

„Tempore mutantur, et nos mutamur un illis”. Változnak az idők, s mi is változunk bennük” — mondotta örökérvényűen a latin költő. Lassan az iskolaszellem is változott. A világháború kihatását iskolánk is megérezte. — A II. világháború végén 1945 augusztusában vissza kellett alakítani az iskolaépület helyiségeit tantermekké, hogy tanulni lehessen. Ez sikerült is a tanulóifjúság és tanárai 3 hetes fizikai munkájával. Mert az ifjúság tanulni, élni akart, igyekezett eltakarítani a romokat, új szellemben fejlődni, alkalmazkodni a technika óriási fejlődéséhez.

Ifjúságunk részt vett az „Arccal a vasút felé!” mozgalomban, a mezőgazdaság megsegítésében és hasonló társadalmi munkákban. Kialakította ifjúsági szervezeteit, tanulási munkáját. Az új szellem munkára, új tettekre, újabb eredményekre sarkallta őket. Eredményeik az iskola évkönyveiben olvashatók.

Ez az iskola sok derék munkást, szellemi kiválóságot adott már hazánknak. A nép fiai ők és azok is maradtak. Tanáraiktól csak a jót, a becsületest, a kemény helytállást és fegyelmezettséget, a haza és a nép igaz szeretetét tanulták meg. Ezért mindig hálásak voltak iskolájuknak, tanáraiknak. Helytálltak a világ változásaiban, hűek maradtak iskolájukhoz, az immár 50 éves Alma Materhez. Eme ragaszkodásukat mutatja az iskola „Találkozók évkönyve,” amelyben látható, hogy évente több évfolyam jön itt össze érettségi találkozókra, hogy testvéri szeretetben viszontláthassák egymást, volt tanáraikat, érvényesüljenek régi iskolájuk újabb fejlődéséről, ifjúkoruk szeretett városának óriási méretű megújulásáról, amit mi öreg diákok, mindig örömmel csodálunk meg.

Mai ifjúság, utódaink! Fogadjátok szeretettel öregdiák elődeiteket, tanuljatok példájukból, hogy Ti is úgy megálljátok helyeteket szeretett hazánk életében, népgazdaságunk különböző munkahelyein, miként ezt ők tették: legjobb akarattal, teljes erővel!

Az Alma Mater pedig mindig meleg szeretettel öleli keblére időnkint visszatérő fiait, akik itt újabb erőt merítenek további munkájukhoz.

KULCSÁR GÁBOR

AZ ISKOLA ÉLETE

1967/68-TÓL 1970/71-IG

Iskolánk KISZ-szervezete

Az 1968—69-es tanév után az iskolánk életében bekövetkezett változás KISZ-szervezetünk munkáját is megnehezítette. A teljesen újjáválasztott vezetőségnek nem volt könnyű dolga, amikor a megváltozott körülmények között hozzáfogott a szervezeti élet helyreállításához. Az üres pénztár, a tárgyi feltételek hiánya és a vezetők tapasztalatlansága mind olyan tényező volt, amely csak fokozta a nehézségeket. Ennek ellenére a vezetőség komoly célokat tűzött ki, hiszen olyan évfordulók voltak az 1969—70-es tanévben, mint városunk és hazánk felszabadulásának 25. évfordulója és a Lenin-centenárium. Megkezdtuk a politikai nevelőmunkát, a kulturális és sportélet szervezését.

Nagyon rossz anyagi helyzetünkön a városi KISZ Bizottság segített. E segítség következtében tudtuk a KISZ-klubot megnyitni és a zenekar felszerelését megvásárolni. A zenekar megalakulása lehetővé tette, hogy ismét megnyissuk hagyományos táncos klubunkat. A társas szórakozás lehetőségét a hagyományos iskolabálok rendezése is szolgálja.

Az iskolai KISZ-vezetők részére ideológiai és módszertani oktatást szerveztünk. Létrehoztunk olyan fórumokat is, amelyeken az osztály alapszervek küldöttei az iskola minden diákjának érdekeit képviselték. Ilyen volt a küldöttértekezlet és a Diáksparlament is. A KISZ-tagok érdekvédelmét, mint a KISZ-szervezet egyik fontos tevékenységét, más módon is elláttuk. Az ifjúsági képviselők ott voltak az iskolatanács ülésein, s megbízatásuknak megfelelően vettek részt a tanácskozásokon. A KISZ-tagok érdekképviselete ezáltal általánossá és elismertté vált az iskolavezetés részéről is.

A jubileumok tiszteletére rendezett vetélkedőkön és pályázatokon a diákok nagy számban és jó eredménnyel vettek részt. KISZ-szervezetünk városi visszhangot keltő kiállításon mutatta be megyénk 25 éves fejlődését.

A szervezet anyagi helyzetének javulása lehetővé tette, hogy a különböző vetélkedők győzteseit jutalmazzuk, s a kiválóan dolgozó KISZ-tagokat jutalomüdvözlésben részesítsük. A jubileum napján felavatott új KISZ-tagoknak valószínűleg örök élmény marad, hogy hazánk felszabadulásának negyedszázados évfordulóján léptek be az ifjúsági szervezetbe.

Az elmúlt évben megyénket nagy árvíz sújtotta. Iskolánk KISZ-szervezete készenléti brigádokat alakított, melyeknek mozgósítására kétszer került sor. Fehérgyarmaton és a Lónyai-csatornánál végeztünk árvízvédelmi munkát. Közben pénzt és ruhaneműt is gyűjtöttünk az árvízkárosultak részére. Nyáron a tivadari építőtáborban iskolánkból 20 fiú vett részt az újjáépítésben és ott becsületessen dolgoztak. A táborvezetőség külön dicséretben is részesítette őket.

Úgy érezzük, hogy a kiindulási állapothoz viszonyítva sokat fejlődünk. Szervezeti életünk, vezetési módszereink és anyagi helyzetünk most lényegesen jobb, mint egy évvel korábban. Elindultunk egy olyan úton, amelyen még jobb eredményekhez lehet jutni.

SZABÓ GYULA
KISZ-titkár

Az ének-zene tagozat

Gimnáziumunkban az ének-zene tagozat az 1968—69-es tanévben indult meg. Jelenleg három zenei tagozatos osztályunk van. Gondot okozott a kezdeti időszakban, hogy a sikeres oktató munkához szükséges tárgyi feltételek csak részben voltak meg. Ma már mindhárom tagozatos osztályban van zongora, magnetofon, két lemezjátszó, 160 lemez és megfelelő kottanyag segíti az énekszakos nevelő munkáját. A zenei osztályok létszámának alakulása is jelzi, hogy ilyen tagozat indítása helyes volt; a megyéből egyre több tanuló jelentkezik ilyen típusú osztályba. Jelenleg a harmadik osztályban lemorzsolódások után 16, a második és első osztályban viszont már 26, illetve 27 tanuló jár.

Ezekben az osztályokban az énekórák száma 3-mal több, mint az ált. tagozatban, és 4 éven keresztül foglalkoznak zenével. Az évek során alaposabban megismerkednek a zenetörténet különböző korszakaival, az azokra jellemző stílusjegyekkel, nagy mesterek életével, életművével. Elsajátítják a zenei írás-olvasás „tudományát” és mindez az aktív zenélés élményével együtt hozzájárul ahhoz, hogy ezek a diákok zenét értő és szerető felnőttek legyenek. Emellett előkészíti az énektanárnak, tanítónak készülő növendékeket a zenei pályára.

Gimnáziumunkban az ének-zene tagozat kezdettől fogva sikerrel megállta helyét.

Az 1968/69. tanévben a Sárospataki Diáknapokon szép eredményeket értek el. (L.: Kulturális rendezvények c. fej.)

Következő évben, felszabadulásunk 25. évfordulója alkalmából meghirdetett „Ünnepelj velünk” versenysorozaton többen szerepeltek sikeresen az ének tagozatba járó tanulók közül. Említsük meg e helyen: Békés Gyöngyi I. a., Hudivók Mariann II. a. tanulókat és az I. a. kamarakórusát. Iskolánk énekkara a KISZ-szervezet védnökségével működik 1969 óta. Kórusunk is szép eredményekkel büszkélkedhet, hiszen a városi és megyei seregszemlén is I. díjat nyert a középiskolai énekkarok kategóriájában. Az iskolai **ünnepségeken** rendszeresen szerepel az énekkar, emellett a város rendezvényei közül legutóbb pl. a Bárdos L. 70. szül. napja alkalmából rendezett hangversenyen lépett fel együttesünk. Hangversenyt rendeztünk 1970 tavaszán a Bartók évforduló tiszteletére a TIT előadótermében, ősszel pedig Beethoven születésének 200. évfordulója alkalmából a Móricz Zsigmond Színházban tartottunk megemlékezést. A sok szereplés, a zeneiskolai órák, gyakorlás, igen komoly megterhelést jelent az ének-zene tagozat diákjainak. Mindezek mellett az ált. gimn. tantervi anyagát is maradéktalanul

el kell végezniük, hiszen az anyagban semmiféle könnyítés, egyszerűsítés nincs.

Az ének tagozatos osztályok lelkiismeretes munkáját mindennél ékes-szólóbban bizonyítja, hogy ilyen sok különmunka mellett is az iskola legjobb tanulmányi átlageredményeit ezek az osztályok érték el.

FEHÉR OTTÓNÉ

A szakkörök élete

Kulturális rendezvények 1967 szeptemberétől

1967/68. tanév:

Egész évben folyamatos felkészülés a Nagy Októberi Szocialista Forradalom megünneplésére.

Az énekkar, az irodalmi színpad, a szimfónikus zenekar közösen mutatta be a „Forradalom, jöjjön el a Te országod” c. dokumentumműsort az évforduló tiszteletére hirdetett irodalmi színpadi és forgatókönyvpályázaton. A produkció a megyei versenyen 2. helyezést ért el és 300 Ft jutalomban részesült.

A tanév második felének kulturális munkáját a KISZ KB által hirdetett KI MIT TUD versenyekre való felkészülés és versenyzés töltötte ki. Tanulóink a következő műfajokban versenyeztek: irodalmi színpad, versmondás, szólóének, szólóhangszer, szimfónikus zenekar, tánczenekar, táncdal, néptánc, énekkar. A megyei színeket képviselte Budapesten iskolánk versmondója Pongrácz Judit, valamint iskolánk irodalmi színpada HALÁLÚZŐ c. pol-beat műsorával.

1968/69. tanév:

A MAGYAR TANÁCSKÖZTÁRSASÁG kikiáltása 50. évfordulója tiszteletére rendezett kulturális szemlén iskolánk tanulói a következő műfajokban versenyeztek: irodalmi színpad, népitánc, tánczenekar, szimfónikus zenekar, énekkar, versmondás, szólóének, szólóhangszer.

Az V. SÁROSPATAKI DIÁKNAPOK versenyein 1969 májusában megyénket és iskolánkat 93 növendékünk képviselte az alábbi megosztásban: kamarakórus, irodalmi színpad, népi tánc, szimfónikus zenekar, folk-beat, 2 versmondó, 8 hangszeres szólista, 1 táncdalénekes.

Eredményeink a Diáknapokon:

Arany fokozatot értek el:

Iskolánk énekkara Dobrai: Néger spirituálé; Ismeretlen spanyol szerző: Dindrin; Kodály: Cohors genorosa c. műsorával. Vezényelt: Gebri József.

Irodalmi színpadunk „ÚJ KOR NYITÁNYA” c. műsorával. A színpad vezetője: Madácsi Júlia. Szimfónikus zenekar. Vivaldi: Concerto; Händel: Bovree c. műsorával. Vezényelt: Gebri József.

Népi tánccsoportunk Áts József: Beregi táncok műsorával. Művészeti vezető: Dalanics György.

Vaszkun Tamás: Chopin: Walcer, Weiner: Rókatánc (zongora).

Nagy Béla—Szabó Gyula: Bartók: Duók, 2. Bartók: Duók (hegedű).

Hudivók Mariann: Kabalevszkij: Variációk, Sosztakovics: Tánc (zongora).

Bálint Zoltán: Milde: Tarantella, Weber: Fagottverseny (fagott).

Gaál—Szatmári: Folk-beat duó, Gerilla: Gazi cigány, Fantázia.

Teljesítményéért MISKOLC város különdíját nyerte énekkarunk.

Az MSZBT különdíját nyerte Hudivók Mariann zongorajátékáért.

Ezüst fokozatot értek el:

Csósz Éva — Rusznyék Éva — Illés Ildikó: Dieter: Allegro, Bartók: Három népdal (fuvolatrió).

Bronz fokozatot értek el:

Csósz Éva — Kulcsár Katalin: Purcell: Hornpipe, Bartók: Népdalok (fuvola—zongora).

Sárosi György: Járdányi: Arietta, Komarovszki: Koncert (hegedű).

Balogh Katalin: Sechers: Sétálj velem, Schöck—S. Nagy: Boldog Idők (táncdal).

1969/70. tanév:

E tanév kulturális rendezvényei hazánk felszabadulása negyedszázados évfordulójának és a Lenin-centenárium méltó megünneplésének jegyében zajlottak le.

1969. október 31-én iskolai ünnepélyen az Irodalmi Színpad városunk felszabadulásának 25. évfordulójára emlékezett. Irodalmi színpadvezető: Stibi Béláné.

Ez év november 6-án a színházban rendezett ünnepségen az Irodalmi Színpad, az iskola ének és zenekara a NOSZF 51. évfordulója tiszteletére adott közös műsort „Oriás született” címmel.

Iskolai válogató szavalóversenyt rendeztünk, melynek legjobbjai városi versenyen vettek részt. Ezen Kardos Katalin IV. a. oszt. tanuló a 6. helyet szerezte meg.

1970. április 4-én, hazánk felszabadulásának negyedszázados évfordulóján az Irodalmi Színpad, a zenekar és az énekkar közös ünnepi műsort adott a színházban. Irodalmi színpadvezető: Görög Jánosné.

Lenin születésének 100. évfordulóján az iskolai ünnepély műsorát is az Irodalmi Színpad szolgáltatta. A műsort az iskola szabadtéri színpadán adtuk elő. Ugyancsak iskolai keretben — május elején — Váci emlékestén Váci Mihály verseivel léptek fel az Irodalmi Színpad tagjai. Az évzáró ünnepély műsorát is magára vállalta. A színpad tagjai az évi szereplésért a tanévzáró ünnepélyen nyilvános igazgatói dicséretben részesültek. Hazánk felszabadulása 25. évfordulója tiszteletére rendezett „Ünnepelj velünk” vetélkedőn iskolánk tanulói a következő műfajokban vettek részt: szimfónikus zenekar, énekkar, versmondás, szólóének, szólóhangszer, tánczene.

Arany fokozatot értek el:

Az iskola KISZ-kórusa Fehér Ottóné vezetésével, a szimfónikus zenekar Gebri József vezetésével, az I. a. osztály társasének együttese, Hudivók Mariann zongorajátékával, Szabó Gyula hegedűjátékával.

Ezüst fokozatot ért el:

Kardos Katalin versmondó (Garai G.: Bizalom).

Bronz fokozatot ért el:

Békés Gyöngyi zongorajátékával.

1970/71. tanév:

Iskolai válogató szavalóversenyt rendeztünk, melynek legjobbjai városi versenyen vettek részt. Ezen Mészáros Ágnes II. b. oszt. tanuló 2., Seres Gabriella I. d. o. tanuló 3. helyezést ért el. November 6-án az Irodalmi Színpad és az iskolai énekkar ünnepi műsort adott a színházban a NOSZF 52. évfordulója tiszteletére. Irodalmi Színpad vezetője: Stibi Béláné.

A továbbiakban a Sárospataki Diáknapokra, hazánk felszabadulása 26. évfordulójának megünneplésére, valamint a Vasvári Pál gimnázium fennállása 50 éves jubileumának megünneplésére készülünk.

STIBI BÉLÁNÉ
az Irodalmi Színpad vezetője.

Történelmi szakkör

A szakkör vezetője: 1969-ig Dr. Drégelyi Lászlóné. 1969-től Szabari Jánosné.

A szakkör munkája a jelen és az elmúlt években kettős feladat megoldására törekedett.

A tanulók munkájának egyik része:

1. Nagy történelmi évfordulóink jubileumán (Okt. Szoc. Forr., 1918. őszirózsás forr., 1919 Magyar Tanácsköztársaság, 1945 Felszabadulás) tevékeny és sokoldalú munkával segítették az iskolai ünnepélyek, megemlékezések megszerkesztését és lebonyolítását.

2. Nyilvános szakköri üléseken mutatták be munkájukat és eredményeiket.

3. Önálló dolgozatokkal vettek részt az iskola által meghirdetett jubileumi pályázatokon.

4. Nagyszabású kiállítást rendeztek a felszabadulásunk 25. éves évfordulója alkalmából „Szabolcs-Szatmár megye a számok és a tények tüzeiben” címmel, ahol megyénk fejlődése a tanulók által összegyűjtött és feldolgozott adatok alapján nyert bemutatót, több állami szerv és vállalat támogatásával.

5. A tanulók a KISZ-alapszervezetekben önálló előadásokat tartottak a nagy történelmi évfordulók alkalmából, melyek elősegítették a szakkörösök előadói készségének fejlesztését és a hallgatók történelmi ismereteinek bővítését.

6. Iskolánk 50 éves jubileumán a tanulók a Vasvári Pálra vonatkozó dokumentumok összegyűjtésével és feldolgozásával, dolgozatok, jubileumi kiállítás és nyilvános szakköri ülések megrendezésével kívánnak részt venni az iskolai ünnepségeken.

A történelmi szakkör munkájának másik része:

A középiskolai tananyagon kívüli ismeretek bővítése és az elmélyültebb egyéni munka megszervezése.

Ennek érdekében:

1. Önálló téma és adatfeldolgozással (cédulázás, levéltári anyag, szakirodalom helyes használata stb.) foglalkoznak.

2. Kirándulásokkal, levéltári és múzeumlátogatásokkal bővítik ismereteiket

3. Ebben a tanévben a tanulók már önálló előadásokkal mutatják be a magyar történelem különböző eseményeit.

Így a II. osztályosok: a kuruckor és a Rákóczi szabadságharcot,

III. osztályosok: a reformkor,

IV. osztályosok: Magyarországot az 1929/33-as gazdasági világválság idején.

4. Ezekben a témákban meghívott előadók, színvonalas előadásokkal egészítik ki a tanulók ismereteit és bemutatják — a kor jellemzése mellett — a történelem, irodalom, zene, képzőművészet kapcsolatát is.

A szakkörben a tanulók érdeklődéssel vesznek részt, munkájukat eredményesen végzik, ezért az iskola erkölcsi és anyagi támogatásában részesülnek.

SZABARI JÁNOSNÉ
a szakkör vezetője

Orosz szakkör

Orosz nyelvi szakkör az elmúlt évben nem működött az iskolában, az iskola kettéválásával kapcsolatos anyagi okok miatt. Ebben az évben október 1-én kezdtük meg a szakköri munkát. Kéthetenként tartunk 2 órás foglalkozásokat.

A tagok II. és III. osztályosok, egy részük azért jár ebbe a szakkörbe, mert még jobban meg akarja alapozni tudását, s így biztosítani felvételét egyetemre vagy főiskolára.

Célunk: a szókincs bővítése, aktív használata, a nyelvtani tudás elmélyítése.

A foglalkozásokon elbeszéléseket dolgozunk fel és nyelvtani elemzéseket végzünk.

Már megkezdtük a felkészülést az április harmadik hetében megrendezendő klub-délutánra, amelyre szovjet komszomolistákat is meghívunk.

RÉVAY LÁSZLÓNÉ
a szakkör vezetője

Kémia szakkör

A kémia szakkör vezetését az 1970/71-es tanévben vettem át. Azóta rendszeresen kéthetenként tartunk foglalkozást. A 15 harmadikos, illetve negyedikes tanuló, akik a későbbiekben kémiával óhajtanak foglalkozni, lelkesen végzik munkájukat. Foglalkozásunk célja a szakkör tagjainak a fizika—kémiával való megismertetése, valamint a szerves kémiai ismeretük tananyagon túli bővítése.

MEZEI MÁRTA
a szakkör vezetője

Matematika szakkör

A Krúdy Gimnázium és Szakközépiskola Vasvári Pál Gimnáziumból való kiválása talán legjobban a matematika szakkör működését vetette vissza. A matematika tagozatos osztályokkal elmentek azok a tanulók, akik a középiskolai anyagon túlmenő érdeklődést tanúsítottak a matematika iránt. A matematika tagozatos osztályok tanulói rendkívül nagy ambícióval és igen eredményesen dolgoztak. Az Arany Dániel matematika versenyen 1969-ben az első fordulóban 7 tanuló indult. Ketten tovább jutottak: Szarka László és Nagy Bertalan, a második fordulóba. Nagy Bertalan másodfokú dicséretben részesült.

A szétválás, mint ez várható volt, a tudásszint csökkenését eredményezte, s emiatt tavaly matematika szakkört indítani nem tudtunk. Az idén már több felsőosztályos tanuló részéről felmerült az igény, hogy indítsunk szakkört, amelyben matematikai ismereteiket szélesebbé és mélyebbé tehetik. A szakköri foglalkozások tematikáját a szakkör tagjaival közösen állítottuk össze. Elsősorban számelméleti, érdekes szerkesztési és szöveges feladatok megoldásával foglalkoztunk.

KAPOSY MARGIT
a szakkör vezetője

Fotoszakkör

Az iskola fotó szakköre az 1966/67 iskolai évvel kezdte el működését. Mind az iskola oktató munkája, mind az iskola életére jellemző rendezvények, előadások, kirándulások, mind pedig a tanulóifjúságtól érkező jelzések indokolták a fotómunka megindítását.

A témát illető tárgyi feltételeink igen-igen szűk lehetőséget engedélyeztek a szakköri munka számára, ami az elkövetkező év folyamán sem javult.

Az amúgy is elégtelen fizikai szertárból választottuk le a fotoszakkör helyiségét, ami nem haladta meg a 3 m² alapterületet. A szakkör működéséhez, illetve megindulásához szükséges szerény alapfelszerelésének ugyan birtokában voltunk, ennek elle-

nére intenzív szakköri életet nem fejleszthettünk ki a helyiségünk kicsiny volta miatt. Így az iskola fenti témáit demonstráló és kielégítő fotomunkákat, a szakkörvezető tanár esetenként maximálisan 2 tanuló foglalkoztatásával oldhatta meg.

Mindezek ellenére a szakkör számos emlékezetes mozzanatot örökített meg és nem egyszer, igazán sikeres felvételeivel gyarapította az iskola élménytárát.

SEREGI KÁLMÁN
a szakkör vezetője

1970 októberében a fotoszakkör újból megalakult. Legfontosabb tevékenysége közé tartozik a laboratórium helyreállítása, berendezése, anyagok beszerzése és a fototevékenységek aktív folytatása. További célkitűzés azon gyermekek számára — akik szabad idejüket hasznos, élménydús szórakozással akarják tölteni a kör keretén belül — hogy elméleti képzésben, esztétikai nevelésben, az iskola munkájában és életének megörökítésében vehessenek részt.

OROSZI DEZSÓ
a szakkör vezetője

Sportkör

Az iskolai testnevelés fő célkitűzését, a tömegsportot, a hagyományos házi, ill. osztályok közötti bajnokságok megrendezésével kívántuk szolgálni. Kosárlabdában, kézilabdában, kispályás labdarúgásban, röplabdában, atlétikában, sakkbán, asztaliteniszben, lövészetben ill. honvédelmi versenyben mérkőztek egymással tanulóink, ill. osztálycsapatunk.

Az egyes sportágak legjobbjai a megyei, területi és országos bajnokságokon képviselték iskolánkat.

Kiemelkedőbb eredményeink:

Az 1967/68. tanévben:

A serdülő fiú kosárlabdacsapat a megyei bajnokság megnyerése után az országos nyolcas döntőig jutott.

Atlétikában a megyei középiskolai bajnokság fiú és leány pontversenyében győztek tanulóink: Kósa László pedig az országos bajnokságon súlylökésben 3., diszkoszvetésben 5. lett.

A „Barátság” atlétikai ötpróbában a megyei csapatbajnokságot mindkét nemből megnyerték diákjaink, majd a fiúcsapat az országos versenyen 3. lett.

Az 1968/69. tanévben:

A kosárlabda fiú ifjúsági csapat a megyei bajnokság megnyerése után a területi bajnokságon 2. helyen végzett.

Atlétáink az előző évihez hasonlóan győztek a megyei középiskolai bajnokság pontversenyében, elsőek lettek a fiúk a „Barátság” ötpróba megyei versenyében, az országosban pedig a 4. helyre kerültek. Papp Tibor az országos középiskolai bajnokságon a serdülő kalapácsvetésben győzött.

Az 1969/70. tanévben:

Röplabda leánycsapatunk a megyei középiskolai bajnokság megnyerése után az országos bajnokságon a 3. helyen végzett. (Illyés Zsuzsa és Kővári Mária III. á., Tomassovszki Erzsébet III. b., Makkai Éva és Temesvári Ágnes II. b., Rózsa Mária II. d., Ilosvai Ágnes és Krasznavölgyi Éva I. c. osztályú tanulók.)

Atlétáink ismét megnyerték a „Barátság” ötpróba megyei csapatbajnokságot (Berentés Éva II. b., Kardos Katalin IV., Szabó Ildikó I. e. oszt. tanulók), Szabó Ildikó 1970-ben elért 599 cm-es távolugró teljesítményével az ország legjobb serdülő korú eredményét érte el, de a 100 m-es síkfutásban elért 12,2 mp-es ideje is igen kiemelkedő teljesítmény, legjobb magasugró eredménye — 155 cm — pedig megyei serdülő ifjúsági és felnőtt csúcseredményei alapján tagja az országos utánpótlás válogatott keretnek.

Oláh Balázs IV. oszt. tanulónk a rigai ifjúsági röplabda Európa-bajnokságon tagja volt a magyar ifjúsági válogatottnak.

Berczédi Árpád I. c. oszt. tanulónk a megyei középiskolai tornászbajnokság megnyerése után győzött az öt megyét magában foglaló területi bajnokságon is, Batta Klára II. b. pedig a megyei bajnokságon a 2., a területi bajnokságon a 4. lett.

Az 1970/71. tanévben: (eddig)

Röplabdás lányaink imponáló fölényrel ismét megnyerték a megyei középiskolai bajnokságot (a csapat tagjai az előző tanévben szerepeltek és Máté Mária I. b. oszt. tanuló) és készülnek a további küzdelmekre. Berczédi Árpád II. c. o. t. országos középiskolai tornászbajnokságot nyert.

TATOS ISTVÁN és BÁNFALVI MIKLÓS
a szakkör vezetői

A „Bessenyei György” Fiúkollégium rövid története

Az 1921—22. tanévben Nyíregyháza új tanintézettel, a kir. kat. általános gimnáziummal „gazdagodott”. Az iskola adottsága évről évre sürgette az internátus létrehozását. Erre az 1930/31. tanévben került sor.

Az egri érsekség létrehozta a „Szent Imre” internátust a Széchenyi utca 36. sz. alatt. Tette ezt azért, hogy a gimnázium tanulóit segítse. Hosszú ideig 65 lakója volt az internátusnak. A származási kategória széles szférájával találkozunk. Volt itt gyáros, nagykereskedő, földbirtokos, orvos, gazdatiszt, csendőr, jegyző, főszolgabíró, pap stb. gyermeke, fizikai dolgozó szülő gyermeke elvéve, de azok szüleiről sem lehet megállapítani, hogy hány hold földjük volt. (Ugyanis 5—100 kh-ig törpebirtokos volt.) Kiseberek gyermekei a magas ellátási összeg miatt nem lehettek az intézetben. A havi internátusi díj 80 pengő volt. (Egy vasúti pályamunkás keresete nem volt annyi, mint egy havi internátusi ellátás.) Gondolkozz mai diák és vond le a következtetést! Mit tesz pártunk és a nép állama érted és mi a kötelességed!

Ezekután nem csodálkozhatunk, ha az internátusban és az iskolában az uralkodó hang határozottan ellenforradalmi és úszítóan reakciós volt. Énekes János, az egykori főpatrónus plébános útszéli szavakkal kel ki a szovjet rend ellen: a „békésen” zsolozsmázgató Mária-kongregáció beszámolóiban a háború dicsőítéséről olvashatunk, Néveri János igazgató pedig nacionalista, sovinszta jelszavakkal átkozódik a munkásosztály forradalmi, internacionalista helytállása ellen.

A Szovjet Hadsereg katonai felszabadítása nem hozta magával azonnal a haladó eszmék felszabadítását, határozott beáramlását az iskolákba, diákokthonokba. Az első években még mindig a nagypénzű, lényegében kizsákmányoló családok gyermekei kerültek az internátusba, de évről évre nőtt a munkás és szegényparaszt származású diákok száma. Az államosítás élezte ki aztán a helyzetet annyira, hogy a különböző

szervezeti formákban elsősorban a NÉKOSZ sok szempontból helyes és a maga idejében haladó harcai következtében, mind határozottabban érvényesült a politikai erőviszonyokat is visszatükröző, proletárdiktatúrát elismerő, szocialista építést kívánó szellem mind a vezetésben, mind pedig a diákotthon tagságában.

Az államosítás után a „Szent Imre” internátus az ÁKOSZ (Állami Kollégiumok Országos Szövetsége) kezelésbe került. A diákotthonnak neve ekkor még nem volt, mivel a többi diákotthonok is önkényesen választottak neveket. Hogy ez így volt, azt igazolja Tóth Lajos akkori igazgató egyik hivatalos írása, melyben a Széchenyi utcai kollégiumot „József Attila” néven emlegették. Az önkényes névválasztásra utal a VKM. 1950. március 10-én keletkezett határozata, amely kimondja: „A neveket viselő kollégiumaink eddig maguk választottak nevet és a névválasztásnál igen sok esetben helytelenül, vagy ösztönösen jártak el, ennek következtében munkásmozgalmi, szovjet, nemzeti, szakmai nagyságaink nevét olyan kollégiumok választották, amelyek sem a kollégium külseje, tanulmányi eredménye, a tagság politikai magatartása, szocialista összetétele, vagy a kollégium más jellegénél fogva nem volt méltó a választott névhez, de sok esetben nem ismerte a nevet viselő személyiség életrajzát, a munkásmozgalom, a szakma, vagy az emberi társadalom progresszív fejlődése érdekében végzett munkásságát.

Kollégiumainkat egységes szempontok szerint ütemterv alapján nevezik el. Az ütemtervben a legjobb fő-, közép- és általános iskolai kollégiumok kapnak nevet. A névkiválasztásnál figyelembe vettük a kollégium eszmei, politikai nívóját, tanulmányi eredményét, a tagság magatartását, a szociális összetételt, a kollégium székhelyét, épületét, valamint a kapcsolatos iskola és kollégium jellegét. A fenti elbírálás alapján az igazgató kartárs vezetése alatt álló kollégium részére a „Bessenyei György” nevet jelöltük ki. A kijelölt név, valamint az a tény, hogy a kollégium már az első ütemben névhez jut, kitüntetés a nevelő testület, valamint a kollégiumi tagság részére, ami további jó munkára kell, hogy ösztönözze mind a nevelőket, mind a kollégistákat.” Hangzik a VKM határozata.

A jó munka alapján kerülhet sor 1950. március 10-én a kitüntető névadományozásra. Tehát, ahogy Adriányi László is írja az emlékkönyvben: „A Széchenyi u. 36. sz. alatt lévő diákotthon szellemében és nevében is folytatója lett a Béla utcai Bessenyei György Népi Kollégiumnak.”

Az államosítástól 1951. szeptember 1-ig a tanulók létszáma 85 fő (a fele a Vasvári Pál Gimnázium, a másik fele a Kossuth Gimnázium tanulói).

Az 1951—52. tanévben a Vasvári Pál Gimnázium építőipari technikummá, diákotthona pedig építőipari technikum diákotthonná szerveződik át, így ebben a tanévben csak az építőipari technikum diákjai nyernek elhelyezést az otthonban. Létszáma 94 fő.

1952. augusztus 23-án a Megyei Tanács VB Oktatási Osztálya „Ingatlan használati szerződés” alapján, melyet a Nyíregyházi Református Egyház Községgel kötött, megkapta a diákotthonnak a Bessenyei u. 7. sz. alatti gyülekezeti házat. A Széchenyi u. 36. sz. alatt a kereskedelmi iskola tanulói nyertek elhelyezést.

Az 1952—53. tanévben már a technikum diákotthonosait a Bessenyei tér 7. sz. alatt helyezték el. Létszáma: 129 fő.

Az 1953—54. tanévben még mindig csak az építőipariba járó 112 tanuló lakik a diákotthonban.

Az 1954—55-ös tanévben a mezőgazdasági technikum 38 tanulója, valamint az építőipari technikum 68 tanulója lakik az otthonban. Tehát 4 évig működött diákotthonunk mint a 7. sz. Építőipari Technikum diákotthona.

A mai Vasvári Pál Gimnázium az 1955—56-os tanévtől alakult újjá. Eleinte még együtt, a fokozatosan megszűnő építőipari technikum növendékeivel, később mind jobban saját lábukra állva építhették ki a diákokthon nevelői és tanulói kollektívájával azt a szellemet, amelynek eredménye az 1958—59-es tanévben a szocialista kollégiummá történt nyilvánítás.

Az 1967—68-as tanévben megkaptuk a Tűzoltó utcai kollégiumi részleget, ahol 32 főt helyeztünk el. Ekkor a létszám 160 fő volt. A Tűzoltó utcai részlegen a vízügyi szakközépiskolásokat helyeztük el.

Az 1969—70. tanévben intézetünkhöz csatolták a Béla utca 1. sz. alatti részleget is. Létszámunk 255 főre emelkedett.

Jelenleg hét középiskola tanulóit helyezzük el a három részlegen. A megemelkedett létszám mellett sem tudjuk az igényeket kielégíteni. Ennek tudható be, hogy externistáink száma már 80 fő, de még több azok száma, akiknek sem kollégiumi, sem externátusi ellátást nem tudunk biztosítani. A létszám állandó emelkedésével a tárgyi feltételek nem javultak, sőt. Azonban még ilyen körülmények között is vállalnunk kell a mind több tanuló elhelyezését, mindaddig, míg új kollégium vagy kollégiumok nem épülnek. A hihetetlen mostoha tárgyi feltételek megfeszített munkát, szervezettséget követelnek mind a nevelőktől, mind a tanulóktól.

Az eredményes munka záloga az előzőeken túl a magasfokú önkormányzati rendszer és öntevékenység.

Kollégistáink összetételére hosszú évek óta a fizikai dolgozó szülők gyermekeinek magas arányszáma jellemző. (75—80%)

A tanulmányi munka mellett fő feladatunk olyan irányú tervszerű ráhatás neveltjeinkre már az első osztálytól kezdve, amely a középiskola elvégzése után szilárd materialista világnézeti alapot biztosít. Nagy gondot kell fordítanunk neveltjeink megédzésére, az ellentmondások helyes fogadására, a fellazító politikai hatás csökkentésére, megakadályozására. Egyéni beszélgetések, viták, előadásokon keresztül tisztázzuk és magyarázzuk korunk, valamint társadalmunk alapvető problémáit, népgazdaságunk eredményeit, perspektíváját. A különböző tömegkommunikációs eszközök felhasználásával is segítjük a tudatformálást. A család egyre pozitívabb szerepe is segíti a szocialista emberré válást.

A tanulmányi munka szintje évről évre emelkedett. Azonban a szakközépiskolások létszámának növekedésével az emelkedés üteme lassul, illetve stagnál. A továbbtanulók létszámának csökkenését is bizonyos mértékben a fentiekkel magyarázhatjuk. A tömeges szakközépiskolás beiskolázással csökkent a hozott tanulmányi szint, de a középiskolai évek alatt sem motiválja őket a mind jobb tanulmányi munka elérése, avagy a továbbtanulás. Egyszerűen csak szakmunkások akarnak lenni, ez végcéluk.

Az iskolákkal közösen mindent megteszünk a fizikai dolgozó szülők gyermekeinek, valamint a nevelés és oktatási hátrányos helyzetű gyermekeknek megsegítése érdekében.

A lehetőségekhez mérten mindent megteszünk a szabad idő helyes, célszerű felhasználására. **Rendszeresek** a színház, mozi, tárlatlátogatások, klubestek, házi és kollégiumok közötti **sportbajnokságok**. Szép eredményeket értünk el a különböző társadalmi munkaakciókban. Az építőtáborok megindulása óta, sőt már a mohácsi árvíz idején is neveltjeink rendszeresen kivették részüket a munkából. Különösen maradandó az 1970-ben, az árvízkatasztrófa idején, és utána végzett munkánk. Volt olyan tanuló, aki 2 hónapot dolgozott az újjáépítésben. Munkánk elismeréseképpen az árvízvédelmi kormánybiztos oklevéllel tüntette ki kollégiumunkat. Két nevelőnk és két tanulónk pedig kormánykitüntetésben részesült.

Az elért eredmények, a kapott elismerések további jó munkára serkentenek. A jövőben az egyre növekedő követelményeknek is szeretnénk mindenben megfelelni. Ma már egyre több azoknak a fizikai dolgozó szülők gyermekeinek száma, akik tudatosan készülnek a szocialista társadalom közösségi szolgálatára, mert érzik osztályuk iránti kötelességüket. A párt vezette úton, a KISZ-szervezet és a kollégiumi önkormányzat irányításával, a nevelők határozott világnézeti alapon álló, tapasztalt segítségével formálódik immár kollégiumi közösségünkben a ma fiatalja a jelen és a jövő közösségi emberévé, a szocializmus igaz építőjévé.

Az internátus, a diákokotthon, a kollégium nevelői:

1930—1944	Péczeli Imre igazgató Járdán József nevelő Dr. Száva János nevelő Junák Sándor nevelő Bódi István nevelő
1944—1947	Duklai László igazgató
1948	Barota Mihály igazgató
1948	Losányi Gyula igazgató Bánkuti Ferenc nevelő
1949	Tóth Lajos igazgató
1949—1950	Horváth Sándor igazgató Kiss Ernő nevelő
1950—1955	Ujvári Sándor igazgató
1955—	Tar János igazgató
1955—1957	Ujj Andor nevelő
1956—1965	Kőrösi Tibor nevelő
1958—1961	Hornyák Mihály nevelő
1959—1964	Sallai József nevelő
1961—1962	Ábrányi Ede nevelő
1962—1964	Hagymási Árpád nevelő
1962—1967	Mező Gyula nevelő
1963—64	Halász László nevelő
1966—1967	Héczei Béla nevelő
1964—1966	Végh Antal nevelő
1967—1970	Kővári Zoltán nevelő
1968—1969	Kósa László nevelő
1968—	Nagy Gyula nevelő
1969—	Tóth Imre nevelő
1969—	Palotai Ferenc nevelő
1970—	Halász László nevelő
1970—	Békési Elemér nevelő

TAR JÁNOS
igazgató

ADATTÁR
NÉVSOROK

Az intézet eddigi igazgatói

Dr. Néveri János	1921—1935
Szabó Kálmán	1935—1940
Korányi Aladár	1940—1941
Hommer László	1941—1944
Mészáros Mihály	1944—1945
Dr. Bálint Béla	1945—1947
Bognár József	1947—1952
Tóth István	1952—1954
Dr. Bánkuti Ferenc	1954—1956
Csorba József	1956—1960
Styaszny Sándor	1960—1963
Németh Zoltán	1963—1964
Szemerszki Miklós	1964—1968
Banner László	1968—1969
Kristóf János	1969-től

Iskolánkban 1921-től 1971-ig tanító tanárok névsora

Abrányi Ede	Batta László
Ági Sándor	Bellovics Imre
Ákos Zoltánné	Bérces Mihályné
Almássy László	Bezerédi Antalné
Antalóczy Kornél	Bihon István
Bágyi Péterné	Bodonyi Ferenc
Dr. Bálint Béla	Bogdány Ferenc
Dr. Bálint Béláné	Bognár József
Balogh Emil	Bögös Gabriella
Balogh Gyula	Bolvári Zoltán
Balogh László	Buda Sándor
Bánfalvi Miklós	Budai Géza
Bánhegyi Béla	Csánk István
Dr. Bánkuti Ferenc	Csehák Lajos
Banner László	Csorba József
Bárány Györgyné	Csuhai István

Deák György
Derzsy Kálmán
Dr. Dezső László
Dr. Drégelyi Lászlóné
Duklai László
Eliás Imre
Fehér Ottóné
Filep László
Fülöp Imréné
Gazsó József
Görgényi Józsefné
Görög Jánosné
Grabovieczky Leon
Gyarmati Jánosné dr.
Hadházy Lajos
Hadházy Sándor
Hagymássy Árpád
Háhn Ferenc
Hengersperger János
Horicsányi Béla
Hornyák Mihály
Horváth István
Horváth Sándor
Horváth Sándorné
Járossy Gyula
Joób Irén
Juhász Ervin
Juhász Mária
Kállai István
Kálmándy Bertalan
Kánicz József
Kaposy Margit
Kaszás József
Katona Béla
Kelemen József
Dr. Keresztessy Tibor
id. Kiss Gyula
Kiss Gyula
Kiss Ilona
Kökéndi Iván
Kolozsvári Kiss Árpád
Dr. Kondor József
Kopcsó János
Korányi Aladár
Koroknay Gyula
Kőrösi Tibor
Kósa László
Kósa Lászlóné
Kovács Gyula
Kovács Györgyné

Kovács István
Kovács József
Kovács Zoltán
Kovács József
Krecsák László
Kristóf János
Kronberger Miklós
Kulcsár Gábor
Lakatos István
Lakatos Sarolta
Lakatos Zoltán
Leskó Pál
Lipovniczky Sándor
Litkai Mária
Losányi Gyula
Lőw Gyula
Madácsi Júlia
Magyar László
Margócsy Emil
Dr. Margócsy József
Dr. Margócsy Józsefné
Márka Istvánné
Dr. Márkus Jenő
Dr. Marssó József
Dr. Mészáros Ede
Mezei Márta
Mészáros Mihály
Mező Gyula
Mező Gyuláné
Dr. Mihalovich Sándor
Molnár Kálmán
Molnár Zoltán
Murakeözy Attiláné
Murányi Kálmán
Dr. Naga Tibor
Nagybátonyi Erzsébet
Nagy Gyula
Nagy Imre
Nagy Jenő
Nagy Károly
Nagy Lajos
Nánási Irén
Németh Zoltán
Oláh Sándor
Orbán Elek
Orosházy Lajos
Oroszi Dezső
Ökrös István
Pál György
Palotai Ferenc

Papp György
Pataki Jánosné
Pausz Ottó
Péczei Imre
Perényi Rudolf
Pethe István
Petráskó László
Rácz István
Rajkai Tibor
Reményi Béláné
Reményi Gusztáv
Révay Lászlóné
Riedl Ferenc
Román Gábor
Dr. Romhányi Gyuláné
Salca János
Sallai József
Schernhardt Kornél
Sárdy Béla
Seregi Kálmán
Stibi Béláné
Dr. Styaszny Sándor
Dr. Sveda Pál
Szabari Jánosné
Szabó Ildikó
Szabó Józsefné
Szarka Ernő

Szathmári László
Székely András
Székely Gábor
Szemerszki Miklós
Dr. Szende Aladár
Szentmiklósi Péter
Szerdahelyi Andor
Szerencsi Zoltán
Dr. Szilágyi Béla
Szitha Mária
Szüle Miklós
Tar János
Tatos István
Tiszolczy István
Tóth Endre
Tóth István
Dr. Turóczy Margit
Ujj Sándor
Ujváry Sándor
Vad Sándor
Vascsur Ernő
Vietórisz László
Dr. Visy József
Dr. Wax Aladár
Zatskó Gyula
Zsigay Gyula

A tanári testület az 1970/71. tanévben

Sorszám	A tanár neve alkalmazásának minősége, képesítése (szaktárgyai)	Szolg. éveinek száma		Melyik osztályban mely tárgyakat tanít	Heti óraszám	Oszt. főnök	Egyéb szolgálati beosztása
		Össz.	Ennél az intézet- nél				
1.	Kristóf János igazgató matematika	35	2	Matematika: I. a. II. b.	9	—	
2.	Bánfalvi Miklós testnevelés	21	2	Testnevelés I. a. I. b. I. c. I. d. II. a. II. b. II. c. III. a. III. b. III. c. II. e. IV. a.	32	—	sportkör vezetője
3.	Bezerédi Antalné (Lénárt Éva) kémia—fizika	7	6	Gyermekgondozási szabadságon van	—	—	

Sorszám	A tanár neve alkalmazásának minősége, képesítése (szaktárgyai)	Szolg. éveinek száma		Melyik osztályban mely tárgyakat tanít	Heti óraszám	Oszt. főnök	Egyéb szolgálati beosztása
		Össz.	Ennél az intézet- nél				
4.	Fehér Ottóné (Székely Ildikó) ének—zene	2	2	Ének: I. a. I. b. I. c. I. d. II. a. II. b. II. c. II. d. III. a.	22	II. a.	A zenei szertár őre
5.	Fülöp Imréné (Kurz Irén) biológia—földrajz	3	2	Gyermekgondozási szabadságon van	—	—	
6.	Görög Jánosné (Hengspergen Mária) magyar—történelem	22	2	Magyar: I. a. I. d. II. a. II. b. Történelem: II. d.	19	—	Könyvtáros
7.	Kaposy Margit matematika—fizika	5	5	Matematika: II. d. III. b. III. d. Fizika: II. d. III. b. III. d.	23	III. d.	A fizika szertár őre a mat. szk. vezetője
8.	Koroknay Gyula latin—francia olasz—orosz	31	8	Orosz: I. a. III. d. IV. a. Olasz: I. a. II. a. III. a Francia: I. d. III. d. IV. a.	21	I. a.	A honisme- reti szakkör vezetője
9.	Lakatos Sarolta orosz—történelem	1	1	Orosz: I. b. I. c. I. d. II. a. II. c.	19	I. c.	A nyelvi szertár őre
10.	Madácsi Júlia magyar—német	7	7	Német: II. b. II. c. II. d. II. e. III. b.	10	—	Szak- felügyelő
11.	Dr. Margócsy Józsefné (Oberländer Erzsébet) magyar—latin	29	8	Magyar: III. a. III. d. IV. a. IV. b. Latin: I. d. III. d. IV. b.	24	III. a.	A magyar szakmai munkaközös- ség vezetője SZB. titkár
12.	Márka Istvánné (Papp Erzsébet) matematika—fizika	5	1	Matematika: I. d. III. c. Fizika: II. a. II. b. II. e. III. c.	22	I. d.	A matematika szertár őre Fizikai szakkör vezetője
13.	Mezei Márta kémia—fizika	5	5	Kémia: I. a. II. b. II. c. II. d. III. b. III. c. Fizika: III. a. IV. b. Gyakorlati: II. b. III. b. IV. a.	25	—	A kémia szertár őre A kémia szakkör vezetője SZM. össze- kötő tanár
14.	Muraközy Attiláné (Buczko Györgyi) biológia—kémia	3	2	Gyermekgondozási szabadságon van	—	—	

Sorszám	A tanár neve alkalmazásának minősége, képesítése (szaktárgyai)	Szolg. éveinek száma		Melyik osztályban mely tárgyakat tanít	Heti óraszám	Oszt. főnök	Egyéb szolgálati beosztása
		Össz.	Ennél az intézet- nél				
15.	Nánási Irén biológia—kémia	5	1	Biológia III. d. IV. a. Kémia I. c. I. d. II. a. II. e. III. a. III. d. Gyakorlati: I. c. II. a. III. a. IV. a	26	II. e.	A biológiai szakkör vezetője A biol. Mk. vezetője
16.	Oroszi Dezső biológia—földrajz	12	2	Biológia: I. a. I. b. II. a. II. c. II. e. IV. b. III. b. Gyakorlati: III. b.	16	I. b.	A biológia és a fotó szertár óre A fotó szk. v. honvédelmi fel.
17.	Pataki Jánosné (Molnár Irén) magyar—történelem	12	7	Magyar: I. c. II. d. II. e. III. b. Történelem: III. a. III. b.	22	III. b.	Az osztály- főnöki munka- közösség vezetője
18.	Reményi Béláné (Némethy Erzsébet) történelem—földrajz	8	8	Történelem: I. a. I. b. II. a. IV. a Földrajz: I. a. I. b. III. b. III. c. Gyakorlati: III. d. IV. b.	22	IV. a.	A tanuló- szoba vezetője
19.	Révay Lászlóné (Krausz Izabella orosz	3	2	Orosz: II. b. II. c. II. d. II. e. III. b. III. c. III. d.	21	II. b.	Az orosz szakkör vezetője
20.	Stibi Béláné (Nyul Irén) magyar—német	9	9	Magyar: I. b. II. c. III. b. Német: I. b. I. c. III. c. IV. a.	20	III. c.	Az Irodalmi Sziópad vezetője
21.	Szabari Jánosné (Szantay Erzsébet) történelem—földrajz	14	2	Történelem: II. b. II. c. III. c. III. d. IV. b.	21	IV. b.	A tört. munkaköz. és a tört. szakkör vezetője
22.	Szabó Józsefné (Sallai Ilona) földrajz—rajz	14	3	Földrajz: I. c. II. a. II. d. II. e. III. d. III. a. Rajz: I. a. I. b. I. c. I. d. IV. a. IV. b.	22	II. d.	A földrajz szertár óre
23.	Szabó Ildikó matematika—fizika	3	2	Matematika: II. a. II. c. III. a. IV. a.	18	II. e.	Párt összekötő tanár
24.	Ujj Sándor matematika—fizika	9	9	Matematika: I. b. IV. b. Fizika: IV. a.	14	—	A matemati- ka—fizika munkaköz. vez. igh.

Óraadó tanárok az 1970/71. tanévben

Akos Zoltánné (biológia—földrajz). Biológiát tanít: I. c., I. d., II. b., II. d., III. a., III. c. Gyakorlatot vezet: I. c., I. d., II. b. osztályokban. Összesen: heti 18 óra.
Dr. Bessenyei Hedvig: angol: I. b., I. c., IV. b. osztályokban, heti 6 óra.
Békési Elemér: matematika: I. c. és II. e. osztályban, heti 9 óra.
Kovács József: testnevelés: II. d., III. a., III. d., IV. b. osztályokban, heti 8 óra.
Oláh Sándor: műszaki rajz: I. a., I. b., I. d., II. c., II. d., II. e., III. c., III. d. osztályokban, heti 16 óra.
Palotai Ferenc: orosz: IV. b. osztályban, heti 3 óra.

A TANULÓK NÉVSORA 1967/68. tanév

I. A. osztály

biológia—kémia tagozat

Osztályfőnök: *Kaposy Margit*

Alexa Ilona (3,5), Bacskó Erzsébet (3,6), Balogh Éva (3,—), Balogh Gyula (3,1), Bálint József Attila (4,—), Bede Erzsébet (4,1), Bedő Zoltán (4,6), Bodnár István (3,6), Dandár Mihály (4,—), Dankó Katalin (4,6), Dengi Katalin (3,7), Gere Sándor (4,—), Görögh Sándor (5,—), Hadabás István (3,7), Hudák Sándor (3,3), Kopasz Dénes (3,3), Koós Gyula (4,1), László Gyula (3,3), Lengyel Erzsébet Irma (3,9), Mezei Rózsa Szilvia (4,3), Nagy István György (4,5), Papp Tibor (3,3), Pájer Béla (3,7), Poroszká Judit (3,3), Rácz Eszter (3,6), Ördögh János (4,2), Soltész László, (3,8), Szabó Csilla (4,5), Szabó Judit (4,2), Szathmáry Barna (3,2), Szilágyi Tamás Andor (2,8), Tóth Zoltán Gyula (4,—), Törő Katalin (4,—), Varga Éva (4,—), Varga Sára (3,9).

I. B. osztály

matematika—fizika tagozat

Osztályfőnök: *Éliás Imre*

Bachát László (4,8), Bujdosó Attila (4,2), Csáki Gábor Menyhért (4,—), Fancsali Gyula (4,8), Gallasz Katalin Ildikó (3,6), Jandek Ernő (5,—), Juhász Ilona (4,1), Katona Erzsébet Ágnes (3,2), Katona Klára Anikó (3,7), Kéry Katalin Erzsébet (4,9), Kiss Erzsébet Irén (4,2), Koncz Sándor (3,8), Kramár László (4,7), Ketz Éva (3,9), Lengváry Ágnes Erzsébet (4,7), Losoncki István (3,7), Máté Anna (4,2), Medvés Zoltán (2,8), Muszka Éva Zsuzsanna (3,6), Nagy Katalin (3,2), Nagy Tibor (4,—), Pázmándi József Gábor (5,—), Pucser György (4,1), Rezsőfi Ildikó (4,9), Román György Miklós (4,1), Sallai Tamás Károly (4,3), Sándor János (4,2), Sipkai Zoltán Gábor (3,5), Széll György (4,4), Szenczi József (4,—), Szunyogh Ildikó Katalin (4,2), Tóth Zoltán (4,—), Végső János (4,—), Vincze Sándor (4,2).

I. C. osztály

Osztályfőnök: *Ökrös István*

Balogh Károly (2,7), Barth Edit (1,—), Czuper Miklós (3,7), Demeter Mária (2,7), Dragony János (2,7), Erdélyi Ferenc (3,7), Farkas András (3,7), Fedor István (3,2), Fe-

ketete Zoltán (3,7), Gazdag Ilona (3,—), Jakcsi Olga (2,9), Kerecseny Ildikó (3,1), Klein Anna (4,2), Klein Miklós (3,3), Kocsis Irén (3,—), Markovics Attila (3,3), Márkus Katalin (3,—), Nagy Mária (4,—), Orbán Edit (3,9), Pethő Zsuzsanna (4,1), Pocsai Péter (4,2), Puskás Ildikó (4,1), Radvánszky István (3,—), Rehó János (1,—), Reményi József (1,—), Sipos Béla (2,9), Somos Péter (3,—), Szabó József (3,—), Szekeres György (1,—), Szikszay Gyula (3,5), Szováti Gabriella (2,8), Szücs Klára (3,—), Teráz Zsuzsanna (3,7), Tomasovszki Ilona (3,6), Tóth Gyöngyi (4,—), Urgyán Edit (3,5).

I. D. osztály

Osztályfőnök: *Székely Gábor*

Bacsa Judit (4,5), Bacsóka Klára (4,2), Balázs Margit (4,3), Balogh István (4,3), Békési Ildikó (3,8), Bodnár Gabriella (3,6), Borsy Edit (4,6), Criszt Erzsébet (3,5), Czipott Gábor (3,4), Cserép Mária (3,—), Csoba Ildikó (3,1), Danku István (4,—), Dolinay Ágnes (3,9), Fazekas Antal (3,5), Gégény Gabriella (3,2), Hajnal Pál (2,6), Hatvani Tünde (3,5), Házi György (4,—), Hensperger Anna (1,—), Huba Judit (4,—), Illyés Zsuzsanna (3,8), Jobbágy Ilona (3,5), Jónis Csaba (3,5), Joó Etelka (4,6), Kazsik Mária (1,—), Kovács András (3,3), Kővári Mária (3,8), Lakatos Éva (3,3), Lipa István (3,5), Nehéz Mária (4,7), Sipos Erzsébet (3,3), Szabó Gyula (4,7), Szabó Tamás (3,1), Szendrői György (2,9), Tegze Ágnes (3,8), Valkó Mária (2,8), Varga Judit (2,9), Várkonyi Zsuzsanna (4,1), Vigh Gabriella (4,—).

I. E. osztály

rádióműszerész szakközépiskolai tagozat

Osztályfőnök: *Háhn Ferenc*

Auxi Sándor (1,—), Bakos Mária (3,2), Batta Géza (3,9), Bányai István (4,3), Bodnár János (3,9), Bozsik Sándor (4,6), Czene István (3,1), Cinger József (2,5), Debreceeni László (4,8), Demeter Éva (5,—), Farkas Géza (3,2), Fazekas Erzsébet (4,1), Forgács Mária (3,4), Grajczórik Antal Lajos (2,5), Hajdu Zoltán Zsolt (1,—), Hubicska Zoltán (3,—), Jusztus József (3,8), Kálmán István (2,4), Kántor György (3,7), Kiss István (2,9), Kósa Júlianna (3,5), Kovács Tibor (4,1), Kurucz Miklós (2,8), Lengyel Gabriella (3,3), Mészáros István (2,8), Nagy Pál (3,7), Petró László (3,4), Sebestyény András (3,5), Stevanyik György (4,5), Szathmáry Tibor (3,6), Szabó István (1,—), Takács Ilona (3,7), Tóth László (3,2), Ujj Tibor (2,4), Vajda Sándor (3,6), Viszószi Margit (3,5).

II. A. osztály

biológia—kémia tagozat

Osztályfőnök: *Vad Sándor*

Bartók Anna Judit (4,3), Bereznai Erzsébet Irén (3,—), Biczák Péter (3,5), Biró Anna Emilia (4,1), Biró Ágnes Mária (4,9), Bogdán Rajcs András (3,6), Csikós Éva (4,4), Czirják János (3,3), Devecseri Ildikó (4,—), Drégelyvári Imre László (3,9), Fekete Katalin (3,3), Fényes Ilona (2,7), Figula Mihály (3,4), Földi György (3,9), Gajdics György (3,8), Havacs Ildikó Emma (4,2), Jószer Julianna (4,—), Kaposi Tibor (2,5), Kiss László (2,7), Korponai Mária (2,9), Kőhegyi Imre (4,3), Lengyel Mária (3,4), Mikó Éva (3,8), Molnár Géza Ottó (4,8), Mostyák Anna (3,7), Munkácsi Erzsébet (3,5), Nagyősz György (4,6), Nagyősz József (4,4), Orosz Gyula (3,3), Papp Mária (4,4), Páskai Katalin Mária (4,5), Petra Éva (4,3), Sinka Judit (4,7), Szijjártó Olga (4,5), Takács László (4,—), Tóth Katalin (4,4).

II. B. osztály
matematika—fizika tagozat
Osztályfőnök: *Bezerédi Antalné*

Agócs József János (4,—), Angyal László (3,1), Balog Katalin Mária (3,2), Bodnár Mária Erzsébet (3,2), Deák Mária Katalin (4,5), Eördög Katalin (3,2), Fazekas Árpád (4,1), Hodosán Ilona (3,2), Jakucska András István (4,1), Kaposi Tibor László (2,6), Kósa Tibor Gyula (2,9), Krasznai László (3,2), Lelesz László (3,1), Leskó Gyula (3,5), Lukács Zoltán (4,3), Halmos György (3,3), Pásztor István (5,—), Révay Zoltán (4,2), Salamon Magdolna (4,5), Szabó Béla (3,1), Szabó György (5,—), Szakszon Terézia (4,4), Szamos István László (4,2), Szikora László (4,5), Tarnai Ottó (3,6), Váradi Éva (4,5), Vedres András (3,6), Villás István (3,—).

II. C. osztály
Osztályfőnök: *Ujj Sándor*

Antal Judit (2,8), Bakó Éva (2,7), Béres Sándor (3,4), Bihari Katalin (1,—), Bogár Erzsébet (1,—), N. Cserepes Sándor (2,7), Cservenyák Katalin (1,—), Demeter Ilona (3,3), Fazekas Zoltán (2,4), Firtkó Katalin (3,5), Gerbár László (2,4), Gyirán Ibolya (1,—), Gyurján Júlia (2,5), Hompóth Márta (1,—), Juhász István (2,8), Juhász Teréz (1,—), Karátsony Valéria (3,3), Kántor Éva (4,4), Kiss Katalin (3,4), Kiss Károly (2,7), Kiss Gy. Mária (3,—), Kondor László (2,6), Kothenczi László (2,4), Kovács László (2,8), Krasznavölgyi Valéria (3,—), Leviszky György (2,6), Mészáros Ágnes (3,7), Miskei Katalin (1,—), Miskolczi Zsuzsa (3,—), Nagy Ilona (1,—), Nagy Imre (2,9), Nagy Imre (1,—), Orvos Ilona (3,7), Ruska Márta (3,4), Szabó Valéria (2,5), Szabó Éva (2,4), Szabó Éva Mária (3,4), Szászfalvi Matild Zsuzsanna (3,1), Szilágyi Júlia Magdolna (3,3), Szilágyi Nóra Erzsébet (3,7), Sziráki László (1,—), Tarsoly József (3,2), Vámosi József (3,5), Zomborszki Angéla (3,4).

II. D. osztály
Osztályfőnök: *Mezei Márta*

Adriányi Erzsébet (2,5), Arató Ágnes (3,7), Balázs István (4,—), Banczik Ilona (2,9), Bihari Anna (4,6), Demeter Sándor (3,—), Fehér Gabriella (4,8), Fekete István (3,7), Gerliczki Erzsébet (2,6), Görbedi Katalin (3,7), Gulácsi Barnabás (3,—), Iványi Gábor (3,4), Joób Márta (4,6), Kardos Katalin (3,6), Kécz Mária (3,—), Kindrusz Pál (3,7), Kovács Éva (4,6), Krasznai Gabriella (4,3), Kulcsár Katalin (4,2), Lovas Matild (1,—), Marosán Aranka (1,—), Márton Imre (3,5), Nagy Csilla (4,—), Nagy Ilona (1,—), Nagy Ilona (2,8), Németh Mária (4,—), Oláh Balázs (4,—), Papp Gizella (3,—), Paulik Ildikó (3,—), Póczos Anna (3,1), Rinyu Ágnes (3,3), Salamon László (3,3), Szakál Sándor (4,6), Temesvári Katalin (2,4), Varga Erzsébet (3,1), Varju Valéria (3,9), Váradi György (2,6).

III. A. osztály
Osztályfőnök: *Hengsperger János*

Bálint Éva (3,—), Bánszki András (2,5), Bársony Zoltán (5,—), Blazsovszky Matild (4,8), Csomor Ildikó (2,4), Gazdag Sándor (2,3), Hajdu Sándor (4,2), Havasi Magdolna (3,3), Horváth Zoltán (3,2), Izsai Magdolna (2,4), Jacsó László (1,—), Jároscsák Miklós (3,6), Jedlicska Mária (4,3), Juhász Erzsébet (5,—), Kovács Erzsébet (3,—), Kovács Zoltán (4,6), Krasznavölgyi László (2,3), Nagy Éva (2,8), Ocsenás Mária (4,—),

Palotay István (4,8), Papp Ferenc (1,—), Papp János (3,—), Papp Zoltán (3,—), Pál Éva (2,3), Pázmányi Valéria (2,4), Rozgonyi Mária (4,—), Sándor Adrien (3,—), Szabados Éva (4,—), Szabó László Emil (4,9), Szabó László György (1,—), Szepessy Enikő (1,—), Tarpai Gyula (3,2), Veress Margit (2,3), Zolnai Antal (3,3).

III. B. osztály

Osztályfőnök: *Kulcsár Gábor*

Abonyi Ferenc (3,—), Balogh Magda (3,5), Bálint Zoltán (5,—), Bánfalvi István (3,—), Brezina Ilona (3,2), Cservenyák Valéria (2,5), Demeter Ilona (4,7), Dévényi Sarolta (4,5), Fenyvesvölgyi Erika (3,1), Fodor László (4,—), Gallasz József (5,—), Harazi Erzsébet (3,3), Juhász László (2,5), Kastyák Mária (2,6), Kocsis József (3,—), Kodák János (2,4), Kotricz Erzsébet (3,5), Kovács László (4,3), Mitró György (3,5), Nagy Edit (2,3), Óbis Aranka (2,6), Radvánszki József (2,9), Sasvári Gyula (4,—), Soltész István (4,5), Spisák István (3,7), Tanyi Gabriella (2,7), Tóth Anna (3,1), Valkó Mihály (2,5), Varga László (2,7).

III. C. osztály

Osztályfőnök: *Juhász Mária*

Balla László (3,4), Bodnár György (1,—), Buczkó Ferenc (3,5), Cseke Jolán Valéria (4,4), Csinyi József (1,—), Dankó Ilona (1,—), Fehér Ferenc (4,—), Feledi Mária (2,9), Gál Mária (3,2), Halmi Tamás Miklós (4,7), Hegedüs János (3,2), Hegyi Valéria Anna (3,2), Kállai Károly (5,—), Kerecseny László (4,2), Kiss Péter (1,—), Komlós Albert (2,5), Lábás Anna Mária (4,2), Magyar Mária Erzsébet (3,2), Mándi Kornélia Mária (1,—), Molnár Sándor György (3,7), Nagy Ágnes Teréz (3,3), Nemes András László (3,4), Pelbárt Mária (3,5), P. Nagy Géza (3,3), Salamon Pál (4,6), Sallai László (2,5), Somogyi András (1,—), Szabó Mária (3,5), Szász Tibor (4,6), Szentiday Nóra (3,7), Sziky Károly (3,6), Szincsák Cecilia (3,1), Valkovics Gyöngyike (3,5).

III. D. osztály

Osztályfőnök: *Kiss Ilona*

Bakosi Éva Katalin (4,2), Barta Elvira (4,3), Bánhidi Éva Ilona (3,7), Béres Katalin (3,—), Bartóthy Ferenc (2,9), Boros Margit (3,3), Botos Éva (3,3), Császár István (4,2), Cserbák Teréz (3,9), Dudás Béla (3,2), Fábrián Katalin (2,9), Figula László (3,6), Gaál Béla (2,6), Garai Bertalan (2,9), Guszti Anna (3,7), Halász Ágnes (3,—), Hullár Margit (3,5), Kiss Margit (3,8), Kiss Mihály (3,—), Kozma Éva (2,3), Leányvári Mária (1,—), Macsicza Anna (2,5), Mester Éva (2,6), Napkori Olga (2,9), Petrikovics Erzsébet (2,4), Sárosi Endre (3,—), Serfőző Ernő (1,—), Soltész Éva (1,—), Szabó Erzsébet (3,9), Sztoklász Mária (1,—), Tenke István (3,8), Tomaszovszki Júlia (3,9), Tóth Géza (3,—), Wittner Ilona (4,9), Wladimir Irén Mária (3,3), Zsurkai Éva (2,4).

IV. A. osztály

Osztályfőnök: *Lakatos Zoltán*

Adriányi Anna (4,—), Bákány Ilona (2,7), Berényi Anna Margit (3,2), Borsy Éva (2,8), Deák Gyula (2,3), Erdélyi Viola (2,8), Fehérvári György (2,3), Fekete Valéria (5,—), Fedor István (2,5), Hatvani János (3,4), Heli Katalin (3,—), Janthó László (4,2), Juhász Zoltán (1,—), Kozák István (2,3), Kóródi Árpád (2,5), Kósa László (2,6), Lakatos András (2,8), Lendvai Ágnes Katalin (5,—), Máté János (3,6), Nagy Erzsébet

(1,—), Nagy Klára (2,6), Nagy Vilmos (4,9), Oláh Irén (2,6), Orosz Ferenc (4,2), Öry László (3,8), Pehi László (3,2), Rózsai Katalin (4,2), Szabolcsi Ilona (2,7), Szabó Irén (4,5), Szegedi János Péter (3,8), Szilágyi Erzsébet (4,2), Szücs Irén (2,5), Takács Gabriella (3,3), Tóth Ilona (3,3), Urbán Mária (3,—), Várszegi Zsolt (4,9), Zalai Mária (4,8), Zvara Mária (3,3), Zsadányi Mária (3,2).

IV. B. osztály

Osztályfőnök: *Dr. Margócsy Józsefné*

Balogh Attila (3,—), Bényei Katalin (3,—), Budai Anikó (4,4), Csallány Anikó (4,3), Csatlós Sándor (3,1), Csirik Gyula (3,5), Danku Sándor (2,6), Dula Margit (3,—), Fazekas Irén (3,—), Fehér Erzsébet (2,4), Fodor György (2,7), Hankovszki Klára (3,1), Hargitai Ildikó (4,—), Hogyinszki András (3,6), Holló Ferenc (4,9), Juhász Ferenc (2,5), Kató Antal (3,—), Kelemen Gábor (4,8), Kovács Éva (3,—), Lidák Jolán (3,—), Lovas Mária (3,4), Méhes Katalin (4,1), Morauszky Mária (4,—), Orosz László (2,5), Pongrácz Judit (4,—), Szász Éva (4,7), Uti Zsuzsanna (2,5).

IV. C. osztály

Osztályfőnök: *Bérczes Mihályné*

Árvai István Csaba (4,4), Bálint Pál (2,5), Boros László (1,—), Csajbók László (3,5), Deák László (3,2), Ecsedi László (1,—), Fodor László (2,4), Hrotkó György (2,9), Huszár István (2,4), Ignáth Imre (3,7), Illyés Péter (2,9), Juhász Ferenc (2,3), Juhász József (2,3), Kiss Sándor (1,—), Kovács Ferenc (2,9), Kovács István (3,—), Márton Zoltán (2,5), Molnár László (3,1), Mosolygó László (4,6), Novák Attila (2,8), Orosz László (4,—), Oroszvári Tibor (1,—), Poór Mihály (2,8), Rhédi Ferenc (3,1), Szabó János (4,6), Szabó László (1,—), Tarsoly János (2,5), Tóth József (4,3).

1968 JÚNIUS HAVÁBAN ÉRETTSÉGI VIZSGÁT TETTEK:

IV. A. osztály

Elnök: *Horváth Miklós*

Adriányi Anna Márta (jó), Bákány Ilona (megf.), Berényi Anikó Margit (közepes), Borsy Judit Éva (közepes), Deák Gyula (megf.), Erdélyi Margit Viola (megf.), Fehérvári György Sándor (megf.), Fekete Valéria Ilona (jeles), Fodor István László (közepes), Hatvani János Zsolt (jó), Helli Katalin (közepes), Janthó László (jeles), Kozák István (megf.), Kóródy Árpád Sándor (megf.), Kósa László (megf.), Lakatos András (közepes), Lendvai Ágnes Katalin (jeles), Máté János (jó), Nagy Klára Ilona (megf.), Nagy Vilmos Gusztáv (jeles), Oláh Irén Emma (közepes), Orosz Ferenc (jeles), Öry László (jó), Pehi László (közepes), Rózsai Katalin (jó), Szabolcsi Ilona (megf.), Szabó Irén (jeles), Szegedi János Péter István (jeles), Szilágyi Erzsébet Veronika (jeles), Szücs Irén (megf.), Takács Gabriella (közepes), Tóth Ilona (jó), Urbán Mária (megf.), Várszegi Zsolt István (jeles), Zalai Mária (jeles), Zvara Mária (jó), Zsadányi Mária (közepes).

IV. B. osztály

Elnök: *Vértési Géza*

Balogh Attila (közepes), Bényei Katalin Irén (közepes), Budai Anikó Gabriella (jó), Csallány Anikó Livia (jó), Csatlós Sándor (megf.), Csirik Gyula (közepes), Danku

Sándor (megf.), Dula Margit Mária (megf.), Fazekas Irén (közepes), Fehér Erzsébet (megf.), Fodor György (megf.), Gyureskó András (megf.), Hankószki Klára (közepes), Hargitai Ildikó Ilona (jó), Hogyinszki András (közepes), Holló Ferenc (jeles), Juhász Ferenc János (megf.), Kató Antal (közepes), Kelemen Gábor Pál (jeles), Kovács Éva Mária (megf.), Lidák Jolán (megf.), Lovas Mária Magdolna (közepes), Méhes Katalin Ilona (jó), Morauszky Mária Irén (jó), Orosz László (megf.), Pongrácz Judit (jó), Szász Éva (jó), Uti Zsuzsanna Katalin (megf.), Vass József (megf.).

IV. C. osztály

Elnök: *Bodnár István*

Árvai István Csaba (jó), Bálint Pál (megf.), Gajbók László (közepes), Deák László (közepes), Fodor László (megf.), Hrotkó György (megf.), Huszár István (megf.), Ignáth Imre (jó), Illyés Zoltán Péter (megf.), Juhász Ferenc (megf.), Juhász József (megf.), Kovács Ferenc (közepes), Kovács István (megf.), Márton Zoltán (megf.), Molnár László (közepes), Mosolygó László (jeles), Novák Attila (megf.), Orosz László (jó), Poór Mihály (megf.), Rhédy Ferenc (jó), Szabó János (jeles), Tarsoly János (megf.), Tóth József (jeles).

1968/69. tanév

I. A. osztály

biológia—kémia tagozat

Osztályfőnök: *Kánitz József*

Ács Mária (4,3), Baghy Zoltán (4,6), Bak Katalin (3,8), Balázs Éva (4,2), Bálint István (3,1), Bánfi Ilona (4,3), Belági Mária (4,6), Bíró Margit (4,3), Bumberák József (4,5), Czanik Ágnes (4,—), Csorba Irén (2,9), Deli Magdolna (4,3), Ferkó Edit (4,5), Galli Edit (3,9), Gáva Mária (4,—), Hagymási Antal (3,—), Hajdu László (4,1), Hegedüs Ágnes (2,7), Hortobágyi Béla (4,4), Jókai István (4,1), Kaiser Magdolna (3,7), Nagy Béla (4,3), Novák Miklós (5,—), Ocskai György (3,6), Páskai Sándor (4,5), Petrényi Edit (4,3), Petrika Erzsébet (4,8), Rác Tamás (5,—), Ruzsinyák Éva (4,2), Salamon Ágnes (4,3), Sinka András (4,9), Szabolcs Károly (4,3), Takács Ildikó (5,—), Tóth Klára (4,3), Utas Zsuzsanna (4,6), Varga Erzsébet (4,9), Végső Péter (4,1), Zalai Katalin (4,4).

I. B. osztály

matematika—fizika tagozat

Osztályfőnök: *Deák György*

Barcza Ferenc (4,7), Bogár László (3,6), Czirják János Elemér (3,8), Csapó Gabriella Éva (3,4), Csapó László (3,2), Csósz Éva (4,1), Dancs László (4,4), Dvarniczenkó János Tamás (4,5), Fodor József Kálmán (4,5), Füzesi Zsolt István (4,3), Gál Miklós (3,6), Hadházi Attila (4,2), Jaczkó László (4,8), Kállai Sándor (3,7), Kovács Éva (3,8), Kovács László (4,3), Lukács Károly (3,8), Mándoki Éva (4,2), Nagy Bertalan István (5,—), Nagy Gábor László (4,1), Németh Márta (4,6), Papagoran Takisz (4,4), Papp Gabriella (5,—), Patkós Tibor (3,1), Peti Anna (4,6), Pongor József (3,7), Stomp Anna (4,3), Szakács László (3,6), Szakszon László (4,2), Szarka László (5,—), Szilágyi Attila (4,6), Majoros Takács Ibolya Olga (4,6), Tóth Tibor László (3,—), Ubrizsi Pál (4,—), Vaszkun Tamás (4,2), Zombori Tibor István (4,4).

I. C. osztály

Osztályfőnök: *Molnár Zoltán*

Agócs Zsuzsanna (3,7), Ancsin Éva (4,4), Bakó Gábor (3,4), Bánszki Judit (3,4), Barkasz Judit (3,—), Barna Klára (4,—), Barth Edit (1,—), Bíró Márta (3,6), Blazsovszky Erika (1,—), Bódog László (2,8), Bosák Irén (3,1), Csáti Judit (4,3), Cseh Ildikó (3,3), Drabik János (3,—), Galambos Erzsébet (3,6), Gombkötő Gizella (3,6), Gyáni Judit (3,1), Hódi Katalin (3,—), Huber Zsuzsanna (2,8), Jánosdeák Gábor (3,9), Katona József (1,—), Kántor Éva (4,—), Kuczi Tamás (3,—), Lippa Csilla (4,1), Maczali Pál (3,7), Melczer Csaba László (2,6), Mészáros Edit (3,6), Nánási János András (4,3), Németh Márta (4,5), Nyári Ildikó Mária (4,2), Péter Emília Ildikó (3,7), Szabó Ildikó Margit (4,4), Szászfalvi Klára Sarolta (3,3), Szegedi László (4,—), Varga Béla (2,5), Váczi Zsuzsanna Mária (1,—), Vigh Márta Judit (4,7), Zalán Edit (4,7).

I. D. osztály

Osztályfőnök: *Kósa Lászlóné*

Batta Klára (4,3), Berentés Éva (4,—), Bezzegh Irén (2,8), Bodor Lajos (3,—), Buskó Ilona (4,4), Centeri Ildikó (1,—), Csatári Ágnes (4,1), Csujna Katalin (3,5), Dankócsik István (2,9), Dávid Judit (3,9), Ferenczi János (4,2), Gilányi Sándor (4,5), Gombita Anna (3,6), Jakcsi Etelka (4,3), Ilkovics Sándor (3,4), Kovács Gábor Tamás (4,—), Kovács Kálmán (4,1), Makkai Ildikó (3,7), Máté Katalin (3,9), Mészáros Ágnes (4,1), Mikó Erzsébet (2,9), Misák Katalin (1,—), Molnár Irén (3,3), Onderó Éva (3,9), Orbán Éva (3,—), Papp Judit (4,—), Péter István (1,—), Szakács Anikó (3,—), Sziklai László (3,4), Temesvári Ágnes (4,—), Uri Béla (4,—), Zolnai Gábor (3,9), Zsögöny József (3,7), Dóránt István László (3,1), Czuper Ferenc (2,5), Molnár Éva (1,—).

I. E. osztály

ének—zene tagozat

Osztályfőnök: *Balogh Emil*

Angyal Ilona (4,3), Filep Mária (3,5), Fónai Éva (3,—), Gere Erzsébet (3,7), Gulyás Mária (3,2), Hudivók Marianna (4,3), Illés Ildikó (4,1), Jarkovszky János (2,6), Jámbor Anikó (5,—), Kazár Pál (3,9), Kiss Ibolya (4,8), Kiss Katalin (2,9), Kovács Éva (4,—), Kovács Margit (3,7), Lovász Zsuzsanna (3,3), Mészáros Ágnes (3,6), Nagy Miklós (3,7), Nagy Olga (4,6), Rózsa Éva (3,3), Sárosi György (3,5), Szegedi Júlia (3,—), Szilágyi Erzsébet (4,8), Töröcsik Valéria (3,5).

I. F. osztály

Osztályfőnök: *Dr. Margócsy Józsefné*

Alexa László (1,—), Ács László (3,4), Balogh Tamás (3,8), Bartha György (1,—), Csire József (4,2), Dózsa Gabriella (3,3), Dömötör Sándor (3,—), Gál János (1,—), Gellén Sándor (3,1), Gerák Antal (3,1), Goda László (3,2), Halász János (1,—), Hargitai Árpád (3,5), Horváth Tamás (3,—), Jana Béla (2,9), Juha Bertalan (4,—), Juhász Tibor (4,2), Király Zoltán (3,3), Kiss Gyula (2,8), Kléninger József (2,9), Kólya Ferenc (3,1), Laskay Gabriella (3,2), Léhoza Sándor (2,9), Nagy József (2,9), Neuman Gábor (2,6), Orosi János (1,—), Pethő László (2,9), Szabó Ildikó (3,2), Szabó László (3,2), Szabó László (3,—), Szalontai Zoltán (3,9), Szentpáli Sándor (3,4), Tatár Miklós (3,1), Tomasoovszky György (2,8), Tomasoovszky Pál (4,—), Varga György (1,—), Verdes Attila (3,3), Veress László (3,7), Zajác János (3,4)

II. A. osztály

Osztályfőnök: *Kaposi Margit*

Alexa Ilona (3,3), Bacskó Erzsébet (3,8), Balogh Gyula (3,3), Bálint József Attila (3,9), Bede Erzsébet (4,1), Bedő Zoltán (4,5), Bodnár István (3,5), Dandár Mihály (3,7), Dankó Katalin (4,6), Dengi Katalin (3,6), Gere Sándor (4,1), Görög Sándor (5,—), Hada-bás István (3,6), Hudák Sándor (3,3), Koós Gyula (4,4), László Gyula (3,5), Lengyel Erzsébet Irma (3,6), Nagy István György (4,5), Papp Tibor (3,4), Pájer Béla (4,2), Poroszká Judit (3,3), Rácz Eszter (3,4), Soltész László (3,8), Szabó Csilla (3,7), Szabó Judit (4,3), Szathmáry Barna (3,—), Szilágyi Tamás Andor (2,9), Törő Katalin (4,1), Varga Éva (3,8), Varga Sára (3,6).

II. B. osztály

Osztályfőnök: *Éliás Imre*

Bachát László (4,6), Bujdosó Attila (4,3), Fancsali Gyula (4,5), Jandek Ernő (5,—), Juhász Ilona (3,4), Katona Erzsébet (3,3), Katona Klára Anikó (3,6), Kéry Katalin Erzsébet (5,—), Kiss Erzsébet Irén (4,2), Koncz Sándor (4,—), Kramár László (4,7), Krecz Éva (3,6), Losonczi István (3,6), Muszka Éva (3,—), Nagy Tibor Pál (3,9), Pázmándi József Gábor (5,—), Pucser György (4,3), Dezsőfi Ildikó (5,—), Román György Miklós (4,1), Sallai Tamás Károly (4,—), Sándor János (4,5), Sipkai Zoltán Gábor (3,2), Széll György (4,3), Szenczi József (4,—), Tóth Zoltán (3,6), Végső János (4,—), Vincze Sándor (4,—).

II. C. osztály

Osztályfőnök: *Pataki Jánosné*

Balogh Károly (2,8), Barta Miklós (3,3), Czuper Miklós (3,8), Demeter Mária (2,9), Dragony János (1,—), Erdélyi Ferenc (3,3), Farkas András (3,7), Fedor István (3,4), Fekete Zoltán (3,5), Gazdag Ilona (1,—), Jakcsi Olga (3,1), Juhász Teréz (1,—), Kerecseny Ildikó (1,—), Kiss Mária (2,8), Klein Anna (3,8), Klein Miklós (3,1), Kocsis Irén (2,7), Markovics Attila (3,6), Márkus Katalin (3,1), Nagy Mária (3,6), Orbán Edit (3,5), Pethő Zsuzsanna (3,9), Pocsai Péter (4,—), Puszkás Ildikó (3,5), Radvánszki István (2,7), Sipos Béla (3,—), Somos Péter (1,—), Szabó József (2,5), Szekeres György (1,—), Szikszay Gyula (2,9), Szováti Gabriella (1,—), Szunyogh Ildikó Katalin (4,8), Szücs Klára (3,1), Teráz Zsuzsanna (3,5), Tomasovszki Ilona (3,5), Tóth Gyöngyi (3,7), Urgyán Edit (3,8).

II. D. osztály

Osztályfőnök: *Székely Gábor*

Bacsa Judit (4,1), Bacsóka Klára (4,1), Balázs Margit (4,—), Balogh István (4,4), Békési Ildikó (4,—), Bodnár Gabriella (3,2), Borsy Edit (4,6), Chriszt Erzsébet (3,6), Czipott Gábor (3,7), Cserép Mária (2,8), Csoba Ildikó (2,8), Danku István (3,8), Dolinay Ágnes (4,—), Fazekas Antal (3,2), Gallasz Katalin Ildikó (3,6), Gégény Gabriella (3,—), Hajnal Pál Ferenc (1,—), Hatvani Tünde (3,3), Házi György (3,4), Huba Judit (4,—), Illyés Zsuzsanna (3,6), Jobbágy Ilona (3,4), Jónis Csaba (3,2), Joó Etelka (4,6), Kovács András (2,9), Kővári Mária Valéria (3,6), Lakatos Éva (3,4), Lipa István (3,7), Lovas Matild (2,4), Molnár Ibolya (3,—), Nehéz Mária (4,7), Sipos Erzsébet (3,6), Szabó Gyula (5,—), Szabó Tamás (2,6), Szendrői György (2,7), Tegze Ágnes (3,7), Valkó Mária (1,—), Varga Judit (2,8), Várkonyi Zsuzsanna (4,—), Vigh Gabriella (4,1).

II. E. osztály

622. Rádióműszerész szakközépiskolai tagozat

Osztályfőnök: *Háhn Ferenc*

Auxi Sándor (1,—), Bakos Mária (2,8), Batta Géza (4,1), Bányai István (4,2), Bodnár János (3,6), Bozsik Sándor (4,6), Czebe István (1,—), Cinger József (2,4), Debreceni László (5,—), Demeter Éva (5,—), Farkas Géza (2,8), Fazekas Erzsébet (3,6), Forgács Mária (2,8), Hajdu Zoltán Zsolt (2,2), Hubicska Zoltán (2,4), Jusztus József (4,—), Kálmán István (1,—), Kántor György (2,8), Kiss István (2,3), Kósa Julianna (2,6), Kovács Tibor (3,6), Kurucz Miklós (2,6), Lengyel Gabriella (2,8), Mészáros István (2,4), Nagy Pál (3,5), Petró László (3,—), Sebestyén András (3,4), Stevanyik György (4,1), Szathmári Tibor (3,1), Szabó István (1,—), Takács Ilona (3,4), Tóth László (2,6), Ujj Tibor (2,6), Vajda Sándor (3,1), Viszószi Margit (2,8).

III. A. osztály

biológia—kémia tagozat

Osztályfőnök: *Vad Sándor*

Bartók Anna Judit (4,—), Bereznai Erzsébet Irén (3,3), Biczák Péter (3,3), Bíró Anna Emília (4,3), Bíró Ágnes Mária (5,—), Bogdán Rajcs András (3,2), Csikós Éva (4,3), Czirják Sándor János (3,—), Devecseri Ildikó (4,3), Drégelyváry Imre László (3,7), Fekete Katalin (3,3), Fényes Ilona (2,6), Figula Mihály (3,8), Földi György (4,—), Gajdics György (4,2), Havacs Ildikó Emma (4,3), Jászai Julianna (4,—), Kaposi Tibor (2,6), Kiss László (3,3), Korponai Mária (2,5), Kőhegyi Imre (4,6), Lengyel Mária (3,—), Mikó Éva Lilla (4,—), Molnár Géza Ottó (5,—), Mostyák Anna (3,9), Munkácsi Erzsébet (3,3), Nagyószy György (4,4), Nagyószy József (4,6), Orosz Gyula (3,4), Papp Mária (4,6), Páskai Katalin Mária (4,6), Petra Éva (4,—), Sinka Judit (5,—), Szijjártó Olga (4,3), Takács László (3,7), Tóth Géza (3,5), Tóth Katalin (4,6), Hadházi László (3,6).

III. B. osztály

matematika—fizika tagozat

Osztályfőnök: *Bezerédi Antalné*

Agócs József (3,9), Angyal László (2,9), Balog Katalin (3,6), Bodnár Mária (3,2), Deák Mária (4,3), Eördögh Katalin (3,—), Fazekas Árpád (3,9), Hodosán Ilona (3,2), Jakucska András (4,3), Kaposi Tibor (1,—), Kósa Tibor (3,3), Lelesz László (3,1), Leskó Gyula (3,2), Lukács Zoltán (4,2), Németh Balázs (3,2), Pásztor István (4,8), Révay Zoltán (4,—), Salamon Magdolna (4,5), Szabó Béla (3,2), Szabó György (5,—), Szakszon Teréz (3,9), Szamos István (4,5), Szikora László (4,5), Tarnai Ottó (3,6), Váradi Éva (4,5), Vedres András (3,5), Villás István (2,5).

III. C. osztály

Osztályfőnök: *Reményi Béláné*

Antal Judit (2,5), Bakó Éva (2,4), Béres Sándor (3,—), Bihari Katalin Ildikó (2,9), N. Cserepes Sándor (3,—), Cservenyák Katalin (2,9), Dankó László (3,7), Demeter Ilona (3,—), Estók Judit (3,7), Fazekas Zoltán Csaba (2,5), Firtkó Katalin Jolán (2,8), Gerbár László (1,—), Tarsoly József (3,2), Vámosi József (3,3), Zomborszki Angéla (1,—), Kecskés Katalin (1,—), Kiss Károly László (1,—), Kiss Gy. Mária (2,5), Kondor László (2,4), Kothenczi László (1,—), Kovács László (3,2), Krasznavölgyi Valéria (2,7), Leviczky György (2,8), Mészáros Sarolta Ágnes (3,5), Miskai Katalin (1,—), Miskolczi

Zsuzsanna (3,2), Nagy Imre Géza (2,8), Nagy Imre (1,—), Orvos Ilona Margit (3,9), Ruska Márta (3,—), Serfőző Ernő (2,9), Szabó Éva (1,—), Szabó Éva Mária (3,1), Szabó Valéria (1,—), Szászfalvi Matild Zsuzsanna (3,5), Szilágyi Nóra Erzsébet (3,7), Sziráki László (1,—), Tarsoly József (3,2), Vámosi József (3,3), Zomborszki Angéla (1,—).

III. D. osztály

Osztályfőnök: *Mezei Márta*

Arató Ágnes (3,—), Balázs István (4,—), Banczik Ilona (1,—), Bihari Anna (4,5), Demeter Sándor (1,—), Fehér Gabriella (4,9), Fekete István (3,4), Gerliczki Erzsébet (2,5), Görbedi Katalin (3,9), Gulácsi Barnabás (2,8), Héri Jolán (1,—), Iványi Gábor (3,—), Joób Márta (4,6), Kardos Katalin (3,2), Kécz Mária (2,7), Kindrusz Pál (3,5), Kovács Éva (4,3), Krasznai Gabriella (4,2), Kulcsár Katalin (3,8), Márton Imre (3,3), Nagy Csilla (4,1), Nagy Ilona (1,—), Nagy Ilona (1,—), Oláh Balázs (3,3), Pankotay Éva (3,3), Papp Gizella (3,—), Paulik Ildikó (2,7), Póczos Anna (2,6), Rinyu Ágnes (3,3), Salamon László (3,—), Szakál Sándor (4,4), Temesvári Katalin (1,—), Varga Erzsébet (2,6), Varju Valéria (4,—).

IV. A. osztály

Osztályfőnök: *Hengsperger János*

Bálint Éva (3,—), Bánszky András (2,5), Bársony Zoltán (5,—), Blazsovszky Matild (4,8), Gazdag Sándor (2,5), Hajdu Sándor (4,—), Havasi Magdolna (3,2), Horváth Zoltán (3,2), Jacsó László (2,6), Jároscsák Miklós (3,5), Jedlicska Mária (4,5), Juhász Erzsébet (5,—), Kovács Erzsébet (3,3), Kovács Zoltán (4,6), Krasznavölgyi László (2,5), Nagy Éva (3,3), Ocsenás Mária (4,—), Palotay István (4,7), Papp Ferenc (2,9), Papp János (3,—), Papp Zoltán (2,7), Pázmányi Valéria (2,7), Rozgonyi Mária (4,2), Sándor Adrien (3,4), Szabados Éva (4,1), Szabó László Emil (4,8), Szabó László György (2,9), Szepessy Enikő (3,2), Tarpai Gyula (3,5), Veres Margit (2,5), Zolnai Antal (3,5).

IV. B. osztály

Osztályfőnök: *Kulcsár Gábor*

Abonyi Ferenc (2,6), Balogh Magdolna (3,2), Bálint Zoltán (5,—), Bánfalvi István (2,4), Brezina Ilona (2,8), Cservenyák Valéria (2,3), Demeter Ilona (4,4), Dévényi Sarolta (4,4), Fenyvesvölgyi Erika (2,8), Fodor László (3,9), Gallasz József (5,—), Harazi Erzsébet (2,9), Juhász László (2,4), Kastyák Mária (2,6), Kocsis József (2,7), Kodák János (2,6), Kotricz Erzsébet (3,1), Kovács László (4,3), Mitró György (3,4), Nagy Edit (2,4), Óbis Aranka (2,6), Radvánszki József (2,9), Sasvári Gyula (3,8), Soltész István (4,1), Spisák István (3,6), Tanyi Gabriella (2,5), Tóth Anna (3,—), Valkó Mihály (2,8), Varga László (2,7).

IV. C. osztály

Osztályfőnök: *Juhász Mária*

Balla László Imre (3,7), Bodnár György (2,6), Buczkü Ferenc (3,5), Cseke Jolán Valéria (4,3), Csinyi József (2,5), Dankó Ilona (2,7), Fehér Ferenc (3,6), Feledi Mária (2,6), Gál Mária (3,1), Halmi Tamás Miklós (4,5), Hegyi Valéria Anna (3,4), Kállai Károly (5,—), Kerecseny László (3,7), Kiss Péter (2,8), Komlós Albert (2,5), Lábass Anna Mária (4,3), Magyar Mária Erzsébet (3,1), Mándi Kornélia Mária (2,6), Molnár Sándor György (3,3), Nagy Ágnes Teréz (3,1), Nemes András László (3,4), Pelbárt Mária (3,3),

P. Nagy Géza (3,3), Salamon Pál (4,6), Sallai László (2,2), Somogyi András (2,5), Szabó Mária (3,1), Szász Tibor (4,9), Szentiday Nóra (3,5), Sziky Károly (3,7), Szincsák Cecília (3,—).

IV. D. osztály

Osztályfőnök: *Bérczes Mihályné*

Bakosi Éva Katalin (4,4), Bánhidi Éva Ilona (4,—), Bartha Elvira (4,5), Bertóthy Ferenc (3,—), Béres Katalin (3,—), Boros Margit (3,4), Botos Éva (3,4), Császár István (4,1), Cserbák Teréz (4,—), Dudás Béla (3,2), Fábrián Katalin (3,1), Figula László (3,6), Gaál Béla Sándor (2,6), Garai Bertalan (2,8), Guszti Anna Mária (3,3), Halász Ágnes Ilona (3,3), Hullár Margit (3,7), Kiss Margit (3,8), Kiss Mihály (2,8), Leányvári Mária (2,6), Macsicza Anna Mária (2,9), Mester Éva Ilona (3,—), Napkori Olga (3,5), Petrikovics Erzsébet (2,7), Sárosi Endre (3,—), Soltész Éva (2,8), Szabó Erzsébet (3,8), Tenke István (3,6), Tomasószki Julianna (3,9), Tóth Géza (3,1), Wittner Ilona (5,—), Wladimir Irén Mária (3,1).

1969 JÚNIUSÁBAN ÉRETTSÉGI VIZSGÁT TETTEK:

IV. A. osztály

Elnök: *Lengyel Ádám*

Bálint Éva (jó), Bánszky András (közepes), Bársony Zoltán (jeles), Blazsovszky Matild (jeles), Gazdag Sándor (megf.), Hajdu Sándor (jó), Havasi Magdolna Zsófia (közepes), Horváth Zoltán János (közepes), Jacsó László (nem felelt meg), Jároscsák Miklós (közepes), Jedlicska Mária (jó), Juhász Erzsébet (jeles), Kovács Erzsébet (megf.), Kovács Zoltán (jeles), Krasznavölgyi László (megf.), Nagy Éva (közepes), Ocsenás Mária (jó), Palotay István László (jeles), Papp Ferenc János (megf.), Papp János (megf.), Papp Zoltán (közepes), Pázmányi Valéria Ilona (megf.), Rozgonyi Mária (jó), Sándor Adrien (közepes), Szabados Éva (jó), Szabó László György (megf.), Szabó László Emil (jeles), Szepessy Enikő Erzsébet (közepes), Tarpai Gyula (jó), Veress Margit Valéria (megf.), Zolnai Antal (jó).

IV. B. osztály

Elnök: *Vértesi Géza*

Abonyi Ferenc (közepes), Balogh Magdolna (közepes), Bálint Zoltán (jeles), Bánfalvi István (megf.), Brezina Ilona (közepes), Cservenyák Valéria (megf.), Demeter Ilona (jó), Dévényi Sarolta (jó), Fenyvesvölgyi Erika Katalin (megf.), Fodor László Sándor (jó), Gallasz József (jeles), Harazi Erzsébet (közepes), Juhász László (megf.), Kastyák Mária (megf.), Kocsis József (megf.), Kodák János (megf.), Kotricz Erzsébet (közepes), Kovács László József (jó), Mitró György Ferenc (közepes), Nagy Edit Teréz (megf.), Óbis Aranka (megf.), Radvánszki József (közepes), Sasvári Gyula (jó), Soltész István (jeles), Spisák István (jó), Tanyi Gabriella (megf.), Tóth Anna (közepes), Valkó Mihály (megf.), Varga László (közepes).

IV. C. osztály

Elnök: *Fekete Ferenc*

Balla László (jó), Bodnár György (közepes), Buczkó Ferenc (jó), Cseke Jolán (jeles), Csiniy József (megf.), Dankó Ilona (közepes), Fehér Ferenc (közepes), Feledi Má-

ria (közepes), Gál Mária (közepes), Halmi Tamás (jó), Hegyi Valéria (közepes), Kállai Károly (jeles), Kerecseny László (jó), Kiss Péter (megf.), Komlós Albert (megf.), Lábás Anna (jeles), Magyar Mária (közepes), Mándi Kornélia (közepes), Molnár Sándor (jó), Nagy Ágnes (megf.), Nemes András (jó), Pelbárt Mária (közepes), P. Nagy Géza (közepes), Salamon Pál (jeles), Salló József (megf.), Somogyi András (közepes), Szabó Mária (jó), Szász Tibor (jeles), Szentidai Nóra (jó), Sziky Károly (jó), Szincsák Cecília (közepes).

IV. D. osztály

Elnök: *Bessenyei Lajos*

Bakosi Éva (jó), Bánhidi Éva (jó), Bartha Elvira (jó), Bertóthy Ferenc (közepes), Béres Katalin (közepes), Boros Margit (közepes), Botos Éva (jó), Császár István (jeles), Cserbák Teréz (jeles), Dudás Béla (közepes), Fábrián Katalin (jó), + Figula László, Gaál Béla (megf.), Garai Bertalan (megf.), Guszti Anna (közepes), Halász Ágnes (jó), Hullár Margit (jó), Kiss Margit (közepes), Kiss Mihály (közepes), Leányvári Mária (megf.), Macsicza Anna (megf.), Mester Éva (megf.), Napkori Olga (közepes), Petrikovics Erzsébet (közepes), Sárosi Endre (megf.), Soltész Éva (megf.), Szabó Erzsébet (jó), Tenke István (jó), Tomasovszki Júlia (jó), Tóth Géza (jó), Wittner Ilona (jeles), Wladimir Mária (közepes).

1969/70. tanév

I. A. osztály

ének—zene tagozat

Osztályfőnök: *Fehér Ottóné*

Bartha Ildikó (3,4), Békés Gyöngyi (4,9), Bóné Mária (4,1), Demján Judit (3,9), Ficsor László (2,8), Hankó Katalin (3,8), Hegedüs Borbála (4,5), Hudivók Erzsébet (4,9), Ignác Ibolya (3,1), Kesellák Erzsébet (3,3), Kovács Gizella (4,4), Máté Julianna (3,4), Nagy Katalin (3,6), Németh István (1,—), Papp Katalin (4,5), Radvánszki Magdolna (4,—), Szakács Gizella (3,—), Szántó Emma (3,5), Szép Judit (2,8), Szép Zsuzsanna (3,4), Takács László (2,7), Treszkó Elvira (3,6), Ujvárossy Anikó (2,6), Vass Mária (3,1), Vaszkun István (3,—), Velkeszi Irén (3,—), Zsidai Ilona (3,—).

I. B. osztály

Osztályfőnök: *Révay Lászlóné*

Bajdik Mária (3,6), Bartha Attila (4,3), Bodor Sándor (3,3), Bukovinszki Mihály (3,3), Czipott Ernő (2,5), Dankó Erzsébet (3,4), Fekete László (3,3), Ferencz István (4,2), Gerják Veronika (3,2), Hajdu József (2,7), Hortobágyi István (3,—), Horváth Miklós (3,2), Huri Éva (4,5), Jeney Péter (4,5), Kocsis Károly (3,7), Kovács Aranka (1,—), Kővári Károly (2,9), Lengyel Éva (3,3), Major Attila (3,—), Makrai Erika (4,3), Marinkás Kálmán (4,6), Mészáros Ágnes (4,6), Mócsán Ilona (3,2), Nagy István (3,—), Orosz Sándor (2,8), Osváth Ildikó (1,—), Pankotai Ferenc (2,9), Poroszka Ottó (3,6), Saliga István (4,2), Szalontai Károly (3,1), Tóth Éva (3,1), Tukács Erzsébet (3,1), Ujj András (2,3), Vajda Gábor (2,8), Varga Mária (1,—), Veress Mihály (3,4).

I. C. osztály

Osztályfőnök: *Szabó Ildikó*

Antal Katalin (1,—), Baranek András (1,—), Bercédi Árpád (3,3), Böte László (3,—), Bütykös Ágnes (3,6), Erdélyi Zsolt (2,7), Földi Edit (1,—), Földi Júlia (4,2), Gábor Pál

(2,8), Gróf Lajos (4,3), Ilosvai Ágnes (3,5), Károlyi József (2,9), Kása Magdolna (4,3), Kiss Barnabás (4,8), Koncz Zsuzsa (3,9), Koós Éva (3,6), Korpai Katalin (3,—), Kovács János (1,—), Kovácsvölgyi Csaba (1,—), Kövér Erika (3,7), Krasznavölgyi Éva (3,—), Ladányi Zoltán (2,6), Melczki Judit (1,—), Marssó Béla (3,2), Megyeri József (3,8), Nagyidai József (3,3), Nyeste László Sándor (3,7), Szakács Endre (1,—), Szalontai István (3,2), Szilágyi Ilona (3,—), Szkita Katalin (3,3), Szokolyi Péter (1,—), Tóth Magdolna (2,6), Varga István (2,7), Veszprémi Katalin (3,1), Winnay Attila (2,7).

I. D. osztály

Osztályfőnök: *Szabó Józsefné*

Adonyi Klára (3,—), Bajzáth Margit (1,—), Baracsi Zsuzsanna (2,5), Bombora Mária (1,—), Csorba Ilona (3,3), Fekete Katalin (2,5), File Natasa Éva (4,—), Jakab Klára (3,—), Jenei Éva (1,—), Kántor Mária (3,7), Kótaji Judit (3,—), Kóczon Ágnes (2,9), Kovács Ágnes (1,—), Kovács Eszter (4,9), Kurucz Éva (4,6), Lecza Ilona (1,—), Mihalik Erzsébet (3,—), Moravcsik Ilona (1,—), Nagy Katalin (3,6), Nagy Klára (3,3), Nagy Judit Erika (1,—), Nagy Mária (1,—), Nyalka Julianna (2,6), Pandula Anna (3,5), Rózsa Anikó (1,—), Sárady Katalin (1,—), Sipos Anikó (2,8), Soltész Erzsébet (3,1), Szentpéteri Klára (1,—), Tóth Marianna (2,8), Tóth Valéria (2,8), Ujj Ilona (1,—), Urbin Márta (3,—), Vári Margit (1,—), Zomborszki Edit (2,6), Wollfárth Ildikó (1,—), Kónya Mária (3,1).

I. E. osztály

Osztályfőnök: *Muraközy Attiláné*

Arany Anna Katalin (3,—), Ádám Éva Ildikó (3,—), Bakó Mária (3,7), Bárkányi Ibolya (2,8), Bernárd Katalin (3,6), Bodnár Ilona (3,3), Csepecz Ágnes (3,—), Danyi Magdolna (2,4), Dávida Ilona (2,8), Fekete Ilona (3,2), Ficze Erika Éva (3,7), Gercsényi Katalin (2,4), Gerhard Julianna Erzsébet (1,—), Gulyás Andrea (4,2), Hajnal Márta (3,6), Hladony Júlia (2,5), Holló Éva (3,4), Homicskó Ildikó (3,—), Kárpáti Margit (3,5), Kelemen Mária (2,6), Kesztyüs Sarolta (2,8), Koós Éva (3,6), Megyesi Mária Valéria (2,7), Molnár Zsuzsanna Katalin (2,7), Osváth Margit (3,3), Paulik Mária Magdolna (2,7), Párticska Zsuzsanna (1,—), Rettegi Hajnalka Mária (3,1), Róka Erika Mária (3,—), Szabó Ildikó (2,7), Szatmári Katalin (1,—), Szántó Mária (4,1), Szerednyi Katalin (2,6), Szoboszlai Irén (2,6), Varecha Éva (2,8), Vasas Éva (3,1), Vislóczki Anna (3,3).

II. A. osztály

ének—zene tagozat

Osztályfőnök: *Dr. Margócsy Józsefné*

Angyal Ilona (3,7), Fónai Éva (1,—), Gere Erzsébet (3,8), Gulyás Mária (2,3), Hudo-vik Marianna (4,2), Illés Ildikó (3,2), Jámbor Anikó (5,—), Kazár Pál (3,3), Kiss Ibolya (5,—), Kiss Katalin (2,6), Kovács Éva (3,6), Kovács Margit (3,4), Mészáros Ágnes (3,3), Nagy Miklós (3,7), Nagy Olga (4,5), Rózsa Éva (1,—), Szegedi Júlia (3,1), Szilágyi Erzsébet (4,5), Töröcsik Valéria (3,5).

II. B. osztály

Osztályfőnök: *Pataki Jánosné*

Abonyi Margit (1,—), Batta Klára (4,—), Berentés Éva (3,7), Bezzegh Irén (2,9), Bodor Lajos (3,1), Bogár Ilona (2,7), Buskó Ilona (4,1), Czuper Ferenc (2,3), Csatári Ágnes (4,1), Csujna Katalin (3,4), Dankócsik István (3,—), Dávid Judit (4,—), Ferenczy

János (4,2), Gilányi Sándor (5,—), Gombita Anna (3,4), Gurály László (4,7), Ilkovicz Sándor (3,2), Jakcsi Etelka (4,3), Kovács Gábor (4,1), Kovács Kálmán (4,2), Lengyel Ágnes (3,6), Makkai Ildikó Éva (3,2), Máté Katalin (3,5), Mészáros Ágnes (3,8), Mikó Erzsébet (2,6), Misák Katalin (3,1), Molnár Irén (3,8), Onderó Eva (3,9), Orbán Éva (3,1), Papp Judit (4,—), Péter István (1,—), Spivák Éva (1,—), Szakács Anikó (2,3), Sziklai László (4,—), Temesvári Ágnes (3,4), Uri Béla (4,—), Zolnai Gábor (3,6), Zsöngy József (3,5), Dóránt István (2,6), Tóth Árpád (1,—).

II. C. osztály

Osztályfőnök: *Görög Jánosné*

Agócs Zsuzsanna (3,6), Ambrusz Jolán (2,9), Ancsin Éva (4,—), Bakó Gábor (3,1), Bánszki Judit (3,—), Barkasz Judit (3,—), Barna Klára (3,9), Bart Edit (1,—), Bergován Ágnes (1,—), Bíró Márta (3,1), Bódogh László (1,—), Bosák Irén (3,—), Csáti Judit (3,8), Cseh Ildikó (3,3), Drabik János (2,5), Galambos Erzsébet (3,7), Gombkötő Gizella (3,1), Gyáni Judit (3,3), Hódi Katalin (2,9), Huber Zsuzsanna (1,—), Jánosdeák Gábor (3,1), Kajdy Magdolna (3,3), Kántor Éva (4,—), Komár Edit (1,—), Kosztya Ildikó (1,—), Kuczi Tamás (2,7), Maczali Pál (4,—), Melczer Csaba (1,—), Mészáros Edit (3,6), Nánási János (3,8), Németh Mária (4,2), Nyári Ildikó (3,8), Péter Emília (3,6), Reményi Katalin (1,—), Somos Péter (2,9), Szabó Ildikó (4,2), Szászfalvi Klára (3,—), Szegedi László (3,8), Váci Zsuzsanna (2,8), Zalán Edit (4,5).

II. D. osztály

Osztályfőnök: *Kaposy Margit*

Asztalos Júlia (2,7), Balázs Zsuzsanna (1,—), Bernáth Nóra (1,—), Borók Mária Ágnes (1,—), Botrágyi Margit (2,7), Czimmer Ilona (1,—), Fehér Ágnes (2,8), Gáti Erzsébet (2,9), Gulácsi Klára (3,—), Hankovszki Gabriella (2,6), Harsányi Ilona (1,—), Harsányi Katalin (2,6), Jakab Erzsébet (2,5), Mandrucz Valéria Gyöngyi (3,3), Mirgai Éva (1,—), Nagy Ágnes Katalin (2,6), Nagy Éva (2,6), Nagy Mária Zsuzsanna (3,—), Náb-rádi Gabriella (1,—), Pazonyi Mária (3,4), Péter Ágnes (2,8), Podreczki Éva (1,—), Ró-zsa Mária (2,6), Sziki Anikó Mária (2,5), Szlovenszki Klára (3,2), Timár Anikó (1,—), Tomasovszki Ágnes (2,9), Végvári Mária (2,4), Zsiska Ilona Éva (1,—).

III. A. osztály

Osztályfőnök: *Reményi Béláné*

Bacsa Judit (4,5), Bacsóka Klára (4,—), Balázs Margit (4,2), Balogh István (4,7), Békési Ildikó (4,2), Bodnár Gabriella (3,3), Borsy Edit (4,6), Chriszt Erzsébet (3,6), Csabai Erzsébet (1,—), Csengeri Katalin (2,3), Cserép Mária (2,6), Csoba Ildikó (2,7), Czipott Gábor (3,5), Danku István (3,6), Dolinay Ágnes (4,—), Fazekas Antal (3,7), Gallasz Katalin Ildikó (3,3), Gégény Gabriella (3,3), Hajnal Pál Ferenc (2,4), Hatvani Tünde (3,7), Házi György (3,2), Huba Judit (4,—), Illyés Zsuzsanna (3,3), Jobbágy Ilona (3,4), Jónis Csaba (3,3), Joó Etelka (4,3), Komár Csaba (1,—), Kovács András (3,—), Kővári Mária Valéria (4,1), Lakatos Éva (3,3), Lovas Matild (2,4), Molnár Ibolya (2,6), Nehéz Mária (5,—), Sipos Erzsébet (3,6), Szabó Gyula (5,—), Szabó Tamás (3,2), Szeder Gizella (1,—), Tegze Ágnes (3,9), Varga Judit (2,7), Várkonyi Zsuzsanna (4,2).

III. B. osztály
Osztályfőnök: Szabari Jánosné

Bihari Erzsébet (2,6), Bíró Valéria (1,—), Erdélyi Ibolya (1,—), Gutyán Ágnes (2,7), Gyökér Ilona (2,4), Horváth Anna (1,—), Kodák Etelka (1,—), Kósa Katalin Irén (3,3), Kriston Katalin Erzsébet (1,—), Lénárt Judit (2,9), Molnár Mária (3,3), Orosz Zsuzsanna (1,—), Pálincás Ilona (1,—), Petró Anna (2,3), Puluczka Mária Irén (3,1), Sarkadi Erzsébet Mária (2,3), Sikli Katalin Ildikó (3,—), Siklódi Mária (2,4), Suller Etelka (2,5), Szabó Erzsébet Mária (2,3), Szabó Katalin (1,—), Szabolcsi Irén Julianna (1,—), Szilva Mária (2,7), Tar Irén (1,—), Tomasoovszki Erzsébet (3,—), Tóth Zsuzsanna (3,3), Vajda Katalin (2,8), Varga Edit Julianna (3,—), Vári Katalin Margit (1,—), Végvári Piroska (1,—), Vidoven Ágnes Margit (1,—), Virág Jolán (2,3).

IV. osztály
Osztályfőnök: Mezei Márta

Arató Ágnes (3,7), Balázs István (4,—), Banczik Ilona (3,1), Bihari Anna (4,4), Demeter Sándor (3,1), Fehér Gabriella (5,—), Fekete István (3,9), Gerliczki Erzsébet (2,9), Görbedi Katalin (4,—), Gulácsi Barnabás (3,3), Héri Jolán (3,—), Iványi Gábor (3,4), Kardos Katalin (3,5), Kécz Mária (3,2), Kindrusz Pál (3,7), Kovács Éva (4,6), Krasznai Gabriella (4,3), Kulcsár Katalin (4,2), Márton Imre (3,5), Nagy Csilla (4,5), Nagy Ilona (2,8), Oláh Balázs (3,3), Papp Gizella (3,7), Paulik Ildikó (3,2), Póczos Anna (3,—), Reményi Éva (2,7), Rinyu Ágnes (3,7), Salamon László (3,3), Szakál Sándor (4,4), Varga Erzsébet (2,7), Varju Valéria (4,2).

1970 JÚNIUSÁBAN ÉRETTSÉGI VIZSGÁT TETTEK

Elnök: Szabó Pál

Arató Ágnes (jó), Balázs István (jó), Banczik Ilona (megf.), Bihari Anna (jó), Demeter Sándor (megf.), Fehér Gabriella (jeles), Fekete István (jó), Gerliczki Erzsébet (megf.), Görbedi Katalin (közepes), Gulácsi Barnabás (közepes), Héri Jolán (megf.), Iványi Gábor (közepes), Kardos Katalin (közepes), Kécz Mária (megf.), Kindrusz Pál (jó), Kovács Éva (jeles), Krasznai Gabriella (jeles), Kulcsár Katalin (közepes), Márton Imre (közepes), Nagy Csilla (jó), Nagy Ilona (megf.), Oláh Balázs (jó), Papp Gizella (közepes), Paulik Ildikó (megf.), Póczos Anna (megf.), Reményi Éva (megf.), Rinyu Ágnes (közepes), Salamon László (közepes), Szakál Sándor (jeles), Varga Erzsébet (megf.), Varju Valéria (jó), Havasi László (megf.).

1970/71. tanév

I. A. osztály
ének—zene tagozat
Osztályfőnök: Koroknay Gyula

Baranyi Katalin Ágnes, Berecz Mária, Bodnár Irén, Boronkay Katalin, Darai Erzsébet, Demeter Gyöngyi, Demeter Jolán, Gaál Edit, Garasos Ágnes, Görög Mária, Görög Erzsébet, Győri Sándor, Jüttner Éva, Kobzos Katalin, Kovács László, Laskay Emőke Mária, Márton János, Máté Csaba, Ménesi Erzsébet, Mészáros Imre, Sallai Edit,

Sinka János, Szabó Ella Katalin, Szabó Erzsébet, Szabó György, Vincze Ildikó, Zsiros Irén Marianna.

I. B. osztály

Osztályfőnök: *Oroszi Dezső*

Adriányi Katalin, Antal Ottó, Belistyák Márta, Bíró Judit, Bőte Mariann, Ferenczi Judit, Katona Zoltán, Kercsó Erika Timea, Kiss Mária, Kocsis Annie, Kovács Györgyi, Kozák László, Marinkás Anna, Máté Mária Márta, Metzner Ilona, Mudri Gábor, Nagy Ágnes, Nagy László, Orosz Zsuzsanna Gabriella, Pável Erzsébet, Pehely Erzsébet, Smid Zoltán, Szabó Zoltán Kázmér, Szűrös Gizella, Takács Klára, Teremi Mária, Tihanyi Béla, Tiszai Ágnes, Tordai György, Tóth Márta, Tóth Miklós, Törzsök Ágnes, Trajter Éva, Ujj Katalin, Visnyik Katalin, Zeke Éva.

I. C. osztály

Osztályfőnök: *Lakatos Sarolta*

Bereczki Edit, Bodnár Anikó, Bodnár Ferenc, Bogdán Rajcs Sándor, Gönczi Zoltán, Hajos Tamás, Harman Anikó, Hegedüs Julianna, Kelemen Lajos, Kodák Éva, Koós Edit, Kosztya Irén, Kovács János, Kovács Klára, Leveleki Ágnes, Lukács Judit, Mészáros Ildikó, Müller István, Nagy András, Papp Ibolya, Puskás Attila, Rása Imre, Sallai Ilona, Sárady Katalin, Süveges Ilona, Szabó Gyöngyi, Szabó Ildikó, Szakács Endre, Szántó Katalin, Takács László, Tarjáni Tünde, Téglás Anikó, Tóth Jolán, Tóth Mária, Ujj Ilona, Uri Klára, Uri Anna, Vanczák Mária, Veres Márta, Vörös Klára.

I. D. osztály

Osztályfőnök: *Márka Istvánné*

Abonyi Klára Mária, Balázsi Erzsébet, Balogh Gabriella Eleonóra, Balogh Katalin, Barabás Ilona Erzsébet, Bezerédi Julianna Anna, Borbély Mária Ilona, Büki Tibor László, Csonka András, Deák Ibolya Éva, Dolgos Ilona, Fekete Anna, Füle Magdolna, Gadnai Katalin, Gerda Ilona, Hauser Lajos, Hugyecz András, Kerékgyártó Antal, Kollár Lajos, Korpai Antónia Katalin, Kovács Gizella, Kovács Katalin, Kurucz Ágnes, Lecza Ilona, Lengyel Julianna, Nagy Mária, Osváth Ildikó, Papp Margit, Sarussy Judit, Seres Gabriella, Stáb Ágnes, Szabó Enikó, Szalay László Sándor, Szatmári Katalin, Szentpéteri Klára, Tóth Jolán, Zentai Ferenc.

II. A. osztály

ének—zene tagozat

Osztályfőnök: *Fehér Ottóné*

Bartha Ildikó, Békés Gyöngyi, Demján Judit, Ficsor László, Hankó Katalin, Hegedüs Borbála, Hudivók Erzsébet, Ignác Ibolya, Kasellák Erzsébet, Kovács Gizella, Máté Julianna, Nagy Katalin, Radvánszky Magdolna, Rózsa Éva, Szakács Gizella, Szántó Emma, Szép Judit, Takács László, Treszkó Elvira, Ujvárosi Anikó, Vass Mária, Vaszkun István, Velkeszi Irén, Zsidai Ilona.

II. B. osztály

Osztályfőnök: *Révay Lászlóné*

Bajdik Mária, Bartha Attila, Bodor Sándor, Bukovinszky Mihály, Czipott Ernő, Dankó Erzsébet, Fekete László, Ferencz István, Gerják Veronika, Hortobágyi István

Horváth Miklós, Huri Éva, Jeney Péter, Kocsis Károly, Kovács Aranka, Kővári Károly, Lengyel Éva, Major Attila, Makrai Erika, Marinkás Kálmán, Mészáros Ágnes, Mócsán Ilona, Nagy István, Orosz Sándor, Pankotai Ferenc, Poroszká Ottó, Saliga István, Szalontay Károly, Soós Éva, Tóth Éva, Tukacs Erzsébet, Ujj András, Veress Mihály, Szaniszló Mária.

II. C. osztály

Osztályfőnök: *Szabó Ildikó*

Antal Katalin, Balogh Irma, Baranek András, Bercédi Árpád, Bőte László, Bütykös Ágnes, Csépany Tamás, Erdélyi Zsolt, Földi Edit, Földi Júlia, Gróf Lajos, Ilosvai Ágnes, Károlyi József, Kása Magdolna, Kiss Barnabás, Koncz Zsuzsa, Koós Éva, Korpai Katalin, Kövér Erika, Krasznavölgyi Éva, Ladányi Zoltán, Marsó Béla, Megyeri József, Nagyidai József, Nyeste László, Szalontai István, Szilágyi Ilona, Szkita Katalin, Tóth Magdolna, Tündér László, Varga István, Veszprémi Katalin, Winnay Attila.

II. D. osztály

Osztályfőnök: *Szabó Józsefné*

Adonyi Klára, Bajzáth Margit, Baracsi Zsuzsa, Csorba Ilona, Fekete Katalin, File Éva, Jakab Klára, Jenei Éva, Kántor Mária, Koltai Judit, Kóczon Ágnes, Kónya Mária, Kosztya Ildikó, Kovács Ágnes, Kovács Eszter, Kovács Julianna, Kurucz Éva, Mihalik Erzsébet, Moravcsik Ilona, Nagy Katalin, Nagy Klára, Nyalka Julianna, Pandula Anna, Sipos Anikó, Soltész Erzsébet, Timár Anikó, Tóth Marianna, Tóth Valéria, Urbin Márta, Varga Julianna, Vári Margit Ildikó, Zomborszki Edit.

II. E. osztály

Osztályfőnök: *Nánási Irén*

Arany Katalin, Ádám Éva, Bárkányi Ibolya, Bakó Mária, Danyi Magdolna, Dávida Ilona, Fekete Ilona, Ficze Erika, Gercsényi Katalin, Gerhard Júlia, Gulyás Andrea, Hajnal Márta, Hladony Júlia, Holló Éva, Homicskó Ildikó, Kárpáti Margit, Kesztyűs Sarolta, Koós Éva, Megyesi Mária, Molnár Zsuzsanna, Osváth Edit, Paulik Mária, Pátricska Zsuzsa, Rettegi Hajnalka, Róka Erika, Szerednyi Katalin, Szalontai Irén, Szabó Ildikó, Varecha Éva, Vasas Éva, Vislóczki Anna, Kelemen Mária.

III. A. osztály

ének—zene tagozat

Osztályfőnök: *Dr. Margócsy Józsefné*

Angyal Ilona, Gere Erzsébet, Gulyás Mária, Hudivók Marianna, Illés Ildikó, Jámbor Anikó, Kiss Ibolya, Kiss Katalin, Kovács Éva, Kovács Margit, Mészáros Ágnes, Nagy Miklós, Nagy Olga, Szegedi Júlia, Szilágyi Erzsébet, Töröcsik Valéria.

III. B. osztály

Osztályfőnök: *Pataki Jánosné*

Batta Klára, Berentés Éva, Bezzegh Irén, Bodor Lajos, Bogár Ilona, Buskó Ilona, Csatári Ágnes, Csujna Katalin, Dankócsik István, Dávid Judit, Ferenczy János, Gelegonya András, Gilányi Sándor, Gombita Anna, Gurály László, Ilkovics Sándor, Jakcsi Etelka, Kiss Elek, Kovács Kálmán, Lengyel Ágnes, Makkai Ildikó, Máté Katalin, Mé-

száros Ágnes, Mikó Erzsébet, Misák Katalin, Molnár Irén, Onderó Éva, Papp Judit, Péter István, Spivák Éva, Szakács Anikó, Sziklai László, Szováti Gabriella, Temesvári Ágnes, Uri Béla, Zolnai Gábor, Zsögöny József.

III. C. osztály
Osztályfőnök: *Stibi Béláné*

Agócs Zsuzsanna, Ambrus Jolán, Ancsin Éva, Bakó Gábor, Barkasz Judit, Barna Klára, Bánszki Judit, Bergován Ágnes, Bíró Márta, Bosák Irén, Bódogh László, Csáti Judit, Cseh Ildikó, Drabik János, Galambos Erzsébet, Gombkötő Gizella, Gyáni Judit, Hódi Katalin, Huber Zsuzsanna, Hajdi Magdolna, Kotner Éva, Kuczi Tamás, Maczali Pál, Melczer Csaba, Mészáros Edit, Nánási János, Németh Márta, Nyári Ildikó, Péter Emília, Reményi Katalin, Somos Péter, Szabó Ildikó, Szászfalvi Klára, Szegedi László, Váczi Zsuzsanna, Zalán Edit.

III. D. osztály
Osztályfőnök: *Kaposi Margit*

Asztalos Júlia, Bak Irén, Bosák Ágnes, Botrányi Margit, Fehér Ágnes, Gáti Erzsébet, Gulácsi Klára, Hankószki Gabriella, Harsányi Katalin, Jakab Erzsébet, Jónás Éva, Mandrucz Valéria, Medve Piroska, Mirgai Éva, Nagy Ágnes, Nagy Mária, Nagy Éva, Nábrádi Gabriella, Pazonyi Mária, Pásztor Julianna, Péter Ágnes, Podreczki Éva, Rózsa Mária, Sikli Anikó, Szlovenszki Klára, Tomasovszki Ágnes, Tóth Sándor, Végvári Mária.

IV. A. osztály
Osztályfőnök: *Reményi Béláné*

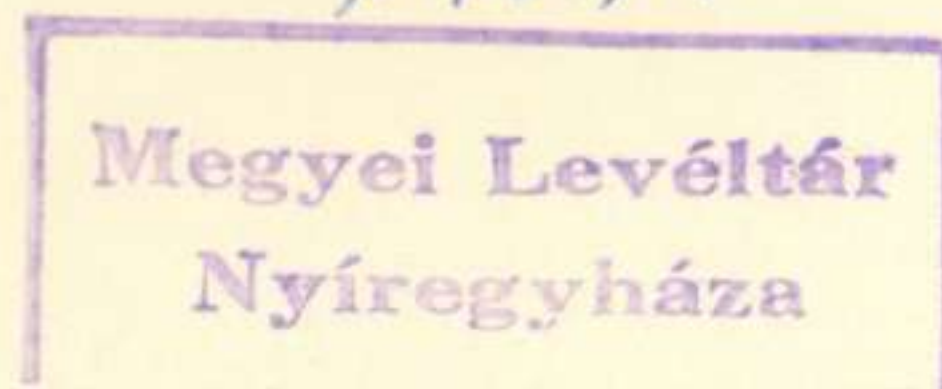
Bacsa Judit, Bacsóka Klára, Balázs Margit, Balogh István, Békési Ildikó, Bodnár Gabriella, Borsy Edit, Brandics Mária, Chriszt Erzsébet, Csabai Erzsébet, Csengeri Katalin, Cserép Mária, Csaba Ildikó, Czipott Gábor, Danku István, Dolinay Ágnes, Fazekas Antal, Gallasz Katalin, Gégény Gabriella, Hatvani Tünde, Házi György, Huba Judit, Illyés Zsuzsa, Jobbágy Ilona, Jónis Csaba, Joó Etelka, Kiss Zoltán, Kovács András, Kővári Mária, Lakatos Éva, Molnár Ibolya, Nehéz Mária, Sipos Erzsébet, Szabó Gyula, Tegze Ágnes, Varga Judit, Várkonyi Zsuzsa.

IV. B. osztály
Osztályfőnök: *Szabari Jánosné*

Bihari Erzsébet, Erdélyi Ibolya, Gutyán Ágnes, Gyökér Ilona, Juhász Petronella, Kodák Etelka, Kósa Katalin, Molnár Mária, Lénárt Judit, Petró Anna, Puluczka Mária, Sarkadi Erzsébet, Sikli Katalin, Siklódi Mária, Suller Etelka, Szabó Erzsébet, Szabó Katalin, Szilva Mária, Tomasovszky Erzsébet, Tóth Zsuzsa, Vajda Katalin, Varga Edit, Vári Katalin, Virág Jolán.

Mivel az évkönyv a tanév befejezése előtt készült el, nem tartalmazza a tanulók eredményeit, illetve az érettségiző tanulók névsorát.

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó	3
Az ötvenéves iskola múltja	
Kristóf János: Visszapillantás iskolánk 50 éves fejlődésére	7
Kaszás József: Visszapillantás	14
Koroknay Gyula: Iskolánk épületei	16
Reményi Béláné: Vasvári Pál	19
Barota Mihály: Bölcső és katedra. (Visszaemlékezés)	26
Kulcsár Gábor: 50 év.	33
Az iskola élete 1967/68-tól 1970/71-ig	35
Szabó Gyula: Iskolánk KISZ-szervezete	37
Fehér Ottóné: Az ének-zene tagozat	38
A szakkör élete: Kulturális rendezvényeink, Történelmi szak- kör, Kémia szakkör, Matematika szakkör, Foto szakkör, Sportkör	39
Tar János: A Bessenyei György fiúkollégium	44
Adattár, Névsorok	49
Az iskola igazgatói	51
Az iskola oktatói 1921 és 1971 között	51
Az iskola tantestülete az 1970/71. tanévben	53
A tanulók névsora	56
Tartalomjegyzék	75